

แนวทางการพัฒนาระบบกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศ
รองรับพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.2558

โดย

พลอากาศตรี วิศรุต สุวรรณเนตร
ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและบริหารกำลังพล
กรมกำลังพลทหารอากาศ

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 60
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช 2560 - 2561

บทคัดย่อ

เรื่อง **แนวทางการพัฒนาระบบกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศอรับ
พระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.2558**

ลักษณะวิชา **การทหาร**

ผู้วิจัย **พล.อ.ต. วิศรุต สุวรรณเนตร หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 60**

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระบบกำลังพลสำรองของประเทศไทยและมิตรประเทศ รวมทั้งพระราชบัญญัติ กฎ ระเบียบ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และเพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาระบบกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศอรับพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.2558 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการศึกษาเชิงเปรียบเทียบระหว่างระบบกำลังพลสำรองของประเทศไทยกับมิตรประเทศ แล้วนำมาสังเคราะห์ด้วยเหตุและผลเพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาระบบกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศ ผลการวิจัยพบว่า ในสภาวะการณ์ปัจจุบันประเทศไทยไม่จำเป็นที่จะมีการรบขนาดใหญ่จนกองทัพอากาศจะต้องใช้กำลังพลสำรองเข้ามาทำการรบ แต่กองทัพอากาศก็จำเป็นต้องฝึกกำลังสำรองไว้ด้วยเพื่อเตรียมการหากเกิดเหตุฉุกเฉินกว่าที่คาดการณ์เอาไว้ ในทางกลับกันภัยคุกคามที่คาดว่าจะเกิดขึ้นกับประเทศเราก็คือ ภัยภัยพิบัติที่เกิดจากธรรมชาติที่เชื่อได้ว่าจะรุนแรงและบ่อยครั้งขึ้นกองทัพอากาศจึงทำการพัฒนาระบบกำลังพลสำรองอย่างจริงจัง เพื่อให้สามารถตอบสนองการปฏิบัติได้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในเรื่องการบรรเทาสาธารณภัยในรูปแบบต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น อีกทั้งปัญหาการเมืองของไทยที่ผ่านมาที่มีความแตกแยกทางความด้านความคิดอย่างรุนแรง อย่างที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน มีการชุมนุมประท้วงทำลายทรัพย์สินของชาติส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ จนทหารเข้าควบคุมสถานการณ์ หากมีความจำเป็นต้องใช้กำลังกับฝูงชนก็จะทำให้ทหารเป็นคู่กรณีโดยตรงกับประชาชน และถูกเกลียดชังจากประชาชน ซึ่งในพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.2558 กำหนดให้สามารถเรียกกำลังพลสำรองมาใช้เมื่อมีความจำเป็นได้ จึงควรเรียกกำลังพลสำรองมาควบคุมฝูงชนร่วมกับกำลังประจำการ เพื่อให้กำลังพลสำรองเหล่านี้ซึ่งเป็นประชาชนเป็นกระบอกเสียงให้ทหารว่าเหตุที่จำเป็นต้องใช้กำลังเนื่องจากเหตุใด ดังนั้น ในอนาคตการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อมาฝึกวิชาทหารน่าจะเพิ่มเติมการฝึกศึกษาเพื่อการปฏิบัติการในการบรรเทาสาธารณภัยและการควบคุมฝูงชนควบคู่กับการเรียกพลตามสายวิทยาการเช่นเดิม

ABSTRACT

Title : Approach of advancing the RTAF reserve system according to the Reserve Act B.E. 2558

Field : Military

Name : AVM.Wisarut Suwannate **Course** NDC **Class** 60

The purpose of this research is to study the Thai and neighboring countries' reserve system including Acts, principles, regulations and theories related to RTAF reserve system as well as to determine an approach of advancing the RTAF reserve system according to the Reserve Act B.E. 2558. This qualitative study composed by the comparative studies of the neighboring countries' reserve system and the system in Thailand by adopting in-depth interviews using structured interview and conducting intensive individual interviews with qualified RTAF experts. The result is a synthesis of the causes and effects to advance the RTAF reserve system.

The research found that recently it is almost impossible to have any great battle therefore it is unnecessary to have the combats component reserve, however the RTAF needs to train its reserve in order to prepare for the emergencies and the potential threats such as natural disasters which considered to be more severe and occur frequently as a result of the climate change and global warming.

Therefore, the RTAF Reserve System needs to be developed intently to be able to respond in the actual practice, especially for the various types of disaster. In addition, the political conflicts in Thailand has resulted in the total of political dissent and protests which have an inevitable impact on the national security. As the military takes control using appropriated force, it is recognized as a military coup against the people which could create hatred among people. The Reserve Act B.E. 2558 allows the reserve to be used when necessary. The reserve considered as citizens along with the active duty, take control of the crowd to lessen the conflicts. It is also necessary to train the reserve for the efficiency and benefits of the country.

คำนำ

จากในอดีตปัญหาความขัดแย้งที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศชาติ มักมีสาเหตุหลักมาจากปัญหาข้อพิพาทเกี่ยวกับเขตแดน รวมถึงทรัพยากรในอาณาเขตของดินแดนต่างๆ หรือที่เรียกกันว่าปัญหา “ความมั่นคงตามแบบ” ซึ่งต้องอาศัยการใช้กำลังอำนาจทางทหารเป็นหลักในการปกป้องคุ้มครอง แต่ในยุคปัจจุบัน รูปแบบความมั่นคงมีความสลับซับซ้อนและเชื่อมโยงเป็นหนึ่งเดียวกันมากขึ้น จนเกิดเป็นสถานะโลกไร้พรมแดน ซึ่งทำให้ยากต่อการแยกปัญหาในมิติต่างๆ ออกจากกันได้ ทั้งในมิติการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ตลอดจนผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องในรูปแบบต่างๆ ดังนั้น ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศชาติ จึงมีรูปแบบเปลี่ยนแปลงไป ทั้งนี้ ปัญหาด้านความมั่นคงที่ทวีความรุนแรง และส่งผลกระทบต่อทุกประเทศทั่วโลกได้กลับเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สถานะโลกร้อน ภัยพิบัติทางธรรมชาติขนาดใหญ่ ภาวะการระบาดใหญ่หรือการแพร่กระจายของเชื้อโรค การก่อการร้ายสากล ปัญหาความมั่นคงของมนุษย์ ตลอดจน อาชญากรรมข้ามชาติในรูปแบบต่างๆ อาทิ ยาเสพติด อาวุธผิดกฎหมาย แรงงานเถื่อน สินค้าหนีภาษี เป็นต้น ปัญหาดังกล่าวนี้ ถูกเรียกว่า ปัญหา “ความมั่นคงไม่ตามแบบ” และหากพิจารณาภัยคุกคามที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศไทยในห้วงที่ผ่านมา นอกจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สถานะโลกร้อน ภัยพิบัติทางธรรมชาติขนาดใหญ่ คงไม่อาจจะหลีกเลี่ยงการกล่าวถึงเหตุการณ์ความขัดแย้งทางความคิด ซึ่งทำให้ทหารต้องเข้ามาดำเนินการ เพื่อปฏิรูปประเทศให้เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม แต่อย่างไรก็ตาม คาดว่าความแตกแยกทางความคิดของคนในชาติน่าจะยังมีอยู่ จึงมีความเป็นไปได้ที่หลังจากการเลือกตั้งแล้ว จะเกิดการชุมนุมขนาดใหญ่ขึ้น ไม่ช้าก็เร็วเช่นที่ผ่านมา ดังนั้น การเตรียมกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศเป็นไปเพื่อการสนับสนุนภารกิจการปฏิบัติการทางทหารเป็นหลัก ก็อาจต้องมีการเพิ่มเติมการเตรียมความพร้อม เพื่อรองรับการปฏิบัติการทางทหาร นอกเหนือสงครามอย่างครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้มีประสบการณ์ด้านงานกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศ และได้สังเกตเห็นถึงความสำคัญของปัญหาและความจำเป็นในการพัฒนาระบบกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศให้สามารถตอบสนองต่อภารกิจ รองรับนโยบายรัฐบาล เพื่อเข้าช่วยเหลือประชาชนในด้านสาธารณสุขและการควบคุมฝูงชนที่ออกมาประท้วงทำให้เกิดความเสียหายต่อประเทศได้อย่างทันทั่วถึง รวมถึง เพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้องกับพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.2558

จึงได้จัดทำเอกสารงานวิจัย ภายใต้ชื่อ “แนวทางการพัฒนาระบบกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศ
รองรับพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.2558” ฉบับนี้ขึ้น โดยการศึกษาเชิงคุณภาพ
ผ่านกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลจากทั้งเอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้อง จากนั้นจึงใช้เทคนิคการวิเคราะห์
เนื้อหา จากข้อมูลทั้งหมด เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเสนอแนวทางการพัฒนาระบบกำลังพลสำรองของ
กองทัพอากาศ รองรับพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.2558

ท้ายที่สุด ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความมุ่งหวังที่จะเป็นส่วนหนึ่ง
ของแรงขับเคลื่อนสำคัญที่จะทำให้ทุกภาคส่วนของประเทศตระหนักรู้ถึงความสำคัญของการเตรียม
กำลังพลสำรอง เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงไม่ตามแบบร่วมกัน อย่างบูรณาการ
โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การพัฒนาระบบกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศทั้ง 5 ระบบย่อย ให้สอดคล้อง
รองรับพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.2558 อีกทั้ง แสวงหาความร่วมมือจากทุกภาคส่วน
ในการแก้ปัญหาต่างๆ ได้อย่างมีเอกภาพ เป็นไปในทิศทางที่เหมาะสมร่วมกัน จนสามารถผลักดัน
ประเทศไทยให้ได้รับประโยชน์สูงสุด ทั้งต่อการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแนวทางการ
ปฏิบัติให้สอดคล้องกับบริบทแวดล้อมของประเทศ จนเกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุดได้อย่างยั่งยืนถาวร
ตลอดไป รวมทั้ง ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจค้นคว้า
หน่วยงานด้านความมั่นคงที่เกี่ยวข้อง และเป็นประโยชน์ต่อสังคมต่อไป

พล.อ.ต.

(วิศรุต สุวรรณเนตร)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 60

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABTRACT	ข
คำนำ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ซ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
วิธีดำเนินการวิจัย	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	4
คำจำกัดความ	4
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
พระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. 2558	6
กฎกระทรวง กิจการกำลังพลสำรอง พ.ศ. 2559	8
ข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยกิจการกำลังพลสำรอง พ.ศ.2559	12
แผนแม่บทการพัฒนาระบบกำลังสำรองของกองทัพอากาศ พ.ศ.2560 – 2564	20
ระบบกำลังพลสำรองกองทัพอากาศของไทย	25
ระบบกำลังสำรองของต่างประเทศ	33
กรอบแนวคิดการวิจัย	56
สรุป	57
บทที่ 3 วิเคราะห์ระบบกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศ	60
เปรียบเทียบระบบกำลังพลสำรองของประเทศไทยกับมิตรประเทศ	61
วิเคราะห์ระบบกำลังพลสำรองของไทยกับมิตรประเทศ	71
สรุประบบกำลังพลสำรองของไทยกับมิตรประเทศ	75

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 แนวทางการพัฒนาระบบกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศ	79
แนวทางการใช้ระบบกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศ	79
ผลการดำเนินการของกองทัพอากาศ ตาม พ.ร.บ.กำลังพลสำรอง พ.ศ.2558	82
การเปรียบเทียบแนวทางการใช้ระบบกำลังพลสำรองของ ทอ.ของไทย และมิตรประเทศ	85
สรุป	86
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	90
สรุป	90
ข้อเสนอแนะ	91
บรรณานุกรม	97
ประวัติย่อผู้วิจัย	99

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์โลกในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการทหาร โดยเป็นผลมาจากโลกไร้พรมแดน ประกอบกับประเทศต่าง ๆ ยังคงต้องเผชิญกับภัยคุกคามทั้งแบบดั้งเดิมควบคู่ไปกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่และภัยคุกคามที่ไม่ใช่ทางทหาร รวมถึง สาธารณภัยต่าง ๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ และผลประโยชน์ของชาติโดยตรง ซึ่งผลกระทบทวีความรุนแรงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้กองทัพต้องวางแผนการใช้จ่ายกำลังอย่างเป็นระบบตั้งแต่ยามปกติ เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ป้องกันประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจะต้องเตรียมความพร้อมอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ความสำคัญในการฝึกกำลังป้องกันประเทศแล้ว การวางแผนในการเสริมสร้างพัฒนาศักยภาพและเพิ่มขีดความสามารถของกำลังพล และการบริหารจัดการ ให้มีความพร้อมทั้งในเรื่องแนวความคิด หลักนิยม ขนาดของกำลังพล การจัดหน่วยและยุทธโศปกรณ์ ความทันสมัย และความสามารถในการปฏิบัติการร่วม รวมทั้งการป้องกันภัยคุกคามทางไซเบอร์อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ทั้งจะต้องมีมาตรการระวังป้องกัน มาตรการด้านการข่าว มาตรการแจ้งเตือน และประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ

พระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.2558 มีเจตนารมณ์ที่สำคัญคือให้มีกฎหมายว่าด้วยกำลังพลสำรอง โดยนำบทบัญญัติของกฎหมายที่มีอยู่เดิม อาทิ พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.2497 พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2541 ข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการเตรียมพล พ.ศ.2515 และข้อบังคับทหารว่าด้วยการแบ่งประเภทนายทหารสัญญาบัตร พ.ศ.2482 มารวมอยู่ในกฎหมายฉบับเดียว ในขณะที่กระทรวงกลาโหมซึ่งเป็นหน่วยงานที่ได้รับภารกิจในการพิทักษ์รักษาเอกราชและความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร พัฒนาประเทศ ป้องกันและแก้ไขปัญหาจากภัยพิบัติ และช่วยเหลือประชาชนจากภารกิจดังกล่าว กระทรวงกลาโหมจึงต้องจัดกำลังพลให้พร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ แต่การดำรงสถานภาพกำลังพลเป็นจำนวนมากในภาวะปกติต้องสิ้นเปลืองงบประมาณของชาติเกินความจำเป็น จึงต้องลดกำลังพลในยามปกติลง และจัดให้มีกำลังพลสำรองที่เข้มแข็ง สามารถทดแทนกำลังประจำการในยามฉุกเฉินได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยกำลังพลสำรองเหล่านี้ต้อง ผ่านการฝึกจากกองทัพมาแล้วมีการหมุนเวียนเข้ารับการตรวจสอบและการฝึกทบทวนร่วมกับกำลังประจำการ ซึ่งกฎหมายฉบับนี้จะมุ่งเน้น ไปสู่ระบบอาสาสมัคร

ใช้การจูงใจให้สมัครมารับใช้ชาติมากที่สุด อย่างไรก็ตาม เนื่องจากสังคมไทยในปัจจุบันมีความแตกแยกทางความคิดอย่างรุนแรงอย่างที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน ถึงขั้นก่อการจลาจล ปิดถนน ปิดสนามบิน และยึดสถานที่ราชการ จนตำรวจไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้ รัฐบาลจึงต้องใช้กำลังทหารเข้าควบคุมสถานการณ์ ทำให้ทหารต้องปะทะกับผู้ก่อการจลาจล ซึ่งทหารมักถูกตำหนิว่าใช้อาวุธที่มาจากภาษีประชาชนมาทำร้ายประชาชน ในการนี้หากกระทรวงกลาโหมสามารถเรียกกำลังพลสำรอง ซึ่งเป็นประชาชนที่อยู่ในบัญชีบรรจุกำลังเข้ามาแก้ปัญหา เมื่อมีการปะทะกันขึ้น กำลังพลสำรองดังกล่าวซึ่งเป็นประชาชน จะเป็นกระบอกเสียงให้กองทัพได้ว่าความจริงที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร ช่วยให้กองทัพไม่เป็นคู่อริขัดแย้งกับประชาชนโดยตรง

ในส่วนของกองทัพอากาศกำหนดให้กรมกำลังพลทหารอากาศมีหน้าที่พิจารณาเสนอนโยบาย วางแผน อำนวยการ ประสานงาน ควบคุม กำกับ การ พัฒนา และดำเนินการด้านกำลังพล ด้านการศึกษาของกองทัพอากาศ การกำลังพลสำรอง และสวัสดิ รวมถึงมีหน้าที่จัดการความรู้ ควบคุมประเมินผล และตรวจตรากิจการในสายวิสาหกรรมการกำลังพล อีกทั้งผู้บัญชาการทหารอากาศ มีนโยบายให้ดำรงขีดความสามารถในการป้องกันประเทศ และรักษาความมั่นคงภายใน ควบคู่ไปกับการดำรงขีดความสามารถในการสนับสนุนรัฐบาล เพื่อพัฒนาประเทศ การช่วยเหลือประชาชน การดำเนินการตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งหากภัยพิบัติลุกลามขยายตัวเกินขีดความสามารถของกำลังประจำการ กำลังพลสำรองจะเป็นกำลังเสริมเพื่อประกันความต่อเนื่องในการปฏิบัติภารกิจจนเสร็จสิ้น โดยกองทัพอากาศได้จัดทำบัญชี อัตราความต้องการและการบรรจุกำลังพลทดแทนกำลังประจำการ เพื่อผลิตเปลี่ยนหมุนเวียนตามภาระงานที่เหมาะสมโดยการเตรียม และพัฒนากำลังพลที่เป็นกำลังพลสำรอง ให้สามารถสนับสนุนภารกิจป้องกันประเทศ และเผชิญกับภัยคุกคามต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในสถานการณ์ปกติและฉุกเฉินต่อไป

ธรรมชาติการใช้กำลังทางอากาศ แตกต่างจากการใช้กำลังของเหล่าทัพอื่น กำลังทางอากาศจะมี ขีดความสามารถมากน้อยเพียงใดนั้น ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งคือกำลังพล เหล่านักบิน และเจ้าหน้าที่สนับสนุนการปฏิบัติการทางอากาศ ซึ่งกำลังพลเหล่านี้จำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถเฉพาะทางตลอดจนมีประสบการณ์ในงานนั้น ๆ เพื่อให้อากาศยานสามารถ ปฏิบัติภารกิจตอบสนองความต้องการของกองทัพอากาศได้ ทั้งนี้การขยายตัวของธุรกิจการบิน ในปัจจุบัน ทำให้กำลังพลดังกล่าว ลาออกจากกองทัพอากาศเพื่อไปปฏิบัติหน้าที่กับสายการบินและ บริษัทเอกชนต่าง ๆ เป็นจำนวนมากจนกระทบกับภารกิจของกองทัพอากาศ แต่กำลังพลเหล่านี้ยังคง มีสภาพเป็นกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศ หากกองทัพอากาศสามารถนำกำลังพลจำนวนนี้มา ปฏิบัติงานช่วยกองทัพในยามปกติได้ ก็จะช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนกำลังพลที่มีความสามารถ เฉพาะทางได้

อย่างไรก็ตาม กองทัพอากาศได้มีการดำเนินการในกิจการระบบกำลังพลสำรองภายใต้ข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการเตรียมพล พ.ศ.2515 โดยเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ.2516 กองทัพอากาศได้มีการปรับปรุงแผนการพัฒนาระบบกำลังพลสำรองทั้ง 5 ระบบย่อย กล่าวคือ ระบบผลิตกำลังพลสำรอง ระบบควบคุมกำลังพลสำรอง ระบบการฝึกศึกษากำลังพลสำรอง ระบบการเรียกพลหรือการระดมพล และระบบการบรรจุและการใช้กำลังพลสำรอง แต่ในปัจจุบันมีพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.2558 ซึ่งมีการปรับเปลี่ยนระบบกำลังพลสำรองของประเทศอย่างมาก ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นถึงความสำคัญของปัญหาการขาดแคลนกำลังพลในการปฏิบัติการกิจของกองทัพอากาศ จึงดำเนินการศึกษาเพื่อหาแนวทางการพัฒนาระบบกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศให้มีประสิทธิภาพและตรงต่อความต้องการของกองทัพอากาศ โดยศึกษาจากการเก็บรวบรวมข้อมูลในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ ระบบการผลิตกำลังพลสำรอง นำระบบสารสนเทศมาใช้ในการดำเนินการในระบบควบคุม ระบบการฝึกและศึกษา การเรียกพลหรือระดมพล และการบรรจุและการใช้งานกำลังพลสำรองทั้งในยามปกติ และยามฉุกเฉิน ตลอดจนนำผลการศึกษาเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาระบบกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระบบกำลังพลสำรองของประเทศไทยและของมิตรประเทศ รวมทั้งพระราชบัญญัติ กฎ ระเบียบ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับระบบกำลังพลสำรอง
2. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาระบบกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศ รองรับพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.2558

ขอบเขตของการวิจัย

1. การทำเอกสารวิจัยครั้งนี้จะศึกษาค้นคว้าจาก เอกสารวิจัยส่วนบุคคล เอกสารทางวิชาการ ที่เกี่ยวข้องกับระบบกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศ และกองทัพบกของมิตรประเทศ แผนแม่บทการพัฒนาระบบกำลังพลสำรองกองทัพอากาศ แผนการดำเนินการระบบกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศ ระเบียบข้อบังคับ พระราชบัญญัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรับราชการทหาร การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร โดยเฉพาะพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.2558 รวมทั้งแนวคิด ทฤษฎี และข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศ
2. จะทำการวิจัยเฉพาะนโยบายที่เปิดเผยได้เท่านั้น
3. ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยทั้งสิ้น 11 เดือน (เดือนตุลาคม 2560 - สิงหาคม 2561)

วิธีดำเนินการวิจัย

ทำการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษเชิงเปรียบเทียบระหว่างระบบกำลังพลสำรองของมิตรประเทศที่มีสถานะแวดล้อมใกล้เคียงประเทศไทย กับระบบกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศไทย ตลอดจนชนรรมชาติและความต้องการของกองทัพอากาศ เพื่อให้สามารถปฏิบัติได้อย่างสอดคล้องตามพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.2558 และเกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อกองทัพอากาศ จนสามารถแปลงไปเป็นแนวทางการพัฒนาระบบกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศได้

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงระบบกำลังพลสำรองของประเทศไทยและของมิตรประเทศพระราชบัญญัติ กฎ ระเบียบ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับระบบกำลังพลสำรอง
2. ทำให้ได้แนวทางการพัฒนาระบบกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศ รองรับพระราชบัญญัติ กำลังพลสำรอง พ.ศ.2558

คำจำกัดความ

กำลังพลสำรอง	หมายถึง	กำลังที่มีใช้กำลังประจำการ ซึ่งรวมถึงกำลังอาสาสมัครต่าง ๆ ที่ได้เตรียมไว้ใช้ในยามสงครามประกาศกฏอัยการศึก ประกาศภาวะฉุกเฉิน หรือขณะปฏิบัติการด้วยการใช้กำลังขนาดใหญ่เพื่อปกป้องคุ้มครองเอกราชและอธิปไตยของชาติเพื่อปราบปรามคอมมิวนิสต์ หรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายในประเทศ
กำลังพลสำรองของกองทัพอากาศ	หมายถึง	นายทหารสัญญาบัตรกองหนุน นายทหารสัญญาบัตรนอกราชการ นายทหารประทวนกองหนุน พลทหารกองหนุน
การเรียกพลและระดมพล	หมายถึง	กรรมวิธีในการเรียกกำลังพลสำรองเข้ามารับราชการทหารเป็นการชั่วคราว ตามความมุ่งหมายของการเตรียมพล
ระบบกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศ	หมายถึง	ระบบย่อยต่าง ๆ รวม 5 ระบบ ในการพัฒนาระบบกำลังพลสำรอง จะต้องพัฒนาควบคู่กันไปทุกระบบย่อย จะพัฒนาระบบใดระบบหนึ่งตามลำพังไม่ได้ ระบบย่อย 5 ระบบ ประกอบด้วย ระบบการผลิตกำลังพลสำรอง ระบบควบคุมกำลังพลสำรอง ระบบการเรียกพลและระดมพล ระบบ

ก ำ ร ะ
 ฝีกศีกษำกำล้งพลสำรอง ระบบการบรรจุ และการใช้
 กำล้งพลสำรอง

ระบบการบรรจุและการใช้กำล้งพลสำรอง

หมายถึง การดำเนินการบรรจุกำล้งพลสำรองที่มีความรู้ตรงต่อ
 ความต้องการของกองทัพอากาศ บรรจุลงในตำแหน่งต่าง ๆ
 ในหน่วยทหารตามลักษณะการใช้กำล้งพลสำรองคือ
 การเสริมกำล้ง การทดแทนกำล้ง และการขยายกำล้ง

ระบบการผลิตกำล้งพลสำรอง

หมายถึง กรรมวิธีเพื่อให้ได้มาซึ่งกำล้งพลสำรอง

ระบบควบคุมกำล้งพลสำรอง

หมายถึง การปฏิบัติเพื่อดำรงการติดต่อกับกำล้งพลสำรองเพื่อให้
 ทราบถึงสถานภาพต่าง ๆ และจำนวนของกำล้งพลสำรอง
 อันจะเกิดประโยชน์สูงสุดในการเตรียมพล

ระบบการฝีกศีกษำกำล้งพลสำรอง

หมายถึง การฝีกกำล้งพลสำรองเพื่อให้มีความรู้ความสามารถ
 ความพร้อมรบในตำแหน่งหน้าที่ที่บรรจุ รวมทั้งให้การศึกษา
 เกี่ยวกับวิทยาการใหม่ ๆ ในแต่ละเหล่าสายวิทยาการ
 ตลอดจนแนวทางรับราชการ

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ ได้แก่ เพื่อศึกษาระบบกำลังพลสำรองของไทยและของมิตรประเทศ รวมทั้ง พระราชบัญญัติ กฎ ระเบียบ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับระบบกำลังพลสำรอง และเพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาระบบกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศรองรับ พระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.2558 ดังนั้นเนื้อหาในบทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องนี้ผู้วิจัยจึงได้ทบทวนพระราชบัญญัติ กฎ ระเบียบ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับระบบกำลังพลสำรองของประเทศไทย รวมถึงศึกษาระบบกำลังพลสำรองของมิตรประเทศ ทั้งสิ้น 7 ประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร บริเตนใหญ่และไอร์แลนด์เหนือ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี รัฐอิสราเอล เครือรัฐออสเตรเลีย สาธารณรัฐสิงคโปร์ และสาธารณรัฐฝรั่งเศส โดยสามารถสรุปรายละเอียดตามหัวข้อ ดังนี้

1. พระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.2558
2. กฎกระทรวง กิจการกำลังพลสำรอง พ.ศ.2559
3. ข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยกิจการกำลังพลสำรอง พ.ศ.2559
4. แผนแม่บทการพัฒนาระบบกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศ พ.ศ.2560-2564
5. ระบบกำลังพลสำรองพลกองทัพอากาศของไทย
6. ระบบกำลังพลสำรองของต่างประเทศ

พระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.2558

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.2558 มี 43 มาตรา ประกอบด้วยบททั่วไป : มี 5 มาตรา กล่าวถึงคำนิยามต่าง ๆ และกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และประกอบด้วยเนื้อหาสำคัญ 5 หมวด และ 1 บทเฉพาะกาลสรุปได้ ดังนี้

หมวด 1 : ว่าด้วยคณะกรรมการกำลังพลสำรอง

คณะกรรมการกำลังพลสำรองมี 9 มาตรา กำหนดให้มีคณะกรรมการกำลังพลสำรองเรียกโดยย่อ “คกส.” มีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรี มอบหมายเป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นรองประธานกรรมการ กรณีที่มีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม ให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นรองประธาน

กรรมการคนที่สองกรรมการโดยตำแหน่ง จำนวน 19 คน ได้แก่ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขานุการ คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เลขานุการสภาความมั่นคงแห่งชาติ บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนกลาโหม เจ้ากรมเสมียนตรา เจ้ากรมพระธรรมนูญเจ้ากรมกำลังพลทหาร เจ้ากรมยุทธการทหาร และผู้บัญชาการหน่วยบัญชาการ รักษาดินแดน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งตามข้อเสนอแนะของกรรมการ โดยตำแหน่งจำนวนไม่เกิน 5 คน โดยให้เจ้ากรมการสรรพกำลังกลาโหมเป็นกรรมการและ เลขานุการ ให้เจ้ากรมกำลังพลทหารบก เจ้ากรมกำลังพลทหารเรือ เจ้ากรมกำลังพลทหารอากาศ เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ โดย คกส. มีหน้าที่เสนอแนะนโยบายเกี่ยวกับกิจการกำลังพล สำรอง และการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวกับกำลังพลสำรอง กำหนดแนวทางการปฏิบัติ และการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับกิจการกำลังพลสำรอง เสนอแนะแผนการพัฒนากิจการกำลังพลสำรอง และกำลังพลสำรองอื่น ๆ ตลอดจนเสนอแนะการกำหนดสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ให้แก่กำลังพลสำรอง และนายจ้างที่ให้ความร่วมมือและสนับสนุนให้ลูกจ้างซึ่งเป็นกำลังพลสำรองเข้ารับราชการทหาร

หมวด 2 : ว่าด้วยกิจการกำลังพลสำรอง

กิจการกำลังพลสำรองมี 20 มาตรา กล่าวถึงการรับบุคคลเขาเป็นกำลังพลสำรอง และหน้าที่ของกำลังพลสำรอง การรับบุคคลเข้าเป็นกำลังพลสำรอง ดำเนินการได้ 2 วิธี คือ วิธีแรก รับสมัครจากบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและ ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนด อาทิเช่น ต้องเป็นผู้ที่ไม่มีโรคซึ่งขัดต่อการรับราชการทหาร วิธีที่สอง คัดเลือกจากทหาร กองหนุน หรือทหารกองเกินตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.2497 และ คัดเลือกจาก นายทหารสัญญาบัตรกองหนุน นายทหารสัญญาบัตรนอกราชการ นายทหารสัญญาบัตรนอกกอง ตามข้อบังคับทหารว่าด้วยการแบ่งประเภทนายทหารสัญญาบัตร พ.ศ.2482 ผู้ที่ผ่านการ ตรวจสอบ คุณสมบัติและได้รับการคัดเลือกบรรจุรายชื่อ ลงในบัญชีบรรจุกำลังของหน่วยทหารแล้ว กระทรวงกลาโหมจะแจ้งให้กำลังพลสำรองทราบถึงตำแหน่งและหน่วยที่ตนสังกัด รวมถึงจะแจ้ง ให้นายจ้างทราบ กำลังพลสำรองมีหน้าที่รับราชการทหาร ในการเรียกกำลังพลสำรอง เพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร เพื่อปฏิบัติราชการ เพื่อทดลองความพร้อม และในการระดมพล โดยกำหนดให้กำลังพลสำรองมีหน้าที่ตามชั้นยศและตำแหน่งเช่นเดียวกับทหารประจำการ หรือทหารกองประจำการ การเรียกกำลังพลสำรองเข้ารับราชการทหารทุกประเภท จะอยู่ ภายใต้อำนาจที่กฎหมายกำหนด กรณีเกิดภัยพิบัติ สาธารณภัย เมื่อกระทรวงกลาโหม ได้รับการร้องขอจากกระทรวงมหาดไทยหรือหน่วยงานอื่น ๆ กระทรวงกลาโหมจะทำการเรียก

กำลังพลสำรองเพื่อปฏิบัติราชการ โดยนำกำลังพลสำรองเข้าปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับทหารประจำการ เพื่อแก้ไขปัญหาภัยพิบัติ ที่เกิดขึ้น และหากเกิดการสู้รบขนาดใหญ่ จะทำการเรียกระดมพล โดยเรียกกำลังพลสำรองมาปฏิบัติ หน้าที่ร่วมกับทหารประจำการเข้าทำการสู้รบเพื่อป้องกันประเทศ ในเวลาปกติจะทำการเรียกกำลังพลสำรอง เพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร ตามห้วงระยะเวลา ที่กำหนด

หมวด 3 - 4 : ว่าด้วยวินัยและสิทธิประโยชน์

วินัยและสิทธิประโยชน์มี 2 มาตรา กล่าวคือ กำลังพลสำรองที่เข้ารับราชการทหาร ตามพระราชบัญญัตินี้ต้องอยู่ในวินัยทหาร และจะได้รับสิทธิประโยชน์หลายประการ เช่น ค่าตอบแทน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าอาหาร ค่าพาหนะ ค่าเช่าที่พัก การรักษาพยาบาล การแต่งตั้งยศ และสิทธิประโยชน์อื่นตามระเบียบที่กำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง สำหรับสิทธิประโยชน์ของนายจ้างซึ่งเดิมไม่มีกำหนดไว้ในกฎหมายใด กำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการกำลังพลสำรอง (คกส.) เป็นผู้พิจารณา

หมวด 5 : ว่าด้วยบทกำหนดโทษ

บทกำหนดโทษมี 4 มาตรา กำหนดว่า กำลังพลสำรองที่หลีกเลี่ยง ขัดขืน ไม่เข้ารับราชการทหารประเภทต่าง ๆ จะมีโทษทางอาญา มีทั้งจำทั้งปรับ บทเฉพาะกาลมี 3 มาตรา กำหนดให้การรับบุคคลเข้าเป็นกำลังพลสำรองให้กระทำได้เมื่อพ้นกำหนดสองร้อยสี่สิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลบังคับใช้ และการดำเนินการออกกฎกระทรวง ข้อบังคับ หรือระเบียบให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ในปัจจุบันเมื่อพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.2558 ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา แล้วเมื่อ 30 ธันวาคม 2558 กรมการสรรพกำลังกลาโหม สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ในฐานะสำนักงานเลขานุการของ คกส. ได้จัดชุดเจ้าหน้าที่ไปอบรม สัมมนา บรรยายพิเศษ เพื่อเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ส่วนราชการทหาร ส่วนราชการพลเรือน หน่วยงานเอกชน สถานประกอบการ นายจ้างและลูกจ้าง เพื่อให้ทุกภาคส่วนเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ และการมีส่วนร่วมตามพระราชบัญญัติฉบับนี้

กฎกระทรวง กิจการกำลังพลสำรอง พ.ศ.2559

สาระสำคัญของกฎกระทรวง กิจการกำลังพลสำรอง พ.ศ.2559 ฉบับนี้มี 10 ข้อ ประกอบด้วย 4 หมวด โดยสรุปได้ ดังนี้

หมวด 1 : ว่าด้วยการกำหนดเวลาการเป็นกำลังพลสำรอง

การกำหนดเวลาการเป็นกำลังพลสำรอง การยกเว้นการเป็นกำลังพลสำรอง

และการพ้นจากการเป็นกำลังพลสำรอง มี 3 ข้อ กำหนดว่า ข้อ 1 การเป็นกำลังพลสำรองให้มีกำหนดเวลาคราวละหกปีนับแต่วันที่บรรจุรายชื่ออยู่ในบัญชีบรรจุกำลัง ข้อ 2 บุคคลตามมาตรา 15 (2) ให้ได้รับการยกเว้นการเป็นกำลังพลสำรอง อาทิ ทหารกองเกินที่ยังไม่พ้นหน้าที่ในการตรวจเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร คนพิการทุพพลภาพหรือบุคคลที่มีโรคตามบัญชีแนบท้ายกฎกระทรวงหรือมีความพิการหรือโรคอื่นใดซึ่งคณะกรรมการแพทย์ที่กระทรวงกลาโหมกำหนดมีความเห็นว่าเป็นกำลังพลสำรอง คนไร้ความสามารถหรือคนเสมือน ไร้ความสามารถพระภิกษุที่มีสมณศักดิ์ที่เป็นเปรียญ และพระภิกษุผู้ปกครองสงฆ์ที่มีตำแหน่งตั้งแต่เจ้าอาวาสขึ้นไป นักบวชในพระพุทธศาสนาจินิกายหรืออนัมนิกายที่มีสมณศักดิ์ หรือพระภิกษุ สามเณร และนักบวชในพระพุทธศาสนาจินิกายหรืออนัมนิกายซึ่งเป็นนักธรรมตามที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติรับรอง อีหม่าม คอเต็บบิหลัน ในศาสนาอิสลาม เจ้าอธิการวัดและผู้ช่วยเจ้าอธิการวัดที่เจ้าอธิการวัดรับรอง สำหรับศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก หรือหัวหน้าสำนัก หรือเจ้าหน้าที่หรือผู้ช่วยหัวหน้าในสำนักสอนศาสนาสำนักใหญ่ที่หัวหน้าสำนักรับรอง สำหรับศาสนาคริสต์นิกายโปรเตสแตนต์ และบุคคลในศาสนาอื่นซึ่งมีหน้าที่ประจำในกิจของศาสนาตามที่กระทรวงกลาโหมประกาศ กำหนด บุคคลซึ่งได้สัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ บุคคลซึ่งรับโทษจำคุกอยู่โดยคำพิพากษาของศาล และบุคคลซึ่งเคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกครั้งเดียวหรือหลายครั้ง รวมกันตั้งแต่สิบปีขึ้นไป ข้อ 3 ให้กำลังพลสำรองพ้นจากการเป็นกำลังพลสำรองตามมาตรา 19 (3) ในกรณีตาย เป็นบุคคลที่มีลักษณะเป็นคนพิการทุพพลภาพหรือบุคคลที่มีโรคตามบัญชีแนบท้าย กฎกระทรวงนี้หรือมีความพิการหรือโรคอื่นใดซึ่งคณะกรรมการแพทย์ตามที่กระทรวงกลาโหม กำหนด มีความเห็นว่าเป็นกำลังพลสำรอง คนไร้ความสามารถหรือคนเสมือน ไร้ความสามารถ ถูกถอนสัญชาติไทย สละสัญชาติไทย หรือแปลงสัญชาติเป็นคนต่างด้าวได้รับโทษจำคุกอยู่โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกตั้งแต่หกปีขึ้นไป เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิด ลหุโทษ ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามในการเป็นกำลังพลสำรองตามที่กำหนดในข้อบังคับที่ออกตามมาตรา 15 พ้นราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร เว้นแต่ผู้ที่สมัครเข้าเป็นกำลังพลสำรองตามมาตรา 15 (1)

หมวด 2 : การผ่อนผันให้กำลังพลสำรองไม่ต้องเข้ารับราชการทหาร

การผ่อนผันให้กำลังพลสำรองไม่ต้องเข้ารับราชการทหารมี 5 ข้อ กำหนดว่า ข้อ 4 กำลังพลสำรองที่อาจขอรับการผ่อนผันไม่ต้องเข้ารับราชการทหารในการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร และเพื่อทดลองความพร้อม ได้แก่ พระภิกษุ สามเณร และนักบวชในพระพุทธศาสนาจินิกายหรืออนัมนิกาย บุคคลในศาสนาอื่นซึ่งมีหน้าที่ประจำ

ในกิจของศาสนา และมีใช้บุคคลที่ได้รับการยกเว้นการเป็นกำลังพลสำรอง อีหม่าม คอเต็บ บิหลัน ในศาสนาอิสลาม เจ้าอธิการวัดและผู้ช่วยเจ้าอธิการวัดที่เจ้าอธิการวัดรับรอง สำหรับศาสนา คริสต์นิกายโรมันคาทอลิก หรือหัวหน้าสำนัก หรือเจ้าหน้าที่ หรือผู้ช่วยหัวหน้าในสำนักสอน ศาสนาสำนักใหญ่ที่หัวหน้าสำนักรับรอง สำหรับศาสนาคริสต์นิกายโปรเตสแตนต์ และบุคคล ในศาสนาอื่นซึ่งมีหน้าที่ประจำในกิจของศาสนาตามที่กระทรวงกลาโหมประกาศกำหนด ครูซึ่ง สอนประจำเฉพาะวิชาหรือประจำทำการสอน นักเรียน นิสิต หรือนักศึกษาไม่น้อยกว่าสิบห้าคน เป็นปกติ และมีเวลาสอนสัปดาห์ละไม่น้อยกว่าสิบแปดชั่วโมง สำหรับครูซึ่งประจำทำการสอน ในสถานศึกษาตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาลงมา หรือไม่น้อยกว่าสิบห้าชั่วโมงสำหรับครูซึ่งประจำ ทำการสอนในสถานศึกษาระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา โดยเป็นครูซึ่งสอนอยู่ในสถานศึกษา ตามประเภทที่กระทรวงกลาโหมประกาศกำหนด และบุคคลซึ่งรัฐมนตรีเห็นสมควรผ่อนผัน เป็นพิเศษเฉพาะคราว ข้อ 5 ให้บุคคลตามข้อ 4 แจ้งต่อเจ้าอาวาสวัดซึ่งบุคคลนั้นมีที่อยู่หรือ พำนักอาศัยอยู่ หัวหน้าสถานศึกษา หัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าหน่วยงานซึ่งผู้นั้นสังกัดอยู่ หรือผู้ บังคับหน่วยทหารที่กำลังพลสำรองมีรายชื่อบรรจุอยู่ แล้วแต่กรณี และให้ผู้ได้รับแจ้งจัดทำบัญชี รายชื่อของบุคคลดังกล่าว ส่งไปยังหน่วยทหารที่กำลังพลสำรองมีรายชื่อบรรจุอยู่ในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ให้หน่วยทหารที่ได้รับแจ้งจัดทำบัญชีรายชื่อของบุคคลดังกล่าวส่งไปยัง กระทรวงกลาโหมภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง การผ่อนผันให้มีผลตั้งแต่วันที่รัฐมนตรี หรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีมอบหมายอนุมัติการแจ้ง และการจัดทำบัญชีรายชื่อตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตาม หลักเกณฑ์ วิธีการ และแบบที่กระทรวงกลาโหมประกาศกำหนด ข้อ 6 ในกรณีที่กำลังพลสำรอง พ้นจากฐานะตามที่กำหนดไว้ในข้อ 4 ให้ผู้ซึ่งได้รับแจ้งตามข้อ 5 (1) แล้วแต่กรณี จัดทำบัญชีรายชื่อ บุคคลดังกล่าว ตามแบบที่กระทรวงกลาโหมประกาศกำหนด แล้วดำเนินการต่อไปตามขั้นตอน และวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อ 5 (1) ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบให้การผ่อนผันตามข้อ 5 เป็นอันสิ้นสุดตั้งแต่วันที่บุคคลนั้นพ้นจากฐานะตามที่กำหนดไว้ในข้อ 4 หรือตั้งแต่วันที่การผ่อน ผันเป็นพิเศษ เฉพาะคราวสิ้นสุดลง ข้อ 7 กำลังพลสำรองที่ประสงค์ขอผ่อนผันไม่ต้องเข้ารับ ราชการทหารในการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อปฏิบัติราชการและการระดมพล ให้แจ้งไปยังหน่วย ทหารที่กำลังพลสำรองมีรายชื่อบรรจุอยู่ โดยให้หน่วยทหารดำเนินการต่อไปตามขั้นตอนและวิธีการ ที่กำหนดไว้ในข้อ 5 (2) ภายใน สิบห้าวัน การผ่อนผันให้มีผลตั้งแต่วันที่รัฐมนตรีหรือผู้ซึ่งรัฐมนตรี มอบหมายอนุมัติและให้การผ่อนผันเป็นอันสิ้นสุดตั้งแต่วันที่การผ่อนผันเป็นพิเศษเฉพาะคราว สิ้นสุดลง ข้อ 8 ในกรณี จำเป็นเพื่อการป้องกันประเทศ รัฐมนตรีจะยกเลิกการผ่อนผันให้แก่ กำลังพลสำรองตามข้อ 5 หรือ ข้อ 7 ในการเรียกกำลังพลสำรองหรือการระดมพลคราวใดตามที่ เห็นสมควรก็ได้

หมวด 3 : กรณีที่ไม่ถือว่าเป็นการหลีกเลี่ยงจัดขึ้นไม่เข้ารับราชการทหาร

กรณีที่ไม่ถือว่าเป็นการหลีกเลี่ยงจัดขึ้นไม่เข้ารับราชการทหาร มี 1 ข้อ กำหนดว่า ในกรณีดังต่อไปนี้ ไม่ถือว่าเป็นกำลังพลสำรองหลีกเลี่ยงจัดขึ้นไม่เข้ารับราชการทหารตามมาตรา 29 (2) และ (7) อาทิ ออกไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศโดยมีหนังสือรับรองจากทางราชการ หรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องไปทำงานต่างประเทศโดยมีหนังสือรับรองจากกระทรวงแรงงาน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่เกี่ยวข้องไปปฏิบัติงานหรือไปทำการศึกษาวิจัย ณ ต่างประเทศ โดยมีหนังสือรับรองจากทางราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง กรณีที่กล่าวมานี้ต้องได้รับการผ่อนผันเฉพาะคราวจากรัฐมนตรีหรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีมอบหมาย อีกทั้งกรณีต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาล หรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย และได้แจ้งให้พนักงาน เจ้าหน้าที่ทราบภายในสามวันทำการนับแต่วันที่พ้นจากการคุมขัง กำลังพลสำรอง ซึ่งจำเป็นต้องหาเลี้ยงบิดาหรือมารดา ซึ่งไร้ความสามารถ หรือพิการ ทุพพลภาพ หรือชรา จนหาเลี้ยงชีพไม่ได้และไม่มีผู้อื่นเลี้ยงดู แต่ถ้ามีบุตรหลายคนจะต้องถูกเรียกเข้ารับราชการทหารพร้อมกัน คงผ่อนผันให้คนเดียวตามแต่บิดาหรือมารดาจะเลือก โดยได้รับอนุมัติจากผู้บังคับหน่วยทหารที่กำลังพลสำรอง มีรายชื่อบรรจุอยู่ กำลังพลสำรองซึ่งจำเป็นต้องหาเลี้ยงบุตรซึ่งมารดาหรือบิดาตาย ไร้ความสามารถ หรือพิการ ทุพพลภาพ และกำลังพลสำรองซึ่งจำเป็นต้องหาเลี้ยงพี่หรือน้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมแต่บิดาหรือมารดา ซึ่งบิดาหรือมารดาตาย ทั้งนี้เมื่อบุตรหรือพี่หรือน้องนั้นหาเลี้ยงชีพไม่ได้และไม่มีผู้อื่นเลี้ยงดู โดยได้รับอนุมัติจากผู้บังคับหน่วยทหารที่กำลังพลสำรองมีรายชื่อบรรจุอยู่

หมวด 4 : การแจ้งคำสั่งเรียกระดมพล

การแจ้งคำสั่งเรียกระดมพลโดยวิธีการอื่นมี 1 ข้อ กำหนดว่าในกรณีที่ไม้อาจแจ้งคำสั่งเรียกระดมพลตามวิธีการที่กำหนดในมาตรา 31 ได้ ให้แจ้งคำสั่งดังกล่าวทางโทรศัพท์ โทรสาร จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอื่นใดที่กำลังพลสำรองแจ้งช่องทางการติดต่อไว้ และให้ถือว่ากำลังพลสำรองได้รับการแจ้งคำสั่งเรียกระดมพลแล้วนับแต่วันที่แจ้ง ในกรณีที่ไม้อาจดำเนินการแจ้งคำสั่งโดยวิธีการตามนั้นได้ ให้ประกาศแจ้งคำสั่งเรียกระดมพลทางวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลาย หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามวันติดต่อกัน และให้ถือว่ากำลังพลสำรองได้รับการแจ้งคำสั่งเรียกระดมพลเมื่อพ้นกำหนดเวลาที่ต้องประกาศ

ข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยกิจการกำลังพลสำรอง พ.ศ.2559

สาระสำคัญของข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการเตรียมพล พ.ศ.2515 ฉบับนี้มี 9 หมวด 1 บทเฉพาะกาล โดยสรุปได้ ดังนี้

หมวด 1 : บททั่วไป

บททั่วไป ประกอบด้วย 1 ข้อ ว่าด้วยเรื่องความหมายของคำต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องกำลังพลสำรองทั้งสิ้น 26 คำ ได้แก่ กำลังพลสำรอง กำลังพลสำรองพร้อมใช้งาน กำลังพลสำรองเตรียมพร้อม กำลังพลสำรองกำลังกึ่งทหาร เป็นต้น

หมวด 2 : พนักงานเจ้าหน้าที่

พนักงานเจ้าหน้าที่ ประกอบด้วย 3 ข้อ ว่าด้วยเรื่อง

1. ให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ อาทิ ปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ เจ้ากรมการสรรพกำลังกลาโหม ผู้บัญชาการหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน เจ้ากรมกำลังพลทหารบก เจ้ากรมกำลังพลทหารเรือ เจ้ากรมกำลังพลทหารอากาศ ผู้บัญชาการมณฑลทหารบก และผู้อำนวยการกองที่รับผิดชอบสายงานกิจการกำลังพลสำรอง เป็นต้น

2. อำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ ดังนี้

2.1 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการรับบุคคลเข้าเป็นกำลังพลสำรอง

2.2 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการบรรจุรายชื่อกำลังพลสำรองในบัญชีบรรจุกำลังการเปลี่ยนแปลงการบรรจุรายชื่อกำลังพลสำรอง การเปลี่ยนแปลงสถานที่ติดต่อของกำลังพลสำรอง การเปลี่ยนชื่อตัว - ชื่อสกุล หรือแก้ไขเลขประจำตัวประชาชนของกำลังพลสำรอง รวมถึงรายงานการเปลี่ยนแปลงแก้ไขในเรื่องต่าง ๆ ข้างต้นให้หน่วยที่เกี่ยวข้องทราบ

2.3 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้มีอำนาจลงชื่อในคำสั่งเรียกกำลังพลสำรองเข้ารับราชการทหาร แล้วแต่กรณี

2.4 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งหรือปิดหนังสือแจ้งการบรรจุรายชื่อกำลังพลสำรองในบัญชีบรรจุกำลัง หรือส่งหรือปิดคำสั่งเรียกกำลังพลสำรองเข้ารับราชการทหารให้กับกำลังพลสำรอง ณ สถานที่ที่กำลังพลสำรองระบุไว้ในขณะสมัครเข้าเป็นกำลังพลสำรอง หรือตามภูมิลำเนาทหาร แล้วแต่กรณี

2.5 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการร้องทุกข์กล่าวโทษต่อกำลังพลสำรองที่หลีกเลี่ยงขัดขืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเรียกกำลังพลสำรองเข้ารับราชการทหาร หรือมีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด ตามกฎหมายว่าด้วยกำลังพลสำรอง มาเพื่อให้ถ้อยคำ

ส่งคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือส่งเอกสาร ข้อมูล หรือหลักฐานอื่นใดที่อยู่ในรูปแบบที่สามารถเข้าใจได้

2.6 คำเนิการในเรื่องอื่น ๆ ตามที่กฎหมายว่าด้วยกำลังพลสำรองกำหนด หรือตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมมอบหมาย

หมวด 3 : การบรรจุและการใช้กำลังพลสำรอง

การบรรจุและการใช้กำลังพลสำรอง ประกอบด้วย 8 ข้อ มีรายละเอียด ดังนี้

1. การบรรจุและการใช้กำลังพลสำรอง หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการรับสมัคร หรือ คัดเลือกกำลังพลสำรองที่มีคุณสมบัติครบถ้วน เหมาะสม เพื่อบรรจุในตำแหน่งต่าง ๆ ในหน่วยทหาร ตามลักษณะการใช้กำลังพลสำรอง คือ เสริมกำลัง เพิ่มเติมกำลัง ทดแทนกำลัง และขยายกำลังเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการกิจของกระทรวงกลาโหมตามที่กฎหมายกำหนด

2. หลักเกณฑ์การรับสมัครบุคคลเข้าเป็นกำลังพลสำรอง ได้แก่

2.1 มีสัญชาติไทยโดยกำเนิด

2.2 เป็นผู้เลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2.3 ไม่เป็นผู้ที่มีร่างกายพิการ ทูพพลภาพ หรือมีโรคที่ขัดต่อการเป็นกำลังพลสำรอง ตามกฎกระทรวงที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยกำลังพลสำรอง

2.4 ไม่เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดีงาม

2.5 ไม่เป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

2.6 ไม่เป็นผู้ที่เคยถูกไล่ออกหรือถูกปลดจากราชการ เพราะมีความผิดหรือมีมลทินหรือมัวหมอง

2.7 ไม่เป็นผู้ที่อยู่ในระหว่างพักราชการ

2.8 ไม่เป็นผู้ที่เคยต้องโทษจำคุกตามคำพิพากษาของศาลในคดีอาญา หรืออยู่ในระหว่างการดำเนินคดีของศาล เว้นความผิดฐานประมาท หรือลหุโทษ

2.9 เป็นทหารกองเกินที่พ้นหน้าที่ในการตรวจเลือกทหารกองเกิน เข้ารับราชการทหารกองประจำการ เว้นแต่เป็นผู้ที่สมัครเข้าเป็นกำลังพลสำรองว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร

2.10 ไม่เป็นพระภิกษุ สามเณร หรือนักบวชในศาสนาอื่น

หมวด 4 : การผลิตกำลังพลสำรอง

การผลิตกำลังพลสำรอง ประกอบด้วย 3 ข้อ มีรายละเอียด ดังนี้

1. การผลิตกำลังพลสำรอง หมายถึง กรรมวิธีเพื่อให้ได้มาซึ่งบุคคลที่มีคุณสมบัติที่จะเป็นกำลังพลสำรอง

2. แหล่งที่มาของกำลังพลสำรอง มีดังนี้

2.1 เป็นผู้สำเร็จการฝึกวิชาทหารตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร รวมถึงผู้สำเร็จการฝึกวิชาทหารจากต่างประเทศ ซึ่งกระทรวงกลาโหมรับรองวิทยฐานะเทียบเท่ากับผู้สำเร็จการฝึกวิชาทหารตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหารและสำเร็จการศึกษา ซึ่งกระทรวง ศึกษาธิการรับรองวิทยฐานะเทียบเท่า

2.2 เป็นทหารประจำการที่ลาออกจากราชการทหาร ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการทหาร

2.3 เป็นทหารกองประจำการที่รับราชการครบกำหนดแล้วปลดเป็นกองหนุน ตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร

2.3 เป็นทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนประเภทที่ 2 ตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร

2.5 เป็นบุคคลทั่วไปที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

3. ให้ศูนย์การกำลังพลสำรอง หน่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหารหรือหน่วยทหารตามที่ส่วนราชการกำหนดดำเนินการเพื่อให้ได้มาของบุคคลตามข้อ 17.1 - 17.5 ตามระเบียบหลักสูตรที่ส่วนราชการกำหนด

หมวด 5 : การฝึกศึกษากำลังพลสำรอง

การฝึกศึกษากำลังพลสำรอง ประกอบด้วย 3 ข้อ มีรายละเอียด ดังนี้

1. การฝึกศึกษากำลังพลสำรอง หมายถึง การฝึกศึกษา อบรม ให้แก่กำลังพลสำรองพร้อมใช้งาน กำลังพลสำรองเตรียมพร้อม เพื่อให้มีความรู้ความสามารถ ตามตำแหน่งหน้าที่บรรจุกิจการปฏิบัติภารกิจที่ต้องใช้ความรู้ ความเชี่ยวชาญเป็นการเฉพาะ รวมทั้งการให้การศึกษากลับกำลังพลสำรองตามแนวทางการรับราชการทหาร

2. การฝึกศึกษากำลังพลสำรองพร้อมใช้งาน

2.1 การฝึกศึกษากำลังพลสำรอง เมื่อมีการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อตรวจสอบให้มีการฝึกศึกษา อบรม ในเรื่องที่กำลังพลสำรองควรทราบ เป็นการกระตุ้นเตือนหรือเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจ เพื่อให้กำลังพลสำรองตื่นตัวและมั่นใจว่าตนยังเป็นกำลังพลสำรองอยู่เสมอ โดยมอบให้หน่วยกำลังพลสำรอง หรือหน่วยทหารตามที่ส่วนราชการกำหนด ทำหน้าที่เป็นหน่วยฝึกกำลังพลสำรอง

2.2 การฝึกศึกษากำลังพลสำรอง เมื่อมีการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อฝึกวิชาทหารให้มีการฝึกศึกษา อบรม ในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่

2.2.1 การฝึกหรือทบทวนวิชาทหารรวมทั้งการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม ในแต่ละตำแหน่งเป็นรายบุคคลหรือเป็นหน่วย ให้มีความรู้ ความสามารถ พร้อมทั้งจะปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมอบให้หน่วยกำลังพลสำรอง หรือหน่วยทหารตามที่ส่วนราชการกำหนด ทำหน้าที่เป็นหน่วยฝึกกำลังพลสำรอง

2.2.2 การฝึกศึกษาหลักสูตรตามแนวทางการรับราชการทหารให้กำลังพลสำรองได้รับการศึกษาในหลักสูตร ตามแนวทางการรับราชการทหาร และหลักสูตรเพิ่มพูนความรู้ เช่นเดียวกับทหารประจำการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการทหาร โดยอนุโลม และปรับลดเวลาการศึกษาเพื่อให้กำลังพลสำรองมีความรู้ ความสามารถเฉพาะตำแหน่งที่บรรจุ โดยมอบให้หน่วยทหารตามที่ส่วนราชการกำหนด ทำหน้าที่เป็นหน่วยฝึกศึกษากำลังพลสำรอง

2.3 การฝึกศึกษากำลังพลสำรอง เมื่อมีการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อปฏิบัติราชการ ให้มีการฝึกศึกษา อบรม ในเรื่องดังต่อไปนี้

2.3.1 การฝึกปฏิบัติหน้าที่รักษาความปลอดภัยที่ตั้งหน่วยทหาร โดยมอบให้หน่วยกำลังพลสำรอง หรือหน่วยทหารตามที่ส่วนราชการกำหนด ทำหน้าที่เป็นหน่วยฝึกกำลังพลสำรอง

2.3.2 การฝึกปฏิบัติหน้าที่ที่ต้องใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญเป็นการเฉพาะ โดยมอบให้หน่วยกำลังพลสำรอง หรือหน่วยทหารตามที่ส่วนราชการกำหนด ทำหน้าที่เป็นหน่วยฝึกกำลังพลสำรอง

2.3.3 การฝึกปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาจากภัยพิบัติ ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยมอบให้หน่วยกำลังพลสำรอง หรือหน่วยทหารตามที่ส่วนราชการกำหนด ทำหน้าที่เป็นหน่วยฝึกกำลังพลสำรอง

2.4 การฝึกศึกษากำลังพลสำรอง เมื่อมีการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อทดลองความพร้อม ให้มีการฝึกศึกษา อบรม ในเรื่องการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติการทางทหาร เพื่อเตรียมรับสถานการณ์หรือเมื่อมีการระดมพล โดยมอบให้หน่วยกำลังพลสำรอง หรือหน่วยทหาร ตามที่ส่วนราชการกำหนดทำหน้าที่เป็นหน่วยฝึกกำลังพลสำรอง

3. การฝึกศึกษากำลังพลสำรองเตรียมพร้อม เป็นการเรียกกำลังพลสำรองเข้ารับราชการทหารในการระดมพล เพื่อให้กำลังพลสำรองมีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับกำลังประจำการได้อย่างมีประสิทธิภาพเมื่อมีการระดมพล โดยมอบให้หน่วยกำลังพลสำรอง หรือหน่วยทหาร ตามที่ส่วนราชการกำหนดทำหน้าที่เป็นหน่วยฝึกกำลังพลสำรอง

หมวด 6 : การควบคุมกำลังพลสำรอง

1. การควบคุมกำลังพลสำรอง หมายถึง การปฏิบัติเพื่อดำรงการติดต่อกับกำลังพลสำรอง เพื่อให้ทราบสถานภาพต่าง ๆ อันจะเกิดประโยชน์สูงสุดในงานด้านกิจการกำลังพลสำรอง

2. การควบคุมกำลังพลสำรองทางบัญชี

2.1 กำลังพลสำรองพร้อมใช้งาน ให้หน่วยกำลังพลสำรอง หรือหน่วยทหารตามที่ส่วนราชการกำหนด ดำเนินการควบคุมกำลังพลสำรองทางบัญชีตามแบบบัญชีบรรจุกำลังที่กำหนดไว้ในข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการเตรียมพล พ.ศ.2515 เป็นระยะเวลาคราวละ 6 ปี โดยอนุโลม

2.2 กำลังพลสำรองเตรียมพร้อม ให้มณฑลทหารบก หรือหน่วยทหารตามที่ส่วนราชการกำหนด ดำเนินการควบคุมกำลังพลสำรองทางบัญชีตามแบบบัญชีบรรจุกำลัง ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการเตรียมพล พ.ศ.2515 เป็นระยะเวลาไม่เกิน 6 ปี โดยอนุโลม

3. การควบคุมกำลังพลสำรองทางการปฏิบัติ

3.1 กำลังพลสำรองพร้อมใช้งาน ให้หน่วยกำลังพลสำรอง หรือหน่วยทหารตามที่ส่วนราชการกำหนด ดำเนินการ ดังนี้

3.1.1 ดำรงการติดต่อกับกำลังพลสำรองของคนเป็นประจำทุกเดือนอย่างต่อเนื่อง ด้วยเครื่องมือสื่อสารชนิดต่าง ๆ และอาศัยประโยชน์จากการติดต่อเพื่อให้กำลังพลสำรองได้ตระหนักถึงหน้าที่ของกำลังพลสำรองที่มีต่อประเทศชาติ ตลอดจนหาวิธีการที่จะให้กำลังพลสำรองได้ติดต่อกับหน่วยต้นสังกัดโดยต่อเนื่องเช่นเดียวกัน

3.1.2 จัดชุดเจ้าหน้าที่พบปะ และเยี่ยมเยียนกำลังพลสำรองที่มีรายชื่อบรรจุอยู่ในบัญชีบรรจุกำลัง กำหนดแผนงานให้กำลังพลสำรองมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณกุศลและเชิญกำลังพลสำรองมาร่วมกิจกรรมของหน่วยในโอกาสต่าง ๆ เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บังคับบัญชาและกำลังพลสำรองของหน่วยอย่างต่อเนื่องและแน่นแฟ้น ตลอดระยะเวลาที่อยู่ในความควบคุมของหน่วยต้นสังกัด

3.2 กำลังพลสำรองเตรียมพร้อม ให้มณฑลทหารบก หรือหน่วยทหารตามที่ส่วนราชการกำหนด ดำเนินการประชาสัมพันธ์เป็นส่วนรวมในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ เพื่อให้กำลังพลสำรองเกิดทัศนคติที่ดีระหว่างกำลังพลสำรองกับหน่วยต้นสังกัด โดยอาศัยเครื่องมือประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบ เพื่อทราบสถานภาพและภูมิอำนาจที่แท้จริงของกำลังพลสำรอง เป็นรายบุคคลอย่างต่อเนื่อง

หมวด 7 : การเรียกกำลังพลสำรองหรือการระดมพล

การเรียกกำลังพลสำรองหรือการระดมพล ประกอบด้วย 9 ข้อ มีสาระสำคัญ ได้แก่

1. การเรียกกำลังพลสำรองหรือการระดมพล หมายถึง กรรมวิธีในการเรียกกำลังพลสำรอง เข้ารับราชการทหารตามความมุ่งหมายของการเรียกกำลังพลสำรอง เพื่อตรวจสอบเพื่อฝึกวิชาทหาร เพื่อปฏิบัติราชการ หรือเพื่อทดลองความพร้อม และการระดมพล

2. การเรียกกำลังพลสำรองเพื่อตรวจสอบ ให้กระทำในเวลาปกติปีละไม่เกิน 1 วัน มีความมุ่งหมาย ดังนี้

2.1 ทดสอบผลการเรียก โดยให้กำลังพลสำรองซึ่งถูกเรียกเข้ามารายงาน ด้วยตนเอง ณ ตำบล วันและเวลาที่กำหนดให้ เพื่อตรวจสอบการเดินทาง เพื่อให้เกิดความคุ้นชิน ต่อการเรียกและเพื่อทราบสถิติที่เรียกได้

2.2 ตรวจสอบบัญชีเป็นรายบุคคลเพื่อทราบว่า ยังมีตัวจริงและหลักฐานถูกต้องหรือไม่

2.3 ทดสอบและตรวจสอบขนาดเครื่องแต่งกาย ตรวจร่างกาย

2.4 อบรมและบรรยายเรื่องที่ต้องทราบ หรือชี้แจง และทบทวนหน้าที่ของกำลังพลสำรอง

2.5 ชักซ้อมวิธีปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการเรียกกำลังพลสำรอง เข้ารับราชการทหาร

3. การเรียกกำลังพลสำรองเพื่อฝึกวิชาทหาร ให้กระทำตั้งแต่ในเวลาปกติ ปีละไม่เกิน 60 วัน เว้นแต่ ผู้ที่เข้าเป็นกำลังพลสำรอง ที่สมัครเข้าเป็นกำลังพลสำรองตามข้อบังคับ ส่วนราชการ อาจเรียกกำลังพลสำรอง เพื่อฝึกวิชาทหารได้ตามความเหมาะสม มีความมุ่งหมายดังนี้

3.1 ฝึกทบทวนวิชาทหาร รวมถึงการฝึกศึกษากำลังพลสำรอง ตามแนวทางการรับราชการทหาร

3.2 ฝึก ศึกษา อบรม ตามความชำนาญการทางทหาร ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.3 ชักซ้อมวิธีปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการเรียกกำลังพลสำรอง เข้ารับราชการทหาร

4. การเรียกกำลังพลสำรองเพื่อปฏิบัติราชการ ให้กระทำเป็นการชั่วคราวและเท่าที่จำเป็นตามที่ส่วนราชการกำหนด มีความมุ่งหมาย ดังนี้

4.1 ปฏิบัติหน้าที่รักษาความปลอดภัยที่ตั้งหน่วยทหาร

- 4.2 ปฏิบัติหน้าที่ที่ต้องใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญเป็นการเฉพาะ
- 4.3 ปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาจากภัยพิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 4.4 ปฏิบัติหน้าที่ที่เป็นการปฏิบัติทางทหารนอกเหนือจากสงคราม
5. การเรียกกำลังพลสำรองเพื่อทดลองความพร้อม ให้กระทำได้ตั้งแต่ในเวลาปกติ เพื่อเตรียมรับสถานการณ์ มีความมุ่งหมาย ดังนี้
 - 5.1 เพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ในการปฏิบัติการทางทหาร เพื่อเตรียมรับสถานการณ์ที่อาจเกิดในระยะอันใกล้ เมื่อมีการระดมพล
 - 5.2 ทดสอบแผนป้องกันประเทศ หรือแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
 - 5.3 ฝึกรวมเพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
6. การระดมพล ให้กระทำได้ในเวลาที่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือประกาศใช้กฎอัยการศึก หรือกรณีที่มีการรบหรือการสงคราม จนถึงขั้นที่ต้องมีการระดมสรรพกำลังของชาติ มีความมุ่งหมาย ดังนี้
 - 6.1 ป้องกันประเทศตามแผนป้องกันประเทศ
 - 6.2 แก้ไขปัญหาจากภัยพิบัติสาธารณะ
 - 6.3 ป้องกันหรือปราบปรามการจลาจล
 - 6.4 ขยายกำลังตามอัตราสงคราม การระดมพล กระทำได้โดยการตราเป็นพระราชกฤษฎีกาให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นผู้ดำเนินการให้เป็นไปตามนั้น
7. ให้กำลังพลสำรองพร้อมใช้งาน มีหน้าที่เข้ารับราชการทหารตามข้อ 2-5 ของข้อบังคับ
- 8 ให้กำลังพลสำรองเตรียมพร้อม มีหน้าที่เข้ารับราชการทหารตามข้อ 5 ของข้อบังคับ
- 9 ผู้มีอำนาจสั่งการและลงชื่อในคำสั่งเรียกกำลังพลสำรองเข้ารับราชการทหารตาม ข้อ 2-4 ของข้อบังคับคือ พนักงานเจ้าหน้าที่ตามข้อ 5.1 - 5.3 ของข้อบังคับ

หมวด 8 : การจัดเตรียม อำนาจการ และดำเนินการ

การจัดเตรียม อำนาจการ และดำเนินการในกิจการกำลังพลสำรองประกอบด้วย 3 ข้อ มีสาระสำคัญ ได้แก่

1. ให้กรมการสรรพกำลังกลาโหม สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม จัดทำแผนแม่บทการพัฒนากิจการกำลังพลสำรองของกระทรวงกลาโหม ห้วงระยะเวลา 5 ปี เพื่อกำหนดเป็นนโยบายการพัฒนากิจการกำลังพลสำรองในระดับกระทรวงกลาโหม ในการจัดเตรียม อำนาจการ ประสานงานและดำเนินการในกิจการกำลังพลสำรองให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและ

ยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหมในห้วงระยะเวลา ส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ สนับสนุนกิจการกำลังพลสำรอง รวมถึง ดำเนินการรวบรวมแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรม ที่เกี่ยวข้องกับกิจการกำลังพลสำรองเพื่อขอรับการสนับสนุน งบประมาณจากรัฐบาลในการ สนับสนุนให้กับส่วนราชการ

2. ให้กองบัญชาการกองทัพไทย จัดทำนโยบายหรือแผนแม่บทการพัฒนากิจการ กำลังพลสำรองของกองทัพไทยให้สอดคล้องกับแผนแม่บทการพัฒนากิจการกำลังพลสำรอง ของกระทรวงกลาโหม และแผนนโยบายของหน่วยเหนือทุกระดับ เพื่อกำหนดเป็นนโยบาย การพัฒนากิจการกำลังพลสำรองของกองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ ในการจัดเตรียม อำนาจการและดำเนินการในกิจการกำลังพลสำรองเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

3. ให้กองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ จัดทำแผนแม่บทการพัฒนากิจการ กำลังพลสำรองของส่วนราชการ ห้วงระยะเวลา 5 ปี ให้สอดคล้องกับแผนแม่บทการพัฒนากิจการ กำลังพลสำรองของกระทรวงกลาโหม เพื่อเป็นการจัดเตรียมกำลังพลสำรอง ให้เป็นไปตาม เป้าหมายการจัดเตรียมกำลัง และแนวทางการใช้กำลังของเหล่าทัพ ที่สอดคล้องกับแผนป้องกัน ประเทศในแต่ละระดับ และยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหมในห้วงระยะเวลา รวมทั้งเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อดำเนินการตามแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรม ที่เกี่ยวข้องกับกิจการกำลังพลสำรอง

หมวด 9 : เบ็ดเตล็ด

เบ็ดเตล็ด ประกอบด้วย 2 ข้อ มีสาระสำคัญ ได้แก่

1. แบบบัญชีเรียกกำลังพลสำรองเข้ารับราชการทหารประเภทต่าง ๆ ใช้แบบบัญชี เตรียมพล ตามข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการเตรียมพล พ.ศ.2515 และที่กำหนดเพิ่มเติม โดยอนุโลม

2. ให้ส่วนราชการ มีอำนาจออกระเบียบ ประกาศ และคำสั่ง ได้ตามความจำเป็น โดยไม่ขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้

แผนแม่บทการพัฒนาการพัฒนากิจการกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศ พ.ศ.2560 – 2564

สาระสำคัญของแผนแม่บทการพัฒนาการพัฒนากิจการกำลังพลสำรองของ
กองทัพอากาศ พ.ศ.2560 - 2564 ฉบับนี้สรุปได้ ดังนี้

วิสัยทัศน์

กำลังพลสำรองของ ทอ.จะเป็นกำลังพลสำรองที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดของ กท.

พันธกิจ

1. พัฒนากิจการกำลังพลสำรองของ ทอ.ตั้งแต่ยามปกติให้สามารถปฏิบัติงานได้จริง
ในการสนับสนุนการใช้กำลังกองทัพอากาศ และการพัฒนาการปฏิบัติการกิจของกองทัพ
ตามยุทธศาสตร์ ทอ. ได้แก่ การบรรจุและการใช้กำลังพลสำรอง การผลิตกำลังพลสำรอง
การฝึกศึกษากำลังพลสำรอง การควบคุมกำลังพลสำรอง และการเรียกกำลังพลสำรองหรือ
การระดมพลให้มีผลในการปฏิบัติอย่างแท้จริง มีแนวทางการใช้กำลังพลสำรองเพื่อเสริมกำลัง
เพื่อทดแทนการสูญเสีย และเพื่อสนับสนุนการแก้ไขปัญหาจากภัยพิบัติสาธารณะ
2. เสริมสร้างและเตรียมกำลังพลสำรองเพื่อสนับสนุนการแก้ไขปัญหาภัยคุกคาม
ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ ตามยุทธศาสตร์การเตรียมพร้อมแห่งชาติ
3. การนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนากิจการกำลังพลสำรอง
ของ ทอ.อย่างมีประสิทธิภาพ
4. ปรับปรุง แก้ไข ระเบียบ คำสั่ง ที่เกี่ยวข้องกับกิจการกำลังพลสำรอง รวมทั้งแก้ไข
สิทธิประโยชน์และการสวัสดิการให้แก่กำลังพลสำรองอย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับ
สถานการณ์ปัจจุบัน
5. ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์กิจการกำลังพลสำรองของ ทอ. ให้เข้าถึงทุกกลุ่มเป้าหมาย
6. สร้างเครือข่ายกำลังพลสำรองของ ทอ.ให้ครอบคลุมในทุกพื้นที่ พร้อมทั้งจะเป็น
ส่วนหนึ่งของเครือข่ายด้านความมั่นคงของประเทศ และพร้อมให้การสนับสนุนกองทัพและรัฐบาล
ตามสถานการณ์ด้านความมั่นคงที่เปลี่ยนแปลงไป
7. ศึกษาและพัฒนากำลังพลสำรอง เพื่อนำไปสู่กำลังพลสำรองอาสาสมัคร

การปฏิบัติ

1. ความมุ่งหมายในการปฏิบัติ ได้แก่

1.1 เพื่อให้ ทอ.มีกำลังพลสำรองที่ตรงกับความต้องการ และเป็นกำลังพลสำรองที่มีประสิทธิภาพสามารถปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับกำลังประจำการตั้งแต่ในยามปกติ โดยเน้นการสนับสนุนภารกิจทั้งในการเตรียมกำลังและการใช้กำลังที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ ทอ.20 ปี (พ.ศ.2560 - 2579) ที่มุ่งเน้นการพัฒนามิติกำลังทางอากาศ (AIR POWER DOMAIN) มิติไซเบอร์ (CYBER DOMAIN) และมิติอวกาศ (SPACE DOMAIN)

1.2 เพื่อพัฒนากิจการกำลังพลสำรองของ ทอ.ให้สามารถปฏิบัติตามแผนระดมสรรพกำลังด้านกำลังพลเต็มขนาด ตามแผนป้องกันประเทศได้อย่างเพียงพอ และทันเวลา เพื่อให้มีความพร้อมรบและสามารถประกันความต่อเนื่องในการรบในขั้นของการใช้กำลังยามสงครามได้อย่างแท้จริง

1.3 เพื่อพัฒนากิจการกำลังพลสำรองของ ทอ.ให้มีครบทั้ง 5 ระบบ คือระบบการบรรจุและการใช้กำลังพลสำรอง ระบบการผลิตกำลังพลสำรอง ระบบการฝึกศึกษา กำลังพลสำรอง ระบบการควบคุมกำลังพลสำรอง ระบบการเรียกพลหรือระดมพล

1.4 เพื่อพัฒนากำลังพลสำรองของ ทอ. ให้สามารถหมุนเวียนมาฝึกวิชาทหารและอบรมความรู้ตามสายวิทยาการ ทำให้สามารถปฏิบัติงานทดแทนกำลังประจำการปกติได้ในบางภารกิจ และให้สอดคล้องกับการปรับลดขนาดของกองทัพตาม นโยบายรัฐบาล

1.5 เพื่อเตรียมกำลังพลสำรองของ ทอ.ให้สามารถสนับสนุนภารกิจของรัฐบาลเมื่อเกิดสาธารณภัยต่าง ๆ ได้อย่างทันทั่วทั้ง

2. แนวความคิดในการปฏิบัติ ได้แก่

2.1 การปฏิบัติการรบของ ทอ.เป็น ลักษณะของการใช้กำลังทางอากาศที่มีเทคโนโลยีสูง มีความอ่อนตัว สามารถปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์และเวลาโดยใช้กำลังประจำการในการปฏิบัติการรบเป็นหลัก ดังนั้น ความต้องการกำลังพลสำรองของ ทอ.จึงมีลักษณะเฉพาะและแตกต่างไปจากเหล่าทัพอื่น กล่าวคือ หาก ทอ.ต้องใช้กำลังพลสำรองเพื่อสนับสนุนการเตรียมกำลังและการใช้กำลังแล้ว กำลังพลสำรองที่มีความสำคัญ และจำเป็นต่อ ทอ.มากที่สุด ได้แก่ กำลังพลสำรองเหล่าทหารที่เกี่ยวข้องกับภารกิจปฏิบัติทางอากาศ เช่น เหล่าทหาร นบ., ซอ., ส., สพ., อย., ชย.และ ตท.

2.2 ระบบการบรรจุและการใช้กำลังพลสำรอง ดำเนินการปรับปรุงระเบียบ ทอ.ว่าด้วยการจัดทำบัญชีบรรจุกำลัง พ.ศ.2539 ให้มีความทันสมัย และพิจารณาบรรจุกำลังพลสำรองในบัญชีบรรจุกำลัง โดยบรรจุกำลังพลแยกตามสายวิทยาการ และบรรจุในหน่วยกำลังรบ เพื่อให้

สามารถเรียกพลหรือระดมพลตามความจำเป็นต่อการเตรียมกำลังและใช้กำลังของ ทอ. โดยมุ่งเน้น สนับสนุนการพัฒนาขีดกำลังทางอากาศ (AIR POWER DOMAIN) มิติไซเบอร์ (CYBER DOMAIN) และมีอวกาศ (SPACE DOMAIN) ตลอดจนสามารถเรียกกำลังพลสำรองมาเพื่อ สนับสนุนภารกิจของรัฐบาลเมื่อเกิดสาธารณภัยได้อย่างทันที่

2.3 ระบบการผลิตกำลังพลสำรอง ดำเนินการฝึก นศท.ทอ. ในส่วนของ เหล่าเทคนิคที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติทางอากาศอย่างต่อเนื่องเพื่อให้มีกำลังพลสำรองเพียงพอต่อ ความต้องการของ ทอ. โดยประสานการรับสมัครกับหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน (นรค.) ตามที่ ทอ. กำหนดจำนวนตามความต้องการ (เนื่องจาก พ.ร.บ. ส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร พ.ศ.2503 กำหนดให้ ทบ. เป็นผู้ดำเนินการฝึก นศท.) เมื่อขึ้นชั้นปีที่ 2 กพ.ทอ. พิจารณาแยกเหล่าทหาร ชอ., ส., สพ. และ ชย. ให้กับ นศท.ทอ. และให้สาย วิทยาการของแต่ละเหล่าทหารเป็นผู้รับผิดชอบการ ฝึกอบรม โดยเมื่อ นศท.ทอ. เหล่านี้สำเร็จการศึกษาในชั้นปีที่ 3 ให้ กพ.ทอ. ประสาน นรค. ขึ้นทะเบียนทหารและนำปลดเป็นทหารกองหนุน ของ ทอ. (ใช้เลข 3 นำหน้าหมายเลขประจำตัว) หลังจาก นศท.ทอ. สำเร็จชั้นปีที่ 3 ให้แต่งตั้งยศตามสิทธิที่ได้รับ และนำปลดเป็นกำลังพลสำรอง ของ ทอ. สำหรับผู้ที่ศึกษาต่อในชั้นปีที่ 4 และ 5 เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วก็ให้ดำเนินการแต่งตั้งยศ ตามระเบียบ กท.ต่อไป สำหรับการฝึกวิชาทหารของ นศท.ทอ. มี ศทย.อย. เป็นหน่วยรับผิดชอบ ดำเนินการ โดยให้ กพ.ทอ. พิจารณากำหนดจำนวน นักศึกษาที่จะเข้ารับการฝึกตามความต้องการ กำลังพลสำรองของ ทอ. และเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนระบบกำลังพลสำรองอาสาสมัคร ให้เกิดขึ้นใน ทอ. อย่างเป็นรูปธรรม ทอ. จะต้องเตรียมการรองรับจำนวน นศท.ทอ. ที่มากขึ้น รวมทั้ง ศึกษาและกำหนดแนวทางเพื่อให้กองบินต่าง ๆ เป็นหน่วยฝึก นศท.ทอ. ในส่วนภูมิภาคต่อไป

2.4 ระบบการฝึกศึกษากำลังพลสำรอง ดำเนินการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตรต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับกำลังพลสำรองให้ครบถ้วนและทันสมัย ตลอดจนให้มีการพัฒนาขีดความสามารถของ กำลังพลสำรองด้วยการจัดการฝึกศึกษาตามระบบที่ ทอ. กำหนด เพื่อให้สามารถใช้กำลังพลสำรอง เสริมกำลังทดแทนกำลังประจำการ หรือสนับสนุนภารกิจต่าง ๆ ตามที่ ทอ. ต้องการ

2.5 ระบบการควบคุมกำลังพลสำรอง ดำเนินการด้านข้อมูลกำลังพลสำรอง โดย ใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานด้านกำลังพล ทอ. (HUMAN RESOURCE INFORMATION SYSTEM : HRIS) ของ กพ.ทอ. ให้เกิดประโยชน์และความคุ้มค่ามากที่สุด

2.6 ระบบการเรียกพลหรือระดมพล ดำเนินการเรียกพลเพื่อตรวจสอบและ ฝึกวิชาทหารจากทหารกองหนุนที่มีอยู่ในปัจจุบัน จนกระทั่งปลดเป็นพันราชการทหาร และการ เรียกกำลังพลสำรองเพื่อปฏิบัติราชการ

ยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการกำลังพลสำรองของ ทอ.ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าหมาย มาตรการ และตัวชี้วัด

1. ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การควบคุมบริหารจัดการด้านนโยบายการกำลังพลสำรองของ ทอ.
2. ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนากิจการกำลังพลสำรองของ ทอ.
3. ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาสารสนเทศ การประชาสัมพันธ์ และการเสริมสร้างเครือข่ายกำลังพลสำรองของ ทอ.
4. ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาปรับปรุงกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบแผน และคำสั่งที่เกี่ยวข้อง
5. ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาให้สิทธิประโยชน์และการสวัสดิการแก่กำลังพลสำรองของ ทอ.
6. ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาและปรับปรุงระบบสารสนเทศ ฐานข้อมูลทรัพยากรด้านกำลังพลสำรอง และกำลังพลสำรองของ ทอ.

ขั้นตอนการปฏิบัติ มีดังนี้

1. แผนระยะสั้น (ปี 2560) มีการปฏิบัติที่สำคัญ ได้แก่
 - 1.1 จัดทำแผนแม่บทการพัฒนากิจการกำลังพลสำรองของ ทอ.ให้แล้วเสร็จ และสอดคล้องกับแผนแม่บทการพัฒนา กิจการกำลังพลสำรอง ของ กท. พ.ศ.2560 - 2564
 - 2.2 ประชุมสัมมนาพร้อมกับ กท.และเหล่าทัพ เพื่อปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ คำสั่งที่เกี่ยวข้องกับกิจการกำลังพลสำรอง และที่เกี่ยวข้องกับสิทธิประโยชน์และการสวัสดิการของกำลังพลสำรองของ ทอ.
 - 2.3 ดำเนินงานกิจการพลเรือนและการประชาสัมพันธ์กิจการกำลังพลสำรองของ ทอ.และจัดการวางเครือข่ายกำลังพลสำรองของ ทอ.
 - 2.4 ดำเนินการ ปรับปรุง แก้ไข ระเบียบ คำสั่งที่เกี่ยวข้องกับกิจการกำลังพลสำรองของ ทอ.ให้มีความทันสมัย
 - 2.5 ดำเนินการประชาสัมพันธ์รับสมัคร และคัดเลือกบุคคลเพื่อเป็นกำลังพลสำรองของ ทอ. ตาม พ.ร.บ.กำลังพลสำรอง พ.ศ.2558
 - 2.6 นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารกิจการกำลังพลสำรองของ ทอ.
 - 2.7 ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลให้เป็นไปตามแผนและระยะเวลาที่กำหนด

2. แผนระยะกลาง (ปี 2561 - 2563) มีการปฏิบัติที่สำคัญ ได้แก่

2.1 พัฒนากิจการกำลังพลสำรองของ ทอ. ให้เป็นไปตามแผนแม่บทการพัฒนากิจการกำลังพลสำรอง ของ กท. หรือนโยบายการพัฒนากิจการกำลังพลสำรองของ ทอ.

2.2 พัฒนาและเสริมสร้างกำลังพลสำรองให้มีความพร้อม สามารถปฏิบัติภารกิจร่วมกับกำลังประจำการได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ โดยสามารถเรียกพลหรือระดมพลได้ทันเวลาตามที่กำหนด

2.3 นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาบริหารจัดการกิจการกำลังพลสำรองให้ครอบคลุมทั้ง 5 ระบบ

2.4 ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ทางวิชาการ และการปฏิบัติเกี่ยวกับกิจการกำลังพลสำรองของ ทอ.แก่ประชาชนทั่วไป โดยผ่านสถานศึกษา ส่วนราชการพลเรือน หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ สถานประกอบการภาคเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงปลูกฝังจิตสำนึกให้แก่ นักเรียน นิสิต นักศึกษา ที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาให้รับทราบและเข้าใจบทบาทภาระหน้าที่การเป็นกำลังพลสำรองของ ทอ.

2.5 เสริมสร้างเครือข่ายกำลังพลสำรองของ ทอ.ให้ครอบคลุมทั่วประเทศ

2.6 พัฒนาปรับปรุง แก้ไข ระเบียบ คำสั่ง ที่เกี่ยวข้องกับระบบกำลังพลสำรอง เพื่อลดปัญหาและอุปสรรค ในการพัฒนากิจการกำลังพลสำรอง ของ ทอ. และให้สามารถใช้กำลังพลสำรอง เพื่อสนับสนุนหรือแก้ไขปัญหาภัยคุกคามรูปแบบอื่น ๆ ได้ตามห้วงระยะเวลาที่กำหนด

2.7 พัฒนากิจการกำลังพลสำรองของ ทอ. เพื่อนำไปสู่รูปแบบกำลัง

2.8 ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการพัฒนากิจการกำลังพลสำรอง และรายงานผลให้คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลการพัฒนากิจการกำลังพลสำรอง ของ กท.ทราบตามห้วง ระยะเวลาที่กำหนด

3. แผนระยะยาว (ปี 2564 เป็นต้นไป) มีการปฏิบัติที่สำคัญ ได้แก่

3.1 พัฒนากิจการกำลังพลสำรองของ ทอ. ให้เป็นไปตามแผนแม่บทการพัฒนากิจการกำลังพลสำรอง ของ กท. รวมถึงดำเนินงานตามการปฏิบัติที่กำหนดไว้ในแผนระยะกลาง (ปี 2561 - 2563) ที่ต้องดำเนินการต่อเนื่องหรือยังไม่แล้วเสร็จ

3.2 เสริมสร้างและพัฒนาสัมพันธ์กับเครือข่ายกำลังพลสำรองของ ทอ.

3.3 จัดทำร่างแผนแม่บทการพัฒนากิจการกำลังพลสำรองของ ทอ. ในห้วงปี 2565 - 2569 เพื่อให้การพัฒนากิจการกำลังพลสำรองมีการปฏิบัติที่ต่อเนื่อง

ระบบกำลังพลสำรองกองทัพอากาศของไทย

ข้อมูลทั่วไป

กองทัพอากาศของไทยมีหน้าที่เตรียมกำลังกองทัพอากาศ และป้องกันราชอาณาจักร ซึ่งการจัดเตรียมกำลังขนาดใหญ่สามารถสร้างหลักประกันด้านความมั่นคงของชาติในการรักษาเอกราชและอธิปไตยของชาติ ตลอดจนการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศได้ แต่การธำรงกองทัพขนาดใหญ่ในยามปกติ เป็นการสิ้นเปลืองและถือเป็นการลงทุนที่ไม่คุ้มค่า รัฐบาลจึงจำเป็นต้องปรับขนาดกองทัพให้เล็กลง และพัฒนาระบบกำลังพลสำรองให้มีประสิทธิภาพ เพื่อรักษาสมดุลด้านความมั่นคงของชาติให้คงอยู่ได้อย่างยั่งยืน การดำเนินงานด้านกำลังพลสำรองของ ทอ.จึงจำเป็นต้องจัดทำให้เป็นรูปธรรมเพื่อดำรงไว้ซึ่งความมีประสิทธิภาพของกองทัพต่อไป

ระบบกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศ

เพื่อให้การพัฒนากิจการกำลังพลสำรองเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ ของกองทัพ จำเป็นต้องดำเนินการควบคู่กันไปทุกระบบย่อยที่ประกอบด้วย

1. ระบบการผลิตกำลังพลสำรอง
2. ระบบการควบคุมและติดต่อประสานกำลังพลสำรอง
3. ระบบการเรียกพล หรือการระดมพล
4. ระบบการฝึกศึกษากำลังพลสำรอง
5. ระบบการบรรจุและการใช้กำลังพลสำรอง

ระบบการผลิตกำลังพลสำรอง

กำลังพลสำรอง ของ ทอ. ในปัจจุบัน ประกอบด้วย นายทหารสัญญาบัตร กองหนุน นายทหารประทวนกองหนุน จ.ต.กองประจำการกองหนุน พลทหารกองหนุน, นักศึกษาวิชาทหาร ในส่วนของกองทัพอากาศ (นศท.ทอ.) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. นายทหารสัญญาบัตรกองหนุน ได้มาจากข้าราชการ ทอ. ที่ลาออกจากกองทัพไปแล้ว ยังดำรงความเป็นทหารกองหนุนในชั้นต่าง ๆ ได้แก่

- 1.1 สัญญาบัตรกองหนุนชั้นยศ ร.ต.-ร.อ.มีอายุจนครบ 55 ปีบริบูรณ์
- 1.2 สัญญาบัตรกองหนุนชั้นยศ น.ต.-น.ท.มีอายุจนครบ 60 ปีบริบูรณ์
- 1.3 สัญญาบัตรกองหนุนชั้นยศ น.อ.ขึ้นไป มีอายุจนครบ 65 ปีบริบูรณ์
- 1.4 หลังจากนั้นเมื่ออายุเกินที่กำหนดไว้ จะปรับสถานภาพเป็นสัญญาบัตร

พันราชการ

2. นายทหารประทวนกองหนุน ได้มาจากข้าราชการ ทอ. ที่ลาออกจากกองทัพไปแล้ว โดยเมื่อมีอายุครบ 18 ปีบริบูรณ์ ต้องขึ้นทะเบียนกอง ประจำการ ในระหว่างรับราชการจะมี 2 ฐานะ คือ ข้าราชการประจำการ และทหารกองหนุน เมื่อลาออกจากราชการแล้วยังมีความเป็นทหาร กองหนุน ทอ.อยู่ โดยเป็นกองหนุนประเภทที่ 1 แยกเป็นชั้นต่าง ๆ คือ ชั้นที่ 1 เป็นเวลา 7 ปี ชั้นที่ 2 เป็นเวลา 10 ปี ชั้นที่ 3 เป็นเวลา 6 ปี ซึ่งเมื่อครบ 3 ชั้นแล้วปลดเป็นพันราชการทหารประเภทที่ 1

3. พลทหารกองหนุนจะเป็นผู้ที่บรรจุเป็นทหารกองประจำการ 2 ปี (เว้นแต่ผู้ที่ได้รับ สิทธิการลดหย่อน) แล้วปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ 1 แยกเป็นชั้นต่าง ๆ เช่นเดียวกับ นายทหารประทวนกองหนุน

4. นักศึกษาวิชาทหาร ในส่วนของกองทัพอากาศได้เริ่มดำเนินการฝึกเองในปี 2549 โดยทำการตกลงกับ ทบ. ในการกำหนดสถานศึกษาที่จะส่งนักเรียน นักศึกษาเข้าเป็น นศท.ทอ. กำหนดสถานศึกษาในพื้นที่ใกล้เคียงกับที่ตั้งศูนย์ฝึกย่อย นศท.ทอ.(รร.จอ.ยศ.ทอ.) มีจำนวน เหมาะสมกับความต้องการของ ทอ.และงบประมาณที่ได้รับ ได้แก่ รร.เซนต์จอห์น โปลิตเทคนิค, รร.เทคนิคมีนบุรี และ รร.เทคนิคดอนเมือง และ ทอ. ต้องการกำลังพลสำรองเหล่าสนับสนุนการ ปฏิบัติทางอากาศ จึงรับนักศึกษาตามสาขาที่เรียนได้แก่ สาขาช่างยนต์มาฝึกเป็นช่างอากาศ ช่างไฟฟ้า ช่างอิเล็กทรอนิกส์เป็นช่างสื่อสาร และสรรพาวุธอิเล็กทรอนิกส์ และช่างก่อสร้างหรือ วิศวกรรมโยธาเป็นช่างโยธา ทั้งนี้ ทอ.จัดศูนย์ฝึกที่ รร.จอ.ยศ.ทอ.ดำเนินการฝึกวิชาทหารทุกชั้นปี ซึ่งขณะนี้ (พ.ศ.2561) มีชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 5 โดย ศทย.อย.และสายวิทยาการ ของ ทอ.อบรมภาค วิชาการ จำนวน 4 เหล่าทหาร โดยแยกฝึกในเหล่าสนับสนุนการปฏิบัติทางอากาศ คือ เหล่า ชอ., ส., สพ.และ ชย.

ระบบการควบคุมกำลังพลสำรอง

ปัจจุบันสำหรับนายทหารสัญญาบัตรกองหนุน และนายทหารประทวนกองหนุนนั้น ทอ.(กพส.สนพ.กพ.ทอ.) ดำเนินการควบคุมกำลังพลสำรอง โดยนำรายชื่อข้าราชการที่ลาออก มาคัดเลือกเฉพาะผู้ที่ยังอยู่ในชั้นของกองหนุน เก็บบันทึกข้อมูลไว้สำหรับการเรียกมาใช้งาน ในยามฉุกเฉินหรือเรียกมาฝึกเพื่อให้พร้อมปฏิบัติงานได้ต่อไป ส่วนพลทหารกองหนุนนั้นหน่วยที่ บรรจุพลทหารกองประจำการเป็นผู้เก็บบันทึกข้อมูลร่วมกับ จทบ.ที่หน่วยนั้นอยู่ในพื้นที่ และ ทอ. ต้องการแก้ไขกฎหมายการเปลี่ยนเลขประจำตัวกำลังพลสำรองที่ขึ้นทะเบียนทหารกับ ทบ. (หมายเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยเลข 1) แล้วภายหลังเข้ารับราชการทหารอากาศ ให้มีเลขประจำตัว เป็น ทอ. (หมายเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยเลข 3) เมื่อลาออกแล้วให้เป็นกำลังพลสำรองของ ทอ. เนื่องจากตรงความต้องการและไม่สับสนเวลาเรียกพล

การพัฒนาระบบกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศ ด้านการเรียกพล ทอ. ได้ดำเนินการเรียกพลเป็นประจำทุกปี ซึ่ง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2516 เป็นต้นมา ทอ. ได้ดำเนินการเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหารอย่างเข้มข้นและต่อเนื่อง โดยปัจจุบันได้เน้นให้ทหารกองหนุนมีชั่วโมงการฝึกปฏิบัติงานจริงร่วมกับกำลังประจำการ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการทางอากาศ (ถือเป็นการพัฒนากระบวนการฝึกศึกษากำลังพลสำรองด้วยเช่นกัน) ปัจจุบันได้ทดลองแจกชุดปฏิบัติงานกับอากาศยานให้กับนายทหารประทวนกองหนุนลงมือปฏิบัติงานจริงกับข้าราชการประจำการ ได้รับความพึงพอใจจากผู้เข้ารับการฝึกเป็นอย่างดี ซึ่งในอนาคตจะเปิดหลักสูตรอบรมเพื่อการเลื่อนชั้นยศของทหารกองหนุน ตามระเบียบของ ทอ. ต่อไป

การพัฒนาระบบกำลังพลสำรองด้านการควบคุมและติดต่อสื่อสารกำลังพลสำรอง จำเป็นต้องนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในพัฒนาระบบด้านการเก็บฐานข้อมูล การประชาสัมพันธ์ การติดต่อ ประสาน การรับฟังความคิดเห็นทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งในอนาคตจะต้องมีโฮมเพจเพื่อการติดต่อสื่อสารกับทหารกองหนุนอีกช่องทางหนึ่ง สำหรับการพัฒนาระบบการบรรจุ และการใช้งานจำเป็นต้องมีการกำหนดโครงสร้างหน่วยกำลังพลสำรอง และจัดทำเป็นบัญชีบรรจุกำลังพลสำรองได้ถึงระดับกองบิน ผูกบิน หรือหน่วยบินต่าง ๆ ทั่วประเทศ ซึ่งจำเป็นต้องมีการร่วมประชุมกับ ยก.ทอ.ต่อไป

ระบบการเรียกพลหรือระดมพล

การเรียกพลของ ทอ. นั้นเรียกพลตามเหล่าทหาร มิใช่เรียกพลเป็นหน่วย เช่น เรียก น.ประทวนกองหนุนเหล่า ขอ. ณ บ.น.23 ถ้า พ.ร.บ.กำลังพลสำรอง กำหนดให้เรียกพลตามบัญชีบรรจุกำลังของหน่วยจะทำให้ไม่สะดวกต่อการเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหาร (ทบทวนความรู้ตามสายวิทยาการ) และเห็นด้วยที่ กท. เป็นผู้ดำเนินการออกหมายเรียกพลเองโดยไม่ต้องผ่าน มท. ซึ่งในส่วนของ ทอ. เนื่องจากหลักนิยมและธรรมชาติของการใช้กำลังทางอากาศของ ทอ. กำลังพลสำรองที่จำเป็นในการเรียกพลฯ ได้แก่ น.ประทวนกองหนุนในเหล่าสนับสนุนการปฏิบัติทาง อ ก ศ และพลทหารกองหนุน

ระบบการฝึกศึกษากำลังพลสำรอง

ทอ.ดำเนินการฝึกศึกษากำลังพลสำรองระหว่างการเรียกพล เพื่อฝึกวิชาทหาร โดยมีวัตถุประสงค์ให้กำลังพลสำรองได้ทบทวนความรู้ในสายวิทยาการที่ตนเองได้เคยปฏิบัติงานมา เช่น ขอ., ส., สพ. และ ชย.(ฟังบรรยายและปฏิบัติ) อย.(การรักษาการณ์, อาวุธศึกษา, การป้องกันภัยทางอากาศ และการใช้ ปตอ.) โดยจัดเจ้าหน้าที่ในแต่ละสายวิทยาการเดินทางไปทำหน้าที่หน่วยรับพลร่วมกับผู้บรรยายของหน่วยรับพลทำการอบรม ทบทวนวิชาความรู้ ตลอดจนแนะนำอุปกรณ์

วิทยาการ หรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่มีใช้ใน ทอ. ให้กำลังพลสำรองได้รับทราบ และเป็น การแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันระหว่างกำลังพลสำรอง และ จนท. ในแต่ละสายวิทยาการ ซึ่งจำเป็นต้องกระทำอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ในยามปกติ

ระบบการบรรจุและใช้กำลังพลสำรอง

ทอ. ดำเนินการบรรจุกำลังพลสำรองในส่วนกำลังรบ (กองบิน) ก่อน เมื่อปฏิบัติภารกิจ จะใช้กำลังประจำการที่มีรายชื่อบรรจุหน่วยบินไปปฏิบัติภารกิจกับหน่วยบินตามการวางกำลัง ที่กำหนด ธรรมชาติของกำลังทางอากาศจะใช้กำลังพลทำการรบจำนวนไม่มากนักและทำการรบ นอกพื้นที่เป็นหลัก ทำให้อัตรากาสูญเสียกำลังประจำการน้อยมากเมื่อเทียบกับ ทบ. ดังนั้น แนวความคิดในการสู้รบจึงเป็นไปในรูปแบบของการใช้กำลังประจำการที่มีอยู่ในปัจจุบันปฏิบัติ ภารกิจไปก่อน ซึ่งหากมีความจำเป็นจะดำเนินการเรียกใช้กำลังพลสำรองให้หน่วยบินเพื่อเสริม กำลังประจำการ ทดแทนการสูญเสีย และขยายกำลังจัดตั้งหน่วยใหม่

สรุปผลการดำเนินการของกองทัพอากาศพ.ร.บ.กำลังพลสำรอง พ.ศ.2558

กองทัพอากาศได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการดำเนินการตาม พ.ร.บ.กำลังพลสำรอง พ.ศ.2558 ดังนี้

1. เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ พ.ร.บ.กำลังพลสำรอง พ.ศ.2558 กำหนด
2. เพื่อให้การเตรียมการใช้กำลังพลสำรองเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ สูงสุด การขับเคลื่อนกิจการกำลังพลสำรองตาม พ.ร.บ.กำลังพลสำรอง พ.ศ.2558 ในส่วนของ ทอ. มีการดำเนินการที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

ดำเนินการจัดทำโครงสร้างกำลังพลสำรอง และการจัดทำบัญชีบรรจุกำลัง

1. ผบ.ทอ. ได้อนุมัติหลักการเกี่ยวกับการจัดทำอัตรารองรับการจัดทำบัญชีบรรจุ กำลังพลสำรองในส่วนของ ทอ.(เมื่อ 17 ต.ค.59) ให้ กพ.ทอ. และ ยก.ทอ. ร่วมดำเนินการพิจารณา อัตรารองรับการจัดทำบัญชีบรรจุกำลัง โดยพิจารณาจัดทำให้ครบตามอัตราเต็มตามอัตรา ทอ.52 และบรรจุ กำลังพลสำรอง ชั้นยศไม่เกิน น.ต. แล้วให้ กพ.ทอ.ดำเนินการจัดทำบัญชีบรรจุกำลังต่อไป

2. ทอ. ได้กำหนดภารกิจของกำลังพลสำรองและหน่วยกำลังพลสำรอง ของ ทอ.ดังนี้

กลุ่มที่ 1 การสนับสนุนการใช้กำลังทางอากาศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุน การใช้กำลังทางอากาศและการพัฒนากำลังทางอากาศตามยุทธศาสตร์ ทอ.ทุกมิติ โดยกำหนดอัตรา จากหน่วย หน.สาย วิทยาการจำนวน 13 หน่วย

กลุ่มที่ 2 การปฏิบัติภารกิจทางทหารและการดำเนินการตามนโยบายรัฐบาล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ปฏิบัติการทางทหารทั้งในยามปกติ และยามศึกสงคราม รวมทั้งเมื่อเกิด สาธารณภัยต่าง ๆ การสนับสนุนภารกิจตามนโยบายรัฐบาล โดยกำหนดอัตราจาก กองบิน,

รร.การบิณ และ อย.ซึ่งหลังจากที่ กพ.ทอ., ยก.ทอ.และสายวิทยากรที่เกี่ยวข้องร่วมกันพิจารณา กำหนดอัตรารองรับการจัดทำบัญชีบรรจุกำลังเสร็จสิ้นแล้ว ยก.ทอ.จะดำเนินการขออนุมัติแก้ไข อัตรา ทอ.52 โดยกำหนดไว้ในตอนที่ 4 คำชี้แจงท้ายอัตรา ให้ตำแหน่งที่เป็นอัตราว่างของหน่วยที่ไม่ได้บรรจุข้าราชการทหาร ชั้นยศ น.ต. เงินเดือนอัตรา น.ต. ลงมา กำหนดเป็นอัตรากำลังพลสำรอง โดยในการบรรจุกำลังพลสำรองให้เป็นไปตามที่ ทอ.กำหนด

3. การดำเนินการจัดทำบัญชีบรรจุกำลัง เนื่องจากเป็นการเตรียมพร้อมรองรับการจัดทำบัญชีบรรจุกำลัง กพ.ทอ.ได้ดำเนินการปรับแก้ไขระเบียบ ทอ.ว่าด้วยการจัดทำบัญชีบรรจุกำลัง พ.ศ.2539 เพื่อรองรับ พ.ร.บ.กำลังพลสำรอง พ.ศ.2558 และข้อบังคับ กห.ว่าด้วยการเตรียมพล พ.ศ.2515 ซึ่ง ผบ.ทอ.อนุมัติแล้ว เมื่อ 30 ม.ค.60 และดำเนินการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนากิจการกำลังพลสำรองของ ทอ. พ.ศ.2560 - 2564 ซึ่ง ผบ.ทอ.อนุมัติแล้ว เมื่อ 6 ก.พ.60 และหลังจากการจัดทำอัตรารองรับการจัดทำบัญชีบรรจุกำลังเสร็จสิ้นแล้ว กพ.ทอ.จะดำเนินการนำรายชื่อผู้สมัคร และผู้รับการคัดเลือกบรรจุลงในอัตราที่กำหนดในบัญชีบรรจุกำลัง โดยพิจารณาถึงประสิทธิภาพ และขีดความสามารถของกำลังพลเป็นปัจจัยหลัก เพื่อความเหมาะสมและเพิ่มพูนขีดความสามารถของหน่วยในการปฏิบัติภารกิจตามที่ ทอ.กำหนด ทั้งนี้ ได้จัดทำบัญชีบรรจุกำลังในครั้งแรกแล้วเสร็จเมื่อ ก.ย.60

การรับสมัคร และคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นกำลังพลสำรอง

1. ทอ.ได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์กลุ่มเป้าหมายเพื่อรับสมัครบุคคลเป็นกำลังพลสำรอง ดังนี้

1.1 กลุ่มทหารกองหนุน (นศท.ทอ.) ดำเนินการประชาสัมพันธ์ช่วงการฝึกภาคสนาม และภาคที่ตั้งปกติ โดยใช้ช่องทาง FACEBOOK และเว็บไซต์ เน้นผู้จบชั้นปีที่ 4 - 5 เนื่องจากคนกลุ่มนี้มีความสมัครใจ และสิทธิประโยชน์ที่ได้รับทั้งค่าตอบแทน การเลื่อนยศ และสิทธิประโยชน์อื่น ๆ มีความจงใจคนกลุ่มนี้ นอกจากนี้ ปัจจัยดึงดูดคนกลุ่มนี้อีกประการคือ สามารถบรรจุรายชื่อในบัญชีบรรจุกำลังได้ตามคุณวุฒิ ซึ่งแตกต่างจากบัญชีบรรจุกำลังทหารกองหนุนที่ถูกบรรจุตามชั้นยศเดิม

1.2 กลุ่มผู้มีความรู้ความชำนาญเฉพาะทาง (พลเรือน) โดยการประชาสัมพันธ์ผ่านสายวิทยากร ซึ่งบุคคลกลุ่มนี้ควรพิจารณาสิทธิประโยชน์ที่ได้รับเพิ่มเติมเพื่อเป็นการจูงใจ ตลอดจนสิทธิประโยชน์ให้กับนายจ้างเพื่อเป็นการชดเชยค่าจ้างที่ต้องจ่ายในช่วงที่มีการเรียกกำลังพลสำรองรับราชการทหาร

1.3 กลุ่มทหารหญิงที่ลาออกจากราชการ ดำเนินการประสานกับเจ้าตัวโดยตรง เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับหน้าที่ของกำลังพลสำรอง และสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ

1.4 กลุ่มลูกเสืออากาศ ดำเนินการประสานผ่านศูนย์ประสานงานลูกเสืออากาศ โดยใช้สื่อประเภทแผ่นพับเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับหน้าที่ของกำลังพลสำรอง และสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ

2. การดำเนินการรับสมัครบุคคลเข้าเป็นกำลังพลสำรอง ของ ทอ.จะเริ่ม ดำเนินการรับสมัครหลังจากการจัดทำอัตราองรับการจัดทำบัญชีบรรจุกำลังเสร็จสิ้นแล้ว ซึ่งมีกำหนดการดำเนินการขออนุมัติ ผบ.ทอ.ภายใน มิ.ย.60 หลังจากนั้นจึงเริ่มรับสมัครบุคคลเข้าเป็นกำลังพลสำรอง มีระยะเวลาการรับสมัครตั้งแต่ ก.ค. - ก.ย.60 กรรณวิธีในการดำเนินการรับสมัครดำเนินการตามกรอบหลักเกณฑ์การรับสมัครบุคคลเข้าเป็นกำลังพลสำรองที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ กท.ว่าด้วยกิจการกำลังพลสำรอง พ.ศ.2559 โดยมีคณะกรรมการรับสมัครและคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นกำลังพลสำรอง ของ ทอ.เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ

3. การดำเนินการคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นกำลังพลสำรอง ของ ทอ.จะเริ่ม ดำเนินการคัดเลือกจากทหารกองหนุนที่ลาออกจากราชการ และทหารกองหนุนที่ ทอ.ผลิตเอง ทั้งนี้ จะดำเนินการบรรจุกำลังพลสำรองตามหลักเกณฑ์และวิธีการบรรจุรายชื่อกำลังพลสำรองในบัญชีบรรจุกำลังตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ กท.ว่าด้วยกิจการกำลังพลสำรอง พ.ศ.2559 ลงในตำแหน่งที่เหมาะสม โดยการดำเนินการของคณะกรรมการรับสมัครและคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นกำลังพลสำรอง ของ ทอ.

วิธีการปฏิบัติในการเรียกกำลังพลสำรองเข้ารับราชการทหาร

1. ทอ.จะดำเนินการทดลองเรียกกำลังพลสำรองครั้งแรกในปีนี้(2561) โดยเทียบเคียงรูปแบบและวิธีปฏิบัติในการเรียกกำลังพลสำรอง ตามข้อบังคับ กท.ว่าด้วยการเตรียมพล พ.ศ.2515

2. รูปแบบการเรียกกำลังพลสำรองในปีแรก เน้นการดำเนินการที่สอดคล้องกับเป้าหมายของ พ.ร.บ.กำลังพลสำรอง พ.ศ.2558 ในการเตรียมการรองรับการบรรเทาสาธารณภัย โดยวางแผนเรียกกำลังพลสำรองประเภทพลทหารที่บรรจุในหน่วยกำลังพลสำรอง สำหรับรองรับภารกิจการบรรเทาสาธารณภัย เพื่อฝึกวิชาทหารและการบรรเทาสาธารณภัย จำนวน 2 หน่วย ๆ ละ 50 คน (กองบินในพื้นที่ภาคใต้ 1 หน่วย และภาคเหนือ 1 หน่วย) มีระยะเวลาการเรียกพล 5 วัน

3. การเรียกพลในปีถัดไป กท.ทอ.จะร่วมหารือกับสายวิทยาการและหน่วยกำลังพลสำรองเพื่อกำหนดแนวทางการเรียกกำลังพลสำรองที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะทาง และการเรียกกำลังพลสำรองที่บรรจุในการปฏิบัติภารกิจทางทหารและการดำเนินการตามนโยบายรัฐบาล

หลักเกณฑ์และวิธีการให้สิทธิประโยชน์อื่น

สิทธิประโยชน์อื่นที่กำหนดในหมวด 8 ของระเบียบ กท.ว่าด้วยสิทธิประโยชน์ของกำลังพลสำรอง พ.ศ.2559 มีดังนี้

1. เครื่องแต่งกาย (แนวทางการปฏิบัติ) ได้แก่ กำลังพลสำรองที่เข้ารับการเรียกพลเพื่อตรวจสอบไม่ได้รับจ่ายเครื่องแต่งกาย กำลังพลสำรองที่เข้ารับการเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหารเพื่อปฏิบัติราชการ และเพื่อทดลองความพร้อม ได้รับจ่ายเครื่องแต่งกายตามความจำเป็น

2. คณะแนบเพิ่มพิเศษกรณีสอบบรรจุเข้าเป็นทหารประจำการ โดยปัจจุบัน ทอ. ยังไม่มีระเบียบรองรับการเพิ่มคณะแนบพิเศษให้กับกำลังพลสำรอง กรณีสอบบรรจุเข้าเป็นทหารประจำการ แต่ทั้งนี้ กท.ทอ.เห็นสมควรพิจารณาคณะแนบเพิ่มพิเศษให้กับทหารกองหนุนที่สำเร็จหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหารเป็นกรณีพิเศษ เพื่อใช้ในการสอบบรรจุเข้าเป็นทหารประจำการ เนื่องจากปัจจุบันพลทหารกองหนุนได้รับคณะแนบเพิ่มพิเศษกรณีสอบบรรจุเข้าเป็นทหารประจำการ จึงเห็นควรนำเรื่องนี้เข้าสู่การพิจารณาในการประชุม คคส.เพื่อพิจารณากำหนดแนวทางให้เหล่าทัพดำเนินการให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันภายใน กท.

3. การรับเงินช่วยเหลือกรณีเสียชีวิต พิกัด หรือทุพพลภาพ กำลังพลสำรองที่เสียชีวิตในระหว่างเข้ารับการเรียกพล กองทัพจะช่วยเหลือค่าทำศพในวงเงินไม่เกิน 5,000 บาท ตามข้อบังคับ กท.ว่าด้วยเงินช่วยเหลือในการทำศพ พ.ศ.2541 โดยจ่ายเป็นค่าจัดการศพขั้นต้นรายละไม่เกิน 2,000 บาท และจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในพิธีฌาปนกิจศพ รายละไม่เกิน 3,000 บาท สำหรับมาตรการช่วยเหลือเมื่อกำลังพลสำรองพิกัด หรือทุพพลภาพ ยังไม่มีระเบียบรองรับ

ผลการปฏิบัติตามแผนระยะสั้น (ปี 2560)

1. ทอ.จัดทำแผนแม่บท หรือนโยบายการพัฒนากิจการกำลังพลสำรองของหน่วยให้แล้วเสร็จ และสอดคล้องกับแผนแม่บทการพัฒนากิจการกำลังพลสำรอง ของ กท. พ.ศ.2560 - 2564 ซึ่งจัดทำแผนแม่บทการพัฒนากิจการกำลังพลสำรอง ของ ทอ. พ.ศ.2560 - 2564 เสร็จสิ้นแล้ว โดย ผบ.ทอ.ได้อนุมัติ เมื่อ 6 ก.พ.60

2. ทอ.ดำเนินการพัฒนากิจการกำลังพลสำรองให้สอดคล้องและเป็นไปตามแผนปรับปรุงโครงสร้างกองทัพ แผนปฏิบัติราชการ และหลักนิยม

2.1 จัดทำแผนแม่บทการพัฒนากิจการกำลังพลสำรอง ของ ทอ. 5 ปี เพื่อให้ ทอ. มีกำลังพลสำรองที่ตรงกับความต้องการ และมีประสิทธิภาพ สามารถปฏิบัติงานร่วมกับกำลังประจำการตั้งแต่ในยามปกติ โดยเน้นการสนับสนุนภารกิจทั้งในการเตรียมกำลัง และใช้กำลังที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ ทอ.20 ปี (พ.ศ.2560 - 2579) ที่มุ่งเน้นการพัฒนามิติกำลังทางอากาศ

มิติไซเบอร์ และมิติอวกาศ

2.2 จัดทำอัตรารองรับการบรรจุกำลังพลสำรองในโครงสร้าง ทอ.ตามอัตรา ทอ. 52 เพื่อรองรับภารกิจการสนับสนุนการใช้กำลังทางอากาศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการใช้กำลังทางอากาศและการพัฒนากำลังทางอากาศตามยุทธศาสตร์ ทอ.ทุกมิติ และการปฏิบัติการทางทหารและการดำเนินการตามนโยบายรัฐบาล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ปฏิบัติการทางทหารทั้งในยามปกติ และยามศึกสงคราม รวมทั้งเมื่อเกิดสาธารณภัยต่าง ๆ

3. ดำเนินการประชุม อบรม สัมมนา ศึกษา รวบรวมข้อคิดเห็น ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับแผนแม่บทการพัฒนากิจการกำลังพลสำรองของกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2560 - 2564 เพื่อการสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับส่วนราชการภายใน และภายนอกกระทรวงกลาโหม หน่วยงานภาคเอกชน ประชาชน เพื่อนำแผนแม่บทฯ ไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งวางแผนการประชุม สัมมนาให้ความรู้กับหัวหน้าสายวิชาการ และ นขต.ทอ.ที่จะมีการบรรจุกำลังพลสำรอง เพื่อรองรับการปฏิบัติการกิจของแต่ละสายวิชาการ และหน่วยกำลังพลสำรอง เพื่อสร้างความเข้าใจในกิจการกำลังพลสำรองในภาพรวม และในส่วนของ ทอ.ที่จะต้องดำเนินการตามแผนแม่บทฯ

4. ดำเนินงานกิจการพลเรือน และการประชาสัมพันธ์กิจการกำลังพลสำรองของ กท. ไปสู่ทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยดำเนินการประชาสัมพันธ์ พ.ร.บ.กำลังพลสำรอง พ.ศ. 2558 และกฎหมายระดับรองที่เกี่ยวข้องกับกิจการกำลังพลสำรองให้กับกลุ่มเป้าหมายที่จะรับสมัครเป็นกำลังพลสำรอง ของ ทอ.

5. ดำเนินการจัดวางเครือข่ายกำลังพลสำรอง ของ กท. โดยวางแผนการ สร้างเครือข่ายกำลังพลสำรองในส่วนของ ทอ.เพื่อส่งเสริมให้สามารถขับเคลื่อนกลุ่มมวลชนจัดตั้งให้ได้อย่างน้อย 1 กลุ่ม

6. พิจารณาปรับปรุง แก้ไข กฎกระทรวง ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง ที่เกี่ยวข้องกับกิจการกำลังพลสำรอง โดยร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกิจการกำลังพลสำรองดำเนินการพิจารณา ปรับปรุง แก้ไขกฎกระทรวง ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง ที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนกิจการกำลังพลสำรองของ กท. และดำเนินการแก้ไขในส่วนของ ทอ.ให้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่ได้รับการปรับปรุง แก้ไข รวมทั้งการพิจารณาเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์และการสวัสดิการของกำลังพลสำรอง เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการสมัครเป็นกำลังพลสำรอง

7. ดำเนินการจัดวางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนกิจการกำลังพลสำรองของกระทรวงกลาโหม โดยเสนอรายละเอียดความต้องการในการปรับปรุงระบบบริหารงานด้านกำลังพลกองทัพอากาศ (HRIS) เพื่อให้สามารถรองรับการบริหารจัดการข้อมูลกำลังพลสำรองของ ทอ.ได้อย่างถูกต้อง และสร้างระบบเครือข่ายโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในการ

ติดต่อสื่อสารระหว่าง ทอ.และกำลังพลสำรอง เช่น FACEBOOK เว็บไซต์ และไลน์ เป็นต้น

8. ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลให้เป็นไปตามแผน และระยะเวลาที่กำหนด โดยดำเนินการตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานกิจการกำลังพลสำรอง ของ ทอ.ตามตัวชี้วัดที่กำหนดในแผนแม่บทการพัฒนากิจการกำลังพลสำรอง ของ ทอ. พ.ศ.2560 – 2564

ระบบกำลังพลสำรองของต่างประเทศ

ผู้วิจัยได้ค้นคว้าและเก็บรวบรวมข้อมูลระบบกำลังพลสำรองของมิตรประเทศ ทั้งสิ้น 7 ประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่และไอร์แลนด์เหนือ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี รัฐอิสราเอล เครือรัฐออสเตรเลีย สาธารณรัฐสิงคโปร์ และสาธารณรัฐฝรั่งเศส โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ประเภทของกำลังพลสำรอง ระบบกำลังพลสำรอง ซึ่งผู้วิจัยจะนำข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มาทำการวิจัยเชิงเปรียบเทียบ (COMPARATIVE RESEARCH) โดยสรุปได้ ดังนี้

สหรัฐอเมริกา

1. ระบบการผลิตกำลังพลสำรอง

กำลังหลักของสหรัฐฯ (TOTAL FORCE) ประกอบด้วยกำลัง 2 ส่วน คือ กำลังประจำการ และกำลังพลสำรอง โดยมีระบบการผลิตกำลังพลสำรอง ประกอบด้วย พลทหารกองหนุน นายทหารประทวนกองหนุน และนายทหารสัญญาบัตรกองหนุน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 พลทหารกองหนุน รับจากชายหรือหญิงซึ่งมีคุณสมบัติครบถ้วนเข้ารับการฝึกขั้นต้น (ชาย 12 สัปดาห์ หญิง 8 สัปดาห์) เมื่อสำเร็จการฝึกจะได้รับการแต่งตั้งเป็นพลทหาร

1.2 นายทหารประทวนกองหนุน ได้จากพลทหารกองหนุนซึ่งเติบโตขึ้นไปตามแนวทางรับราชการที่กำหนดจนถึง จ.ส.อ.

1.3 นายทหารสัญญาบัตรกองหนุน ได้จากแหล่งผลิต 2 แห่ง คือ นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตร OFFICER CANDIDATE SCHOOL (OCS) ซึ่งมีการสอนในทุกรัฐใช้เวลาศึกษา 2 ปี และหลักสูตร RESERVE OFFICERS TRAINING CORPS (ROTC) ใช้เวลาศึกษา 2 - 4 ปี

2. ระบบการควบคุมสำรองกำลังพล

กำลังพลสำรองแบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่

2.1 กำลังพลสำรองพร้อมรบ รับจากกำลังพลสำรองอาสาสมัคร โดยกำลังพลสำรองประเภทนี้มีระยะเวลาเป็นกำลังพลสำรอง 8 ปี บรรจุอยู่ในหน่วยทหารกองหนุน (RESERVE)

และหน่วยรักษาดินแดน (NATIONAL GUARD) สามารถเรียกเข้าปฏิบัติหน้าที่ได้ทันที แบ่งเป็น กำลังพลสำรองประจำหน่วยและกำลังพลสำรองพร้อมรบประเภทบุคคล

2.2 กำลังพลสำรองเตรียมพร้อม ได้แก่ กำลังพลสำรองพร้อมรบที่ปฏิบัติหน้าที่ไม่ครบ 8 ปี มีปัญหาส่วนตัวไม่สามารถเข้ารับการฝึกตามแผนได้ ขอเปลี่ยนประเภทเป็น กำลังพลสำรองประเภทนี้ หากจะใช้ต้องเรียกเข้ามารับการฝึกทบทวนระยะหนึ่งจึงจะออกปฏิบัติหน้าที่ได้

2.3 กำลังพลสำรองนอกประจำการ ได้แก่ กำลังพลสำรองที่ปฏิบัติหน้าที่ครบตามสัญญา ขอลาออกแต่ยังมีความรู้ความสามารถบางอย่างที่เป็นประโยชน์ โดยควบคุมระยะเวลาเป็น 3 ชั้น จนถึงอายุ 60 ปี อย่างไรก็ตาม ในการควบคุมชั้นหน่วยจะติดต่อกับกำลังพลของหน่วยอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา โดยเน้นหนักไปที่กำลังพลสำรองพร้อมรบประเภทประจำหน่วยและได้นำเครื่องคอมพิวเตอร์มาใช้อย่างกว้างขวาง ถึงแม้ว่าสหรัฐอเมริกาจะไม่ใช้ระบบเกณฑ์ทหาร แต่ใช้ระบบ อาสาสมัครแทน คงมีกฎหมายให้ประชาชนอายุครบ 18 ปี ต้องไปลงทะเบียนไว้ ซึ่งนับว่าเป็นการควบคุมกำลังพลสำรองวิธีหนึ่ง

3. ระบบการเรียกพลหรือระดมพล

การเรียกพลหรือระดมพลแบ่งการดำเนินงานเป็น 2 ช่วง ได้แก่ ยามปกติ และยามฉุกเฉิน ดังนี้

3.1 ยามปกติ เป็นการเรียกพลเข้ารับการฝึกตามตารางกำหนดเวลา ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา เพราะใช้การอาสาสมัครและทำสัญญา หน่วยเป็นผู้เรียกเข้ารับการฝึกตามเวลา อย่างไรก็ตาม หากกำลังพลสำรองไม่มารายงานตัว จะมีมาตรการดำเนินการจากเขาไปหาหนักจนถึงขั้นลงโทษตามกฎหมาย

3.2 ยามฉุกเฉิน เนื่องจากสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศขนาดใหญ่ และห่างไกลจากภัยสงคราม รวมถึงมีนโยบายป้องกันประเทศโดยรอบนอกประเทศเป็นหลัก ดังนั้น จึงมีเวลาในการเตรียมการนานพอสมควร ทำให้ไม่ได้กำหนดระยะเวลาระดมพลไว้อย่างแน่นอน ซึ่งการระดมพลจะกระทำในยามฉุกเฉิน ออกเป็นกฎหมายบังคับโดยรัฐสภาหรือประธานาธิบดีเป็นผู้มีอำนาจสั่งการ มีระดับของการระดมพลและห้วงเวลาต่าง ๆ กัน จากการระดมพลโดยประธานาธิบดี, การระดมพลเป็นส่วน, การระดมพลตามอัตราเต็ม จนถึงการระดมพลเต็มขนาดในที่สุด

4. ระบบการฝึกศึกษากำลังพลสำรอง

กำลังพลสำรองจะได้รับการฝึกอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อให้สามารถปฏิบัติภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยแบ่งการฝึกออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

4.1 การฝึกขั้นต้น สำหรับบุคคลที่ไม่เคยเป็นทหารมาก่อน (ชาย 12 สัปดาห์,

หญิง 8 สัปดาห์) เมื่อจบการฝึกจึงจะเริ่มปฏิบัติงานที่หน่วย

4.2 การฝึกประจำหน่วย ในวงรอบ 1 ปี กำลังพลสำรองต้องฝึกกับหน่วย โดยฝึก รวม 48 ครั้ง ครั้งละ 4 ชั่วโมง เฉพาะวันเสาร์และวันอาทิตย์ (2 ชั่วโมง/วัน) เท่ากับ ปีละ 24 วัน และฝึกประจำปี 2 สัปดาห์ โดยเป็นการฝึกภาคสนาม ซึ่งสรุปได้ว่า กำลังพลสำรองประจำหน่วย ทุกคนจะเข้ารับการฝึกปีละ 38 วัน หรือมีเวลาฝึกเป็น 1 ใน 6 ของกำลังประจำการ

5. ระบบการบรรจุและใช้กำลังพลสำรอง

กระทรวงกลาโหมสหรัฐอเมริกา (กท.สรอ.) ได้อนุมัติให้บรรจุกำลังพลสำรอง ประจำหน่วยเป็นปีต่อปี ยกตัวอย่างเช่น ในปีงบประมาณ พ.ศ.2558 (พ.ศ.2555 - 2558 บรรจุใน อัตราใกล้เคียงกัน) ได้บรรจุในอัตรา ดังต่อไปนี้

1. หน่วยกำลังรักษาดินแดน ทบ.(ARMY NATIONAL GUARD) 400,000 คน
2. หน่วยกองหนุน ทบ.(ARMY RESERVE) 200,000 คน
3. หน่วยกองหนุน ทร.(NAVAL RESERVE) 90,000 คน
4. หน่วยกองหนุนนาวิกโยธิน (MARINE RESERVE) 40,000 คน
5. หน่วยกำลังรักษาดินแดน ทอ.(AIR FORCE NATIONAL GUARD) 110,000
6. หน่วยกองหนุน ทอ.(AIRFORCE RESERVE) 1,000 คน
7. หน่วยป้องกันชายฝั่ง (COAST GUARD RESERVE) 8,000 คน

ซึ่งจำนวนนี้ได้อนุมัติบรรจุกำลังพลสำรองให้ปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลเช่นเดียวกับ กำลังพลประจำการ ดังนี้

1. หน่วยกำลังรักษาดินแดน ทบ.(ARMY NATTONAL GUARD) 24,000 คน
2. หน่วยกองหนุน ทบ.(ARMY RESERVE) 12,000 คน
3. หน่วยกองหนุน ทร.(NAVAL RESERVE) 17,000 คน
4. หน่วยกองหนุนนาวิกโยธิน (MARINE RESERVE) 2,500 คน
5. หน่วยกำลังรักษาดินแดน ทอ.(AIR FORCE NATIONAL GUARD) 9,000 คน
6. หน่วยกองหนุน ทอ.(AIR FORCE RESERVE) 600 คน

6. สิทธิประโยชน์ของกำลังพลสำรอง

ด้วยเหตุที่กองทัพสหรัฐอเมริกา ได้เปลี่ยนระบบการตรวจเลือกทหารมาเป็นระบบ อาสาสมัคร ด้วยเหตุผลทางการเมืองหลังจากสงครามเวียดนาม จึงต้องพยายามชักชวนประชาชน เข้ามาสู่ระบบอาสาสมัคร โดยเสนอสิ่งจูงใจต่าง ๆ เช่น สิทธิประโยชน์แก่กำลังพลสำรองอย่างมาก ทำให้ต้องใช้ค่าใช้จ่ายตอบแทนสูงมาก แต่ก็ถือว่าคุ้มค่า เนื่องจากความมีประสิทธิภาพของ กำลังพลสำรองเข้าร่วมปฏิบัติการถึง 2 ใน 3 ของกำลังทหารสหรัฐอเมริกา ทั้งนี้สิทธิและ

ผลประโยชน์จะได้อีกจาก 2 แห่ง คือ รัฐบาลกลาง และจากมลรัฐ ดังนี้

1. สิทธิประโยชน์จากรัฐบาลกลาง ได้แก่
 - 1.1 รายได้ต่อปี (1,340 - 17,146 เหรียญ) ยศ พลฯ - พล.ท.
 - 1.2 สามารถเลื่อนยศได้ถึง พล.ท. (ตำแหน่ง ผบ.พล.หรือ เทียบเท่า)
 - 1.3 ผู้ร่วมโครงการ OCS และ ROTC ได้รับทุนการศึกษา และได้เครดิตเข้ามหาวิทยาลัย หรือได้รับเบี้ยเลี้ยง
 - 1.4 ได้สิทธิการรักษาพยาบาล การใช้ร้านค้าสวัสดิการทั้งตัวเองและครอบครัว
 - 1.5 รับราชการครบตามสัญญาได้รับโบนัส (1,500 เหรียญขึ้นไป)
 - 1.6 รับราชการครบ 20 ปี ได้รับบำนาญ
 - 1.7 ผู้บรรจุในตำแหน่งพิเศษ เช่น นักบิน, แพทย์จะได้รับเงินค่าตอบแทนพิเศษ
 - 1.8 ได้รับการแจกจ่ายเครื่องแต่งกาย
2. สิทธิประโยชน์ที่ได้จากมลรัฐ (แตกต่างกันในแต่ละมลรัฐ) อาทิ
 - 2.1 ยกเว้นภาษีต่อใบอนุญาตขับขี่รถยนต์
 - 2.2 ทุนการศึกษา
 - 2.3 การประกันชีวิตตามที่กำหนด
 - 2.4 การลดหย่อนภาษี
 - 2.5 ในระหว่างถูกระดมพลและออกปฏิบัติหน้าที่ เป็นกฎหมายที่หน่วยงานเดิมไม่ว่าภาครัฐบาลและภาคเอกชนต้องสงวนตำแหน่งไว้ให้
 - 2.6 ได้รับการสนับสนุนจากองค์กรต่าง ๆ ภาคเอกชน ซึ่งจัดตั้งขึ้นมาสำหรับกิจการกำลังพลสำรองอีกมากมาย

สหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่และไอร์แลนด์เหนือ

1. ระบบการผลิตกำลังพลสำรอง

กำลังพลสำรองแบ่งเป็น 5 ประเภท ได้แก่ กำลังพลสำรองอาสาสมัคร (VOLUNTEER RESERVES) พลทหารกองหนุน (TA กลุ่ม A/B) นายทหารประทวนกองหนุน (TA กลุ่ม A/B) นายทหารสัญญาบัตรกองหนุน (TA กลุ่ม A/B) และกำลังพลสำรองบุคคล (INDIVIDUAL RESERVE) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- 1.1 กำลังพลสำรองอาสาสมัคร (VOLUNTEER RESERVES) ได้แก่ กองรักษาดินแดน ทบ. (TERRITORIAL ARMY-TA)
- 1.2 พลทหารกองหนุน (TA กลุ่ม A/B) แบ่งเป็นหน่วยอิสระ (หน่วยระดับกองพัน

ถึงหมวด) รับสมัครจากพลเรือนในพื้นที่ฝึกเบื้องต้น 15 วัน ในที่ตั้ง (ต่อเนื่อง) นอกที่ตั้ง 16 วัน และหน่วยชำนาญการพิเศษ รับสมัครจากอาสาสมัครที่มีทักษะทางพลเรือนฝึกเบื้องต้น 15 วัน ในพื้นที่ และ 4 วัน นอกที่ตั้ง

1.3 นายทหารประทวนกองหนุน (TA กลุ่ม A/B) ได้รับการคัดเลือกเลื่อนฐานะมาจากพลทหารกองหนุน โดยสำเร็จหลักสูตรที่กำหนด

1.4 นายทหารสัญญาบัตรกองหนุน (TA กลุ่ม A/B) ได้มาจาก นศท.ในมหาวิทยาลัย (OFFICER TRAINING CORPS (OTC)) มีอยู่ทั้งสิ้น 19 หน่วย

1.5 กำลังพลสำรองบุคคล (INDIVIDUAL RESERVE) ได้แก่

1.5.1 พลทหารกองหนุน ได้มาจากพลทหารที่ปลดจากประจำการ ซึ่งอยู่ในราชการไม่ครบกำหนดและต้องอยู่ในสถานะ REGULAR RESERVE SECTION A จนครบ 12 ปี

1.5.2 นายทหารประทวนกองหนุน ได้มาจากกำลังพลประจำการไม่ครบกำหนด และจะต้องอยู่ในสถานะ REGULAR RESERVE SECTION A จนครบ 12 ปี

1.5.3 นายทหารสัญญาบัตรกองหนุน (REGULAR ARMY RESERVE OF OFFICER) (RARO) ได้จากการโอนมาจาก REGULAR ARMY, TA และ ROYAL IRISH REGIMENT

2. ระบบการควบคุมกำลังพลสำรอง

กำลังพลสำรองแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ กำลังพลสำรองอาสาสมัคร และกำลังพลสำรองเป็นบุคคล มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 กำลังพลสำรองอาสาสมัคร (VOLUNTEER RESERVE) ได้แก่ กองกำลังรักษาดินแดน ทบ.(TERRITORIAL ARMY - TA) แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ประกอบด้วย

2.1.1 กำลังพลสำรองรักษาดินแดน กลุ่ม A คือ กำลังพลสำรองที่บรรจุในหน่วยต่าง ๆ อาทิ หน่วยอิสระ (ระดับกองพันถึงระดับหมวด) และหน่วยชำนาญการพิเศษ

2.1.2 กำลังพลสำรองรักษาดินแดน กลุ่ม B คือกำลังพลสำรองทั่วไปของกำลังรักษาดินแดนที่ไม่ได้บรรจุในหน่วย

2.2 กำลังพลสำรองเป็นบุคคล แบ่งออกเป็น 6 กลุ่ม ประกอบด้วย

2.2.1 REGULAR RESERVE

2.2.2 นายทหารสัญญาบัตรกองหนุน (REGULAR ARMY RESERVE OF OFFICER) (RARO) คือ นายทหารสัญญาบัตรที่โอนมาจากประจำการ (REGULAR ARMY) กองกำลังรักษาดินแดน (TA) และกรมทหารไอริช (ROYAL IRISH REGIMENT)

2.2.3 นายทหารประทวนกองหนุน คือ กำลังพลสำรองที่รับราชการไม่ครบ

12 ปี และจะต้องอยู่ใน SECTION A จนกว่าจะครบ 12 ปี

2.2.4 พลทหารกองหนุน คือ กำลังพลสำรองที่ปลดประจำการ และต้องอยู่ใน SECTION A จนครบ 12 ปี

2.2.5 LONG TERM RESERVE (LTR) คือกำลังพลสำรองที่ปลดจากประจำการ และปลดจาก REGULAR RESERVE SECTION A และจะเป็น LTR จนถึงอายุ 45 ปี

2.2.6 ARMY PENSIONERS คือ กำลังพลสำรองที่เกษียณอายุราชการ และรับบำนาญจาก ทบ.จะเป็นกำลังพลสำรองประเภทนี้จนถึงอายุ 60 ปี

ทั้งนี้ การควบคุมทางบัญชี สำหรับกำลังพลสำรองรักษาดินแดนที่บรรจุในหน่วย กำลังพลสำรองรักษาดินแดน (TA) ควบคุมโดยหน่วยรับการบรรจุ (CENTRAL VOLUNTEER HEADQUARTERS)

3. ระบบการฝึกศึกษากำลังพลสำรอง

ระบบการฝึกศึกษากำลังพลสำรองแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ ฝึกเบื้องต้น ฝึกตามวงจร และฝึกศึกษาตามแนวทางรับราชการตามความสมัครใจของแต่ละคน มีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ฝึกเบื้องต้น ฝึกเบื้องต้น 15 วัน ฝึกในสนาม 16 วัน

3.2 ฝึกตามวงรอบประจำปี

3.2.1 กำลังพลสำรองรักษาดินแดน (TA)

3.2.2 หน่วยอิสระ ฝึกประจำปีในที่ตั้งอย่างน้อย 12 วัน (ไม่ต่อเนื่อง) และฝึกภาคสนาม 15 วัน (ต่อเนื่อง)

3.2.3 หน่วยชำนาญการพิเศษ ฝึกประจำปีในที่ตั้ง 15 วัน (ต่อเนื่อง) และฝึกภาคสนาม 4 วัน

3.2.4 กำลังพลสำรองบุคคล อาทิ REGULAR RESERVE ฝึกประจำปี ปีละ 15 วัน LONG TERM RESERVE (LTR) ปกติจะไม่เรียกฝึก ARMY PENSIONERS ปกติจะไม่เรียกฝึก

3. ฝึกศึกษาตามแนวทางรับราชการ ตามความสมัครใจของแต่ละคน

4. ระบบการบรรจุและใช้กำลังพลสำรอง

4.1 สำหรับกองกำลังรักษาดินแดน (TA)

4.1.1 กองกำลังรักษาดินแดน ทบ. (TA) ทำหน้าที่เป็นกองหนุนทั่วไป (GENERAL RESERVE) ของกองทัพบกอังกฤษ

4.1.2 บรรจุกำลังพล ประจำการไว้ในหน่วยส่วนหนึ่งประมาณร้อยละ 3.5 ของอัตราบรรจุเพื่อทำหน้าที่ทางธุรการ และมี ลูกจ้างอีกส่วนหนึ่งประมาณร้อยละ 4.5 ทำหน้าที่

บำรุงรักษายุทธโธปกรณ์ของหน่วย

4.1.3 สถานภาพของกำลังรักษาดินแดน (TA) การระดมพลจะกระทำตามพระราชอำนาจของ พระมหากษัตริย์อังกฤษ โดยจัดตั้งศูนย์ระดมพล รับผิดชอบระดมพลในเขตพื้นที่ และแจกจ่าย เครื่องแบบ และเอกสารระดมพลไว้ตั้งแต่ยามปกติ

5. สิทธิประโยชน์ของกำลังพลสำรอง

กำลังพลสำรองมีสิทธิสมัครเข้ารับราชการครั้งแรกเป็นระยะเวลา 3 ปี และอาจสมัคร ต่อไปครั้งละ 2 - 4 ปี ซึ่งในระหว่างการฝึกจะได้รับเงินค่าตอบแทนประจำวัน ค่าเดินทาง และเงินโบนัส

สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

1. ระบบการผลิตกำลังพลสำรอง

กำลังพลสำรอง แบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ พลทหารกองหนุน นายทหารประทวน กองหนุน และนายทหารสัญญาบัตรกองหนุน ดังนี้

1.1 พลทหารกองหนุน ใช้การเกณฑ์ทหารตามระบบบังคับเช่นเดียวกับไทย ชายเยอรมันอายุ 18 ปีบริบูรณ์ จะถูกเรียกเกณฑ์เข้ารับราชการในกองประจำการ 15 เดือน แล้วปลดเป็นกองหนุน

1.2 นายทหารประทวนกองหนุน คัดเลือกจากทหารกองประจำการ โดยผ่านหลักสูตรที่กำหนดและทำการฝึกศึกษาต่อประมาณ 6 เดือน

1.3 นายทหารสัญญาบัตรกองหนุน คัดเลือกจากนายทหารประทวนเข้ารับการศึกษาตามหลักสูตรที่กำหนดประมาณ 6-7 เดือน

2. ระบบการควบคุมกำลังพลสำรอง

กำลังพลสำรองแบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่

2.1 กำลังพลสำรองพร้อมรบ คือ ทหารกองประจำการที่ปลดประจำการ 1 ปี (12 เดือน)

2.2 กำลังพลสำรองเตรียมพร้อม คือ ทหารที่ปลดประจำการแล้ว 6-8 ปี

2.3 กำลังพลสำรองทั่วไป คือ ทหารกองหนุนที่มีอายุไม่เกิน 45 ปีบริบูรณ์ โดยใช้การควบคุมกำลังพลสำรองด้วยกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่ง ของเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารของหน่วยปกครองพื้นที่ (มทบ., จทบ.) และกองทัพบก ด้วยการประสานและช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนของกระทรวงมหาดไทย

3. ระบบการเรียกพลหรือระดมพล

เนื่องจากสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีเป็นประเทศในกลุ่มนาโตที่เผชิญหน้ากับภัยคุกคามความมั่นคงต่าง ๆ มากมาย จึงใช้ยุทธศาสตร์ตั้งรับในเขตหน้า และจำเป็นต้องใช้ระบบกำลังพลสำรองที่มีประสิทธิภาพ สามารถระดมสรรพกำลังเพื่อป้องกันประเทศได้อย่างรวดเร็วและทันเวลา ซึ่งในยามฉุกเฉินสามารถ เรียกพลให้พร้อมรบได้ใน 72 ชม. โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- 3.1 หน่วย จทบ.เป็นหน่วยดำเนินการเรียกพล โดยมี มทบ.และ จทบ. ร่วมรับผิดชอบ
- 3.2 แบ่งพื้นที่ระดมพล ออกเป็น 9 ภาค ทั่วประเทศ
- 3.3 ในยามปกติใช้การออกคำสั่งล่วงหน้าเป็นรหัสก่อนประมาณ 6 เดือน
- 3.4 ในยามสงครามหรือฉุกเฉิน จะใช้ประกาศระดมพลโดยมีรหัสที่สอดคล้องกับแบบของการระดมพลที่กำหนดไว้ (ประมาณ 8 แบบ) โดยกำลังพลสำรองจะไปรายงานตัวที่ศูนย์รับพล ซึ่งเป็นสถานีรวมพล ตามวัน เวลา ที่กำหนด
- 3.5 การเรียกพลหรือระดมพล จะเรียกกำลังพลอะไหล่ไว้ ร้อยละ 10 ของจำนวนที่ต้องการจริง รวมเรียก ร้อยละ 110 ของจำนวนที่ต้องการจริง

4. ระบบการฝึกศึกษากำลังพลสำรอง

การฝึกศึกษากำลังพลสำรอง แบ่งเป็นระดับ ได้แก่ ระดับบุคคลและหน่วย (ระดับ กองร้อย) ระดับกองพัน และระดับสูงกว่ากองพัน ดังนี้

- 4.1 การฝึกบุคคลและหน่วย (ระดับกองร้อย) การฝึกเป็นบุคคล ปีละ 28 วัน ฝึกระดมพลเป็นหน่วย 6 - 12 วัน ฝึกความพร้อม ระยะเวลา 3 วัน โดยไม่แจ้งให้ทราบล่วงหน้า และฝึกระดมทรัพยากร ระยะเวลา 3 วัน โดยไม่แจ้งให้ทราบล่วงหน้า
- 4.2 การฝึกระดับกองพัน ไม่กระทำทุกปี เนื่องจากงบประมาณจำกัด ใช้เวลาฝึก 12 วัน
- 4.3 การฝึกระดับสูงกว่ากองพัน กระทำในลักษณะการแก้ปัญหาที่บังคับการกำลังพลสำรองจะได้รับการฝึกตลอดระยะเวลาที่เป็นกำลังพลสำรองของหน่วย หรือจนกว่าจะพ้นราชการ

5. ระบบการบรรจุและใช้กำลังพลสำรอง

- 5.1 กำลังพลประจำการ (กองทัพบกสนาม) จะบรรจุกำลังพลประจำการประมาณ ร้อยละ 30 ที่เหลือบรรจุกำลังพลสำรอง
- 5.2 กำลังกองทัพอากาศ จะบรรจุกำลังประจำการให้กับกองพลน้อย เก็บรักษา ยุทโธปกรณ์ ระหว่าง ร้อยละ 18 - 85 และสำหรับกองพลน้อยป้องกันภายใน บรรจุกำลังประจำการ ประมาณ ร้อยละ 10

5.3 กำหนดให้กำลังประจำการและกำลังพลสำรองลดหลั่นตามลำดับจากเขตหลังไปเขตหน้า เช่นในเขตหน้าบรรจุกำลังประจำการประมาณ ร้อยละ 90 และในเขตหลังบรรจุกำลังประจำการ ร้อยละ 10 ซึ่งสามารถขยายกำลังเป็น 3 เท่า ได้ในยามสงคราม (ประมาณ 1 ล้านคน)

6. สิทธิประโยชน์ของกำลังพลสำรอง

6.1 ได้รับการเลื่อนยศ เลื่อนฐานะตามผลการศึกษา และผลการปฏิบัติงาน โดยมีประสบการณ์ในห้วงเวลาเป็นมูลฐานในการพิจารณา

6.2 ได้รับเบี้ยเลี้ยงในห้วงเวลาที่เข้าทำการฝึกในอัตราเบี้ยเลี้ยงสนาม

รัฐอิสราเอล

1. ระบบการผลิตกำลังพลสำรอง

เนื่องจากรัฐอิสราเอลเป็นประเทศขนาดเล็ก และมีจำนวนประชากรไม่มากนัก (ประมาณ 8 ล้านกว่าคน) จึงต้องระดมทรัพยากรทุกชนิด และอาศัยระบบกำลังพลสำรองที่มีประสิทธิภาพ โดยใช้กฎหมายบังคับพลเมืองฉีกกำลังพลสำรอง 3 ประเภท ได้แก่ พลทหารกองหนุน นายทหารประทวนกองหนุน นายทหารสัญญาบัตรกองหนุน ดังนี้

1.1 พลทหารกองหนุน ได้แก่ ประชาชนทุกคนที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ ทั้งชายและหญิง โดยชายบรรจุเข้ารับราชการ 3 ปี หญิง 2 ปีแล้วปลดเป็นกำลังพลสำรองจนกว่าอายุ 55 ปี (ชาย) และอายุครบ 34 ปี (หญิง) จึงพ้นราชการ

1.2 นายทหารประทวนกองหนุน ได้จากพลทหารกองหนุนที่มีผลการฝึกศึกษา และผลการปฏิบัติงานดีเลื่อนขึ้นมา

1.3 นายทหารสัญญาบัตรกองหนุน รัฐอิสราเอลไม่มีโรงเรียนนายร้อย แต่ได้จากนายทหารประทวนที่ผ่านการทดสอบไอคิวและความรู้ความสามารถแล้ว ได้รับการคัดเลือกให้เข้าศึกษาโรงเรียนทหาร (หลักสูตร 3- 5 เดือน) แล้วจึงไปเข้าโรงเรียนเหล่าที่ตนสมัครใจ ตามแนวทางรับราชการ

2. ระบบการควบคุมกำลังพลสำรอง

การควบคุมกำลังพลสำรองของรัฐอิสราเอล ประกอบด้วย มาตรการต่าง ๆ ได้แก่

2.1 กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและคำสั่ง

2.2 เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารของหน่วยและกองทัพอิสราเอล ด้วยการประสานความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนของ มท.และเจ้าหน้าที่ป้องกันฝ่ายพลเรือนกลาโหม

2.3 เครื่องมือในการควบคุม ได้แก่ บัญชีบรรจุกำลังหรือบัญชีเรียกพลของหน่วยทหาร เจ้าหน้าที่กำลังพลของหน่วยที่ถือบัญชีบรรจุกำลัง บัญชีคุมของฝ่ายปกครอง และหน่วยป้องกัน

ฝ่ายพลเรือน โดยชาวอิสราเอลทุกคนทั้งชายและหญิง จะต้องเป็นทหารประจำการ (ชาย 3 หญิง 2 ปี)

3. ระบบการเรียกพลหรือระดมพล

ระบบการเรียกพลหรือระดมพล มี 2 ระบบ คือ

3.1 ระบบไม่เปิดเผย โดยจ่ายคำสั่งเรียกพลถึงตัวกำลังพลสำรองทุกคน โดยใช้ศูนย์เรียกพลและระดมพลในพื้นที่เป็นผู้ดำเนินการ

3.2 ระบบเปิดเผย ใช้ประกาศทางสื่อสาธารณะทุกชนิด เช่น วิทยุ โทรทัศน์ เครื่อง ขยายเสียง ฯลฯ

ซึ่งทั้งสองระบบจะใช้เวลาในการเรียกพลหรือระดมพลให้พร้อมรบได้ในเวลาใกล้เคียงกัน คือ ภายใน 18- 24 ชม. ตามปกติภายใน 6- 8 ชม. ทหารกองหนุน (กำลังพลสำรอง) ที่ได้รับมอบหน้าที่ในการเรียกพลจะสามารถดำเนินการเรียกพลของตนเองแทนทหารประจำการได้ ถือว่าดีที่สุดในโลกขณะนี้

4. ระบบการฝึกศึกษากำลังพลสำรอง

การฝึกศึกษากำลังพลสำรองมีรายละเอียด ดังนี้

4.1 กฎหมายบังคับให้กำลังพลสำรอง จะต้องเข้ารับการฝึกประจำปี ปีละไม่เกิน 42 วัน หากจำเป็น อาจถึง 60 วัน หรือมากกว่า ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับประเภทของหน่วยทหารที่กำลังพลสำรองถูกบรรจุอยู่

4.2 หลักสูตรการฝึก แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ การฝึกขั้นพื้นฐานและการฝึกขั้นก้าวหน้า โดยการฝึกจะสลับกันปีเว้นปี เนื่องจากจำกัดด้วยงบประมาณ

4.3 สถานที่ฝึก การฝึกจะทำการที่ฐานฝึกซึ่งกระจายอยู่ทั่วประเทศ โดยผู้บังคับหน่วยจะนำทหารของตนไปฝึก ณ ฐานฝึกภายใต้การควบคุมของผู้บังคับฐานฝึก

4.4 ลักษณะการฝึก ก่อนฝึกทหารจะได้รับการฝึกทบทวน 2 - 3 วัน และได้รับการฝึกแบบจำลองอีกหลายครั้ง และกำลังพลสำรองเข้าเรียนในโรงเรียนเหล่าเช่นเดียวกับกำลังพลประจำการ

4.5 ระยะเวลาการฝึก การฝึกจะเน้นเฉพาะเรื่องการปฏิบัติในสนามรบเท่านั้น การฝึกเป็นกองพันกระทำทุกปี การฝึกระดับกองพลน้อย ฝึกทุก 2 ปี และระดับกองพล ฝึกทุก 3 ปี

4.6 การเลื่อนยศของกำลังพลสำรอง เลื่อนตามผลการศึกษาและผลการปฏิบัติงาน ถึงยศ พล.จ.

5. ระบบการบรรจุและใช้กำลังพลสำรอง

การบรรจุและใช้กำลังพลสำรอง หน่วยทหารประจำการ และหน่วยกองหนุน ดังนี้

5.1 หน่วยทหารประจำการ (มี 3 กองพล) บรรจุ ดังนี้

5.1.1 กำลังพลสำรองประมาณ ร้อยละ 70 ประกอบด้วยทหารประจำการ ร้อยละ 30

5.1.2 กำลังพลประจำการ ร้อยละ 30 ประกอบด้วย ทหารอาชีพ ร้อยละ 10 และทหารเกณฑ์ ร้อยละ 20

5.2 หน่วยกองหนุน (มี 12 กองพล) บรรจุ ดังนี้

5.2.1 บรรจุทหารประจำการเฉพาะ ตำแหน่งสำคัญ ๆ เพื่อให้หน่วยดำรงอยู่ได้ ประมาณ ร้อยละ 4-5 ที่เหลือบรรจุกำลังพลสำรอง

5.2.2 ยุทโธปกรณ์หลักของพลหนุนใช้เก็บไว้ในถุงควบคุมความชื้นในระบบ เก็บแห้งพร้อม สป.สามารถปฏิบัติการได้ใน 2 - 5 นาที

5.2.3 การใช้จะใช้กองพลหนุนเช่นเดียวกับกำลังพลประจำการแต่จะมอบพื้นที่ความรับผิดชอบและภารกิจที่มีความสำคัญน้อยกว่า

โดยสรุป กองทัพรัฐอิสราเอล ประกอบด้วย กำลังทหารกองหนุน (กำลังพลสำรอง) เป็นหลักมีทหารประจำการเพียงส่วนน้อยที่หมุนเวียนพลเมืองให้เข้ามารับใช้ชาติทุกคน โดยไม่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ ในขณะที่เดียวกันสามารถรักษาความพร้อมรบของกองทัพไว้ได้ตลอดเวลา

6. สิทธิและผลประโยชน์ของกำลังพลสำรอง

สิทธิและผลประโยชน์ของกำลังพลสำรองของรัฐอิสราเอล มีดังนี้

6.1 ได้รับการเลื่อนฐานะเลื่อนตำแหน่ง โดยถือผลการศึกษา การปฏิบัติงาน และ ประสบการณ์เป็นมูลฐานในการพิจารณา

6.2 ได้รับเบี้ยเลี้ยง เงินเดือน ตามที่ตนเองได้รับจากบริษัท ห้างร้าน และ หน่วยงานที่ ตนเองสังกัดระหว่างถูกเรียกเข้ากองประจำการ

6.3 รัฐบาลจ่ายให้เฉพาะ สป.บำรุงความสุขเล็กน้อย เช่น บุหรี่ ขนม อาหารพิเศษ

6.4 ได้รับสิ่งอุปกรณ์ประจำตัว เช่น เครื่องแบบตั้งแต่ยามปกติ ให้นำไปเก็บไว้ที่บ้าน

6.5 บริษัท ห้างร้านจะได้รับเงินคืนจากระบบประกันสังคม ซึ่งกำลังพลสำรองทุกคนเป็นสมาชิกอยู่

เครือรัฐออสเตรเลีย

1. ระบบการผลิตกำลังพลสำรอง

ระบบการผลิตกำลังพลสำรอง มี 3 ประเภท ได้แก่ พลทหารกองหนุน นายทหารประทวนกองหนุน และนายทหารสัญญาบัตรกองหนุน ใช้ระบบอาสาสมัคร ดังนี้

1.1 พลทหารกองหนุน ทำการผลิตโดยหน่วยฝึกทั่วประเทศ เป็นการฝึกพื้นฐานและฝึก ชกท.ขั้นต้นของแต่ละคน โดยรับกำลังพลสำรองอายุ 17 - 24 ปี

1.2 นายทหารประทวนกองหนุน คัดเลือกจากกำลังพลสำรองประเภทพลทหารที่มีผลการปฏิบัติงานดี สามารถเลื่อนยศได้ถึงนายดาบ โดยมีระยะเวลาที่มีการศึกษาตามแนวทางรับราชการ ตามโรงเรียนเหล่า และหน่วยฝึกอื่น ๆ ในพื้นที่

5.3 นายทหารสัญญาบัตรกองหนุน ได้มาจาก 2 แหล่ง คือ การเข้ามาโดยตรงเฉพาะ กำลังพลสำรองเหล่าพิเศษ เช่น แพทย์, นักกฎหมาย (ก่อนบรรจุต้องอบรม 14 วัน) และได้มาจากหน่วยฝึกนักเรียนนายทหาร หรือกรมฝึกมหาวิทยาลัย ระยะเวลาศึกษา 3 ปี ซึ่งมีอยู่ 8 แห่ง ทั่วประเทศ

2. ระบบการควบคุมกำลังพลสำรอง

ระบบการควบคุมกำลังพลสำรองของเครือรัฐออสเตรเลีย มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 มทบ.ต่าง ๆ รวม 7 มทบ.มีหน้าที่ควบคุมกำลังพลสำรองในพื้นที่

2.2 กำลังพลสำรอง แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ACTIVE ARMY RESERVE ซึ่งคล้ายคลึงกับกำลังพลสำรองพร้อมรบ และกำลังพลสำรองเตรียมพร้อมของไทย และ INACTIVE ARMY RESERVE คล้ายคลึงกับกำลังพลสำรองทั่วไปของไทย

2.3 หน่วยทหารที่มีกำลังพลสำรองบรรจุอยู่ เป็นผู้ควบคุมกำลังพลของตน โดยใกล้ชิดอย่างต่อเนื่อง

2.4 ใช้บัญชีบรรจุกำลังและปรับให้ทันสมัยตลอดเวลา

3. ระบบการเรียกพลหรือระดมพล

เนื่องจากเครือรัฐออสเตรเลียเป็นประเทศที่มีลักษณะพื้นที่เป็นเกาะขนาดใหญ่ ห่างไกลจากภัยคุกคามความมั่นคง และไม่มีสถานการณ์เร่งด่วนในการป้องกันประเทศเหมือนกับประเทศอื่น ๆ จึงสามารถใช้ระยะเวลาในการเตรียมการได้มาก จึงไม่ได้กำหนดเวลาในการระดมพล แต่อย่างไรก็ตาม กท.อต.ได้กำหนดให้ ทบ.อต.ดำเนินการในเรื่องการระดมพล และมีแผนขยายกำลังยามสงครามอย่างมีขั้นตอน

4. ระบบการฝึกศึกษากำลังพลสำรอง

การฝึกศึกษากำลังพลสำรอง องครือรัฐออสเตรเลีย มีรายละเอียด ดังนี้

4.1 สถานที่ฝึกกำลังพลสำรอง มีสถานที่การฝึกทั่วประเทศ ประมาณ 259 แห่ง (บางแห่งให้เช่า)

4.2 ระยะเวลาการฝึก ใช้เวลาในวันหยุด ประกอบด้วยการฝึก ชกท. ฝึกเป็นบุคคล และฝึกเป็นหน่วยรวม ฝึกปีละประมาณ 26 วัน แยกเป็นการฝึกภาคสนาม 14 วัน (ต่อเนื่อง) การฝึกเวลากลางคืนและการฝึกร่วมกับกำลังประจำการเป็นครั้งคราว

4.3 แนวทางการเลื่อนยศฝึกเพื่อเลื่อนยศตามแนวทางรับราชการนายทหารสัญญาบัตร ในหลักสูตรต่าง ๆ จนถึงระดับ รร.สธ.ทหาร และ วทบ.

5. ระบบการบรรจุและใช้กำลังพลสำรอง

การบรรจุและใช้กำลังพลสำรองประกอบด้วย กำลังประจำการและกำลังพลสำรอง โดยมีกำลังพลสำรอง ประมาณ 3 ใน 4 ของกำลัง ทบ.อต.และมีรายละเอียด ดังนี้

5.1 ทบ.อต. มี 3 กองพล ประกอบด้วย กองพล 1 (ประจำการ) ส่วนกองพล 2, 3 เป็นกองพลที่ประกอบด้วยกำลังพลสำรองเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 90 เป็นกำลังพลสำรอง)

5.2 พล.1 มีบางหน่วยเป็นหน่วยที่ประกอบด้วยกำลังพลสำรองเกือบทั้งหมด

5.3 พล.2 และ พล.3 มีกำลังพลประจำการ โครงการจำนวนหนึ่ง เพื่อช่วยเหลือหน่วยให้ปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้วยความเรียบร้อย

6. สิทธิและผลประโยชน์ของกำลังพลสำรอง

สิทธิและผลประโยชน์ของกำลังพลสำรองของเครือรัฐออสเตรเลีย มีดังนี้

6.1 ได้รับเบี้ยเลี้ยงในช่วงที่เข้ารับการฝึกหรือเรียกเข้าประจำการตามชั้นยศนั้น ๆ โดยได้ประมาณ ร้อยละ 85 ของกำลังประจำการ

6.2 ได้รับสิทธิค่าเดินทาง ค่าพาหนะเหมาจ่าย ค่าเช่าที่พักชั่วคราวระหว่างเข้ารับการฝึก

6.3 ได้รับการแจกจ่ายเครื่องแต่งกายเช่นเดียวกับกำลังประจำการ

6.4 ปฏิบัติงานนอกประเทศ ได้รับสิทธิเช่นเดียวกับกำลังประจำการ

6.5 กำลังพลสำรองพร้อมรบ ได้รับการลดหย่อนภาษีรายได้ (ตั้งแต่ปี 1987)

6.6 ได้รับการเลื่อนยศสูงขึ้นตามแนวทางรับราชการ นายทหารประทวนถึง นายดาบ นายทหารสัญญาบัตร ถึง พล.ต. (ผบ.พล.2 พล.3 และ จก.กสร.ทบ.อต.)

สาธารณสุขรัฐสิงคโปร์

1. ระบบการผลิตกำลังพลสำรอง

การผลิตกำลังพลสำรองของสาธารณสุขรัฐสิงคโปร์ มีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ชายทุกคนต้องเป็นทหาร โดยหญิงเข้ามีส่วนร่วมในการป้องกันประเทศ ดังนั้น ชายอายุ 18 ปีบริบูรณ์ ต้องรับใช้ชาติแบบใดแบบหนึ่ง คือ ทหารประจำการ สมาชิกกองกำลังป้องกันประชาชน หรือสมาชิกหน่วยระวังเหตุ หรือตำรวจพิเศษ

1.2 การเข้าราชการทหาร หมายถึง ผู้ที่ถูกเรียกเกณฑ์เข้ารับราชการ 2 ปี แล้วปลดเป็นกำลังพลทหารกองหนุน จนถึงอายุ 34 ปี

1.3 นายทหารประทวนกองหนุน เข้ารับราชการ 2 ปี 6 เดือน หลังจากหน่วยงานนั้นจะปลดเป็นทหารประทวนกองหนุน จนกระทั่งอายุ 34 ปี

1.4 สำหรับผู้ที่ไม่ถูกเรียกเกณฑ์เป็นทหารประจำการ จะต้องปฏิบัติงานในหน่วยงานใดหน่วย งานหนึ่ง ดังนี้ กองกำลังป้องกันประเทศ หน่วยระวังเหตุ หรือฝ่ายตำรวจพิเศษ โดยไม่ต้องอยู่ที่หน่วยเต็มเวลา

1.5 นายทหารสัญญาบัตรกองหนุน คัดเลือกจากนายทหารประทวนกองหนุน โดยมี คุณสมบัติครบถ้วนตามกำหนด

2. ระบบการควบคุมกำลังพลสำรอง

ระบบการควบคุมกำลังพลสำรอง ของสาธารณสุขรัฐสิงคโปร์ มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ผู้ทำหน้าที่ควบคุมกำลังพลสำรอง โดยหน่วยบรรจุกำลังเป็นผู้ควบคุมกำลังพลสำรองในบัญชีบรรจุกำลัง

2.2 การเตรียมหมายเรียกพล พร้อมส่งหมายเรียกพลได้ทันที เนื่องจากมีการใส่หีบเก็บไว้ โดยแบ่งพื้นที่ควบคุมเป็น 23 พื้นที่ (ประเทศมีพื้นที่เล็กประมาณ 542 ตารางกิโลเมตร)

2.3 พื้นที่ควบคุม มีศูนย์รวบรวมกำลังพลสำรองประมาณ 10 - 20 หน่วย มีเจ้าหน้าที่ประมาณ (15 - 20 คน) เพื่อเตรียมการในทางธุรการให้เรียบร้อย

2.4 ลักษณะการควบคุม มีการควบคุมลงไปถึงตำบล ทุกตำบลมีหัวหน้ากลุ่มรับผิดชอบกำลังพลสำรอง ประมาณ 20 - 30 คน

3. ระบบการเรียกพลหรือระดมพล

การเรียกพลหรือระดมพลของสาธารณสุขรัฐสิงคโปร์ได้ตั้งความมุ่งหมายให้กำลังพลสำรองพร้อมรบ ณ ที่ตั้งหน่วยภายใน 30 ชั่วโมง และมีวิธีระดมพล 2 วิธี คือ แบบไม่

เ ปี ค เ ผ ย

และแบบเปิดเผย (ใช้ระบบรัฐอิสราเอล)

4. ระบบการฝึกศึกษากำลังพลสำรอง

การฝึกศึกษากำลังพลสำรองของสาธารณรัฐสิงคโปร์ มีรายละเอียด ดังนี้

4.1 เข้ารับการฝึกทบทวนปีละไม่น้อยกว่า 21 วัน

4.2 ในห้วงปีแรกจะเข้ารับการฝึก 14 - 21 วัน 1 ครั้ง และเรียกพลเพื่อตรวจสอบ 1 ครั้ง

4.3 ในระยะเวลาที่เป็นกำลังพลสำรองของหน่วย 13 ปี จะแบ่งการฝึกเป็น 2 ขั้นตอน คือ ฝึกระดับบุคคลเบื้องต้นหรือฝึกตามตำแหน่งหน้าที่ 4 ปี การฝึกระดับสูงหรือฝึกเป็นหน่วย มีระยะเวลา 9 ปี

4.4 ผบ.หน่วย ตั้งแต่ ผบ.พัน ขึ้นไป และฝ่ายอำนวยการ ถูกเรียกฝึกเพิ่มเติม ไม่น้อยกว่าปีละ 2 ครั้ง

4.5 กำลังพลสำรองเมื่อครบวาระ 13 ปี จะไม่ถูกเรียกอีก แต่เป็นกำลังพลเสริมให้กับหน่วยที่ขาดอัตราได้ทันที

4.6 การฝึกระดับกองพัน ความมุ่งหมายในเรื่องผู้นำหน่วยให้สามารถควบคุมการยุทธ์ อย่างมีประสิทธิภาพ

4.7 การฝึกระดับกรมและกองทัพในที่ตั้งปกติ 3 วัน ภาคสนาม 5 วัน โดยทำการฝึกพร้อมกันทั้ง 1 กองพันหนุน และ 2 กองพันโครง

5. ระบบการบรรจุและใช้กำลังพลสำรอง

เนื่องจากสาธารณรัฐสิงคโปร์เป็นประเทศขนาดเล็ก และมีประชากรจำนวนไม่มาก (ประมาณ 5 ล้านกว่าคน) ฐานะเศรษฐกิจดี จึงมีนโยบายป้องกันตนเอง โดยหน่วงเวลาเข้าศึกให้มากที่สุด จนกว่าจะได้รับความช่วยเหลือจากภายนอกประเทศ เครือจักรภพ โดยมีกำลัง 3 กองพล เป็นกำลังประจำการ 1 กองพล (พล.3) กำลังพลสำรอง 2 กองพล (พล.6 และ พล.9) มี 1 กองพลน้อยยานเกราะเป็นกำลังประจำการ มีหน่วยสนับสนุนการรบต่าง ๆ 17 กองพัน เป็นกำลังพลสำรอง และมี พล.6 และ พล.9 บรรจุกำลังประจำการเฉพาะนายทหารที่สำคัญ ๆ เพื่อให้สามารถดำเนินการฝึกได้ตามกำหนด โดยการบรรจุอยู่ในระบบกำลังพลสำรอง มีดังนี้

5.1 พลทหารและนายทหารประทวนกองหนุน อายุประมาณ 34 ปี เมื่อฝึกครบวาระ 13 ปี หลังจากนั้น เป็นกำลังพลสำรองเสริมให้กับหน่วยที่ขาดอัตรา

5.2 นายทหารสัญญาบัตรกองหนุน อายุประมาณ 40 - 50 ปี (ตามชั้นยศ)

6. สิทธิและผลประโยชน์ของกำลังพลสำรอง

สิทธิและผลประโยชน์ของกำลังพลสำรองสำรองของสาธารณรัฐสิงคโปร์ มีดังนี้

6.1 กำลังพลสำรองที่มีชื่อบรรจุในหน่วยและถูกเรียกเข้ารับการฝึกประจำปี จะได้รับสิทธิพิเศษในการบรรจุตำแหน่งงานในวงการพลเรือนก่อนผู้อื่น

6.2 ระหว่างถูกเรียกพล รัฐบาลออกค่าฝึกงานให้เจ้าของกิจการหรือนายจ้างของกำลังพลสำรองเป็นเวลา 2 ปี

6.3 ได้รับเบี้ยเลี้ยงระหว่างเข้ารับการเรียกพล

สาธารณรัฐฝรั่งเศส

1. ระบบการผลิตกำลังพลสำรอง

ตามกฎหมายแล้ว กำลังพลสำรอง ฝส.เป็นผู้ที่สมัครเข้ามาด้วยความสมัครใจ โดยผู้สมัครจะต้องติดต่อสารสนเทศของหน่วยงานกองทัพอากาศสาธารณรัฐฝรั่งเศส หรือฝ่ายบุคคลของฐานทัพอากาศที่อยู่ใกล้ที่อยู่ของผู้สมัครมากที่สุด โดยต้องระบุกิจกรรมที่ตนมีความสามารถและพร้อมจะปฏิบัติการในกองทัพอากาศสาธารณรัฐฝรั่งเศสให้ชัดเจน

1.1 กำลังพลสำรองพลเรือนของกองทัพอากาศสาธารณรัฐฝรั่งเศส จะต้องสามารถทำกิจกรรมต่อไปนี้ได้

1.1.1 ให้ความช่วยเหลือในขั้นตอนการรับสมัครข้าราชการประจำหรือกำลังพลสำรอง ของกองทัพอากาศสาธารณรัฐฝรั่งเศส

1.1.2 ช่วยในการปรับตัวของข้าราชการทหารในสถานการณ์ต่าง ๆ

1.1.3 ให้ความช่วยเหลือในด้านการศึกษาและข้อมูลของกองกำลังของกองทัพอากาศสาธารณรัฐ ฝรั่งเศส ในการให้ความรู้และข้อมูลในด้านที่ไม่เกี่ยวข้องกับการทหาร เช่น การช่วยเหลือทาง การศึกษา น.ชั้นประทวน การเตรียมการสอบเทียบระดับความรู้ การจัดงานสัมมนาหรือให้ความช่วยเหลือแก่สถาบันการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ใกล้ฐานทัพ

1.1.4 การสัมมนาทางทหาร ซึ่งจัดขึ้นโดยศูนย์การศึกษาและข้อมูลของกองทัพอากาศสาธารณรัฐฝรั่งเศส

1.1.5 อาสาสมัครผู้เข้าร่วมและฝึกพื้นฐานทางทหารเพื่อเป็นกำลังพลสำรอง จะต้องมีอายุ ระหว่าง 17 - 30 ปี ทำการฝึก 30 วัน/ปี โดย 10 วัน สำหรับการฝึกพื้นฐานทางทหาร และ 20 วัน สำหรับการฝึกพร้อมกับกำลังประจำการในหน่วยทหาร

1.1.6 ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางพลเรือนจะรับสมัครโดยให้ยศตามระดับความชำนาญ

1.1.7 รูปแบบกำลังพลอาสาสมัคร เป็นอดีตทหารประจำการและพลทหาร ผู้ต้องการเป็นกำลังพลสำรองพลเรือน และผู้ไม่มีประสบการณ์ทางทหาร ซึ่งสมัครเข้ารับการอบรมทางทหารและการฝึกเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของกำลังพลสำรอง

1.1.8 ในภาวะวิกฤต เมื่อรัฐบาลต้องการกำลังพลสำรองจะถูกเสริมให้มีจำนวนประมาณ 15,000 คน ซึ่งมาจากอดีตกำลังประจำการ ผู้ซึ่งมีสัญญา 5 ปี ที่จะสามารถเรียกพลได้

1.1.9 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกำลังพลสำรอง เป็นกฎหมายที่ผ่านการเห็นชอบจากรัฐสภา ใน พ.ศ.2542 และฉบับแก้ไข พ.ศ.2549 กล่าวถึงกำลังพลสำรองว่าได้มาจากพลเรือนผู้ที่ไม่มีความชำนาญทางทหาร ซึ่งประสงค์เข้ารับการฝึกอบรมทางทหารและเป็นส่วนหนึ่งของกำลังพลสำรอง อดีตกำลังประจำการที่เกษียณอายุราชการแล้ว แต่ยังคงการทำงานต่อโดยเป็นกำลังพลสำรอง ซึ่งนี่คือกำลังพลสำรองปฏิบัติการ

1.1.10 กำลังพลสำรองปฏิบัติการจะต้องทำสัญญากับทางราชการระยะเวลา 5 ปี และรับราชการเวลา 30 วัน/ปี ระยะเวลารับราชการในการเรียกพลขยายได้ถึง 150 - 210 วัน ในภาวะวิกฤตถ้ารัฐบาลต้องการนั้นกำลังพลสำรองปฏิบัติการจะถูกเรียกเข้าเสริมกำลังประจำการก่อน โดยมีจำนวนประมาณ 15,000 คน

1.2 คุณสมบัติอาสาสมัครกำลังพลสำรองปฏิบัติการ จะต้องมีดังนี้

1.2.1 มีสัญชาติ ฝศ. (หรืออดีตทหารที่ทำงานในฐานะชาวต่างชาติสามารถเป็นอาสาสมัคร เพื่อทำงานในกองกำลังพลสำรองของกองทหารต่างชาติของ ฝศ.)

1.2.2 มีอายุไม่ต่ำกว่า 17 ปี (จำกัดอายุสูงสุด คือ จำกัดการเกษียณอายุปกติในเวลานั้น ๆ บวกระยะเวลาอีก 5 ปี สำหรับนายทหารชั้นประทวน จำกัดอายุไว้ที่ไม่เกิน 50 ปี

1.2.3 อยู่ในกฎเกณฑ์ของข้อผูกมัดทางการทหารของสาธารณรัฐฝรั่งเศส

1.2.4 ไม่เคยต้องโทษให้สูญเสียสิทธิพลเรือน หรือห้ามทำงานในองค์กรของรัฐบาล หรือต้องโทษคดีอาญา หรือถูกปลดออกจากราชการทหารตามที่กฎหมายกำหนดไว้

1.2.5 มีคุณสมบัติโดยรวมตรงตามข้อกำหนด โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านกายภาพ อาสาสมัครที่ผ่านการยอมรับให้เข้าทำสัญญาได้

1.2.6 จะเข้าทำงานโดยใช้ยศเมื่อครั้งที่ยังรับราชการอยู่สำหรับบุคคลผู้เคยเป็นทหารมาก่อน

1.2.7 ภายหลังจากฝึกอบรมขั้นต้นหรือขั้นสูง ทางการรักษาความมั่นคงของประเทศในระดับต่าง ๆ ที่เหมาะสม (ชั้นประทวน ชั้นสัญญาบัตร ฯลฯ)

1.2.8 การขอให้อาสาสมัครที่เป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเข้ามาปฏิบัติงาน

ในหน้าที่ ซึ่งตรงกับคุณสมบัติทางอาชีพในสายพลเรือน โดยที่ไม่ต้องมีความรู้ หรือผ่านการฝึกอบรมทางทหารเฉพาะด้าน ให้ถือว่าเป็นกรณียกเว้นพิเศษ สัญญาที่ทำขึ้นมีระยะเวลา 1 - 5 ปี และจะต่อสัญญาใหม่ได้ในกรณีที่จะได้รับการศึกษาฝึกอบรมเพิ่มเติม

1.2.9 ให้การสนับสนุนเป็นการชั่วคราวต่อกองกำลังที่มีหน้าที่ในการคุ้มกันอาณาเขตของ ผศ. และในกรณีการปฏิบัติการกิจภายนอกประเทศ

1.2.10 ได้รับการยกเว้นในการเข้ารับการศึกษาดูงานทางทหาร

1.2.11 มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการกิจร่วมภาคพลเรือนและทหาร เพื่อช่วยเสริมสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างกองกำลังที่อยู่ในระหว่างปฏิบัติการกิจและภาคพลเรือน

1.2.12 เพื่อทำงานให้กับบริษัทที่มีส่วนร่วมในการสนับสนุนกำลังพล หรือให้การดูแลในการส่งกำลังพลไปปฏิบัติการกิจนอกประเทศ ระยะเวลาสูงสุดในการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้อยู่ที่ 30 วัน/ปี แต่อาจจะเพิ่มเป็น 60 วัน ได้ เพื่อที่จะตอบสนองต่อความต้องการของกองทัพ และ 150 วัน ในกรณีที่กองทัพต้องการใช้กำลังพล และ 210 วัน ในกรณีที่เป็นการใช้กำลังพลเพื่อผลประโยชน์ในระดับชาติหรือนานาชาติ

1.2.13 กำลังพลสำรองที่ปฏิบัติครบถ้วนตามข้อตกลงภายในระยะเวลาทำงานที่กำหนดไว้ จะต้องแจ้งให้กองทัพทราบ โดยมีจดหมายแจ้งล่วงหน้าเป็นระยะเวลา 1 เดือน รวมทั้งแจ้งเพื่อรับการอนุมัติ ในกรณีที่มีการขาดงานมากกว่า 5 วัน/ปี ระยะเวลาในการแจ้งล่วงหน้าดังกล่าวอาจจะลดลงมาอยู่ที่ 15 วัน หรือน้อยกว่านั้นได้ตามข้อตกลงของบริษัทที่ทำไว้กับ กท.ผศ. ในการให้ความร่วมมือกับ กท.ผศ.

1.3 คุณสมบัติอาสาสมัครกำลังพลสำรองพลเรือน จะต้องมีดังนี้

1.3.1 อาสาสมัครที่จะสมัครเข้ากองกำลังสำรอง ทอ.ผศ. จะต้องเป็นชายและหญิงที่มีสัญชาติไทย อายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี ซึ่งจะต้องมีคุณสมบัติตามข้อกำหนดในการรับราชการทหาร ผู้สมัครสามารถติดต่อขอรับข้อมูลได้ที่ศูนย์ข้อมูล ทอ. 34 แห่ง ทิวสาธารณรัฐฝรั่งเศส มีระยะเวลาสัญญา 30 วัน

1.3.2 เป็นอาสาสมัครพลเรือน

1.3.3 เป็นอดีตทหาร และสิ้นสุดข้อผูกมัดที่กำหนดให้ต้องเป็นกำลังพลสำรอง

1.3.4 เป็นกำลังพลสำรองปฏิบัติการที่สิ้นสุดข้อผูกมัด

ในการนี้จะไม่มีการกำหนดทั้งเรื่องอายุหรือสภาพร่างกายแต่อย่างใด กำลังพลสำรองพลเรือนสามารถที่จะเข้าไปร่วมงานในฐานะเจ้าหน้าที่อาสาสมัครในหน่วยงานให้บริการของรัฐในกิจกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เช่น การสื่อสารและประชาสัมพันธ์เพื่อประโยชน์ต่อกองทัพ กิจกรรมที่ช่วยสนับสนุนจิตสำนึกด้านการป้องกันประเทศ กิจกรรมในการให้

การศึกษาฝึกอบรมการสนับสนุนกิจกรรมด้านประวัติศาสตร์และกิจกรรมรำลึกต่าง ๆ ช่วยในการรับสมัครคัดเลือกกำลังพลปกติและกำลังพลสำรอง ช่วยในการเปลี่ยนแนวอาชีพของทหารกำลังพลสำรองพลเรือนที่มาจากกำลังพลปกติ หรือกำลังพลสำรองปฏิบัติการนั้น จะเข้าทำงานในยศเดิม ส่วนที่มาจากภาคพลเรือนจะได้รับการจัดสรรให้ทำงานในหน่วยงานเฉพาะด้านของกองทัพ และจะได้รับการแต่งตั้งยศแบบกิตติมศักดิ์ ตามข้อกำหนดของแต่ละกองทัพ และแต่ละหน่วยงาน กำลังพลสำรองพลเรือนที่มาจากภาคพลเรือน โดยตรง จะได้รับการฝึกอบรมขั้นต้นในด้านการป้องกันประเทศ กองทัพและหน่วยงานต่าง ๆ ขึ้นตอนความก้าวหน้าทางอาชีพและการศึกษาฝึกอบรม นอกจากนี้ยังจะได้รับการศึกษาฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง (การจัดประชุมสัมมนา แสดงผลงาน รับข้อมูล และการเข้าชมศูนย์ข้อมูลของ กท.ฝศ. ฯลฯ)

ในท้ายที่สุดนั้น สมาคมกำลังพลสำรอง, อดีตทหาร รวมทั้งสมาคมอื่น ๆ ที่ทำกิจกรรมเกี่ยวข้องกับการสนับสนุนการรักษาความมั่นคงของประเทศสามารถที่จะให้การสนับสนุนในฐานะผู้ให้ความช่วยเหลือต่อกองกำลังพลสำรองพลเรือนได้ในห้วงระยะเวลาหนึ่ง ตามข้อกำหนดที่ทำไว้กับ กท.ฝศ.

2. ระบบการควบคุมกำลังพลสำรอง

2.1 ระยะเวลาการเป็นกำลังพลสำรอง คือ 5 ปี นับจากวันที่เกษียณอายุราชการ การเกษียณอายุราชการของสาธารณรัฐฝรั่งเศส แต่ละเหล่าเกษียณไม่พร้อมกัน ดังนั้น อายุของกำลังพลสำรองในแต่ละเหล่าจึงไม่เท่ากัน ตัวอย่างเช่น ถ้าเหล่าสื่อสารสามารถจะรับราชการถึงอายุ 57 ปี ก็ต้องเกษียณ แต่สามารถสมัครเข้าเป็นกำลังพลสำรองได้จนอายุครบ 62 ปี กรณีของนักบินจะเกษียณอายุเมื่อ 54 ปีสามารถสมัครเป็นกำลังพลสำรองได้จนถึงอายุ 59 ปี แต่ปัจจุบันพบว่าสาธารณรัฐฝรั่งเศสยังไม่ให้นายพลเป็นกำลังพลสำรอง แต่หากเป็นสถานการณ์สงครามอาจรับนายพลเป็นกำลังพลสำรองได้

2.2 แนวทางการควบคุมและการศึกษาและการติดต่อสื่อสารกับกำลังพลสำรองนั้น ใช้ศูนย์ข้อมูลทอ.ฝศ.(BAI - BURESUX AIR INFORMATION) ที่กระจายอยู่ทั่วสาธารณรัฐฝรั่งเศส เพื่อติดต่อสื่อสาร ควบคุมและช่วยเหลือคนหนุ่มสาวที่สนใจจะเข้ารับราชการในตำแหน่งที่เหมาะสมกับอายุและความสามารถของตน โดยเจ้าหน้าที่แนะแนวของศูนย์ฯ จะปฏิบัติงานตั้งแต่วันจันทร์ - ศุกร์ พร้อมตอบคำถามเกี่ยวกับอาชีพงานที่เกี่ยวข้อง และการศึกษาเพิ่มเติมที่ทาง ทอ.ฝศ.จะมีให้ได้ รวมทั้งมีหน้าที่จัดเตรียมเอกสารการสมัครและส่งต่อไปให้ ทอ.ฝศ.พิจารณา

ทั้งนี้ ทอ.ฝศ.จะคัดเลือกผู้สมัครที่มีแรงจูงใจสูงสุด และมีคุณสมบัติเหมาะสมกับตำแหน่งที่ต้องการ ซึ่งผู้ที่ผ่านการคัดเลือกจะได้รับการฝึกอบรมทั้งทางด้านวิชาทหารและสายอาชีพ และจะมีระยะเวลาตามความเหมาะสมของแต่ละตำแหน่ง (ระยะเวลาสัญญาขั้นต้นขึ้นอยู่กับ

สถานภาพและยศ ซึ่งอาจจะเป็นได้ตั้งแต่ 1- 10 ปี)

3. ระบบการเรียกพลหรือระดมพล

การระดมพลอนุมัติโดยคณะรัฐมนตรี โดยมีอำนาจทางทหาร ออกหมายเรียกเป็นรายบุคคล และสามารถเรียกเป็นกลุ่ม หมู่หรือเหล่าได้ ซึ่งกำลังพลสำรองเตรียมพร้อม ได้แก่ อาสาสมัครภายใต้สัญญากำลังพลสำรองปฏิบัติการ และอดีตกำลังประจำการภายใต้สัญญาทางทหาร และอาสาสมัครผู้เกษียณแล้วไม่เกิน 5 ปี

4. ระบบการฝึกศึกษากำลังพลสำรอง

4.1 เพื่อรับรองระดับความรู้และทดสอบงานในหน้าที่หลังเกษียณอายุราชการ เพราะกำลังพลสำรองถูกจ้างงานในหน้าที่เดิม ภาวะความรับผิดชอบ สิทธิ และระดับการปฏิบัติงานต้องเหมือนกับกำลังประจำการ และทำการบันทึกผลงานประวัติของกำลังพลสำรอง

4.2 เกณฑ์พิจารณาหลัก คือ งบประมาณและระยะเวลาในการฝึก โดยอดีตกำลังประจำการจะถูกเรียกมาทำงานกับอุปกรณ์พิเศษ และเสริมกำลังในหน่วยปฏิบัติที่ต้องการประสบการณ์ โดยจะถูกบรรจุตามความเชี่ยวชาญพิเศษ ทักษะทางอาชีพพลเรือนที่จะเป็นประโยชน์ต่อ ทอ.ฝศ.จะถูกบันทึกในประวัติกำลังพลสำรอง ถ้าเขาไม่มีความสามารถพิเศษที่ต้องรับใช้หลังเกษียณจากกองทัพอากาศ ฝศ.หรือกำลังพลสำรองที่มีประสบการณ์ทางทหาร โดยปกติจะได้รับงานด้านภารกิจการรักษาความปลอดภัยและงานด้านการ ป้องกันภัยหลังจากได้รับการฝึกอบรมทางทหารที่เหมาะสม โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ คือ

4.2.1 การรับรองระดับความรู้ และการทดสอบงานในหน้าที่

4.2.2 เพื่อบันทึกในบัญชี โดยลงประวัติในด้านต่าง ๆ ของกำลังพลสำรอง

4.2.3 เพื่อเสริมแรงจูงใจของกำลังพลสำรอง (การฝึกทางทหาร การพัฒนาอาชีพ)

4.3 การฝึกทางทหารแบ่งเป็น การฝึกเบื้องต้นสำหรับกำลังพลสำรองที่ไม่มีพื้นฐานทางทหาร การฝึกขั้นสูงและต่อเนื่องสำหรับกำลังพลสำรองทั้งหมด และการฝึกทางเทคนิคและความชำนาญสำหรับการฝึกแบบรวมและแบบพิเศษโดยมีการบันทึกในบัญชีทางเทคนิคและประวัติความชำนาญการศึกษาวิชาทหารขั้นต้นของกำลังพลสำรอง (FMIR – LA FORMATION MILITAIRE INITIALE DE RESERVISTE) นั้น เป็นการศึกษาด้านการป้องกันประเทศซึ่งมีการจ่ายเบี้ยเลี้ยงให้ มีวัตถุประสงค์ให้ผู้เข้ารับการศึกษาได้ทำความรู้จักกับ ทอ.ฝศ. โดย ทอ.ฝศ.ได้เปิดโอกาสให้ชาว ฝศ.ทั้งชายและหญิงที่บรรลุนิติภาวะแล้วสมัครใจเช่นสัญญาเข้ารับราชการ ในกองกำลังพลสำรอง (ESR – ENGAGEMENT A SERVER DANS LA RESERVE) เป็น

ระยะเวลา 1 ปี โดยมีระยะเวลาปฏิบัติการ 30 วัน ที่จะได้รับเงินค่าตอบแทน ทั้งนี้ห้วงระยะเวลาในการปฏิบัติงานจะแบ่งออกเป็น 2 ห้วง ได้แก่

4.3.1 ห้วงการศึกษาวิชาทหารขั้นต้น ซึ่งเมื่อจบแล้วจะได้รับประกาศนียบัตรการปฏิบัติหน้าที่กำลังพลสำรอง (CAER - CERTIFICAT D APTITUDE A LEMPLOI DE RESERVISTE)

4.3.2 ห้วงการปรับตัวในหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งใน ทอ. แบ่งเป็น 2 ห้วง ได้แก่ การศึกษาวิชาทหารขั้นต้น : เป็นการศึกษาวิชาการรบที่จำเป็น เช่น การหาทิศ การดูแผนที่ การต่อสู้ (อาวุธ การยิง การพรางตัว) และกิจกรรมกีฬา รวมทั้งการศึกษากฎหมาย และปฏิบัติด้านการป้องกันประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวกับ ทอ.(ภารกิจของกองทัพ อาวุธ กำลังพล ฯลฯ) และหัวข้ออื่น ๆ เช่นความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน การขับขี่ยานพาหนะ อันตรายของยาเสพติด และการปรับตัวในองค์กร : ให้การศึกษาเกี่ยวกับงานประจำวันใน ทอ. ซึ่งจะเน้นการเข้าเยี่ยมชมหน่วยงานต่าง ๆ ในฐานทัพ

ในระหว่างการศึกษา FMIR กำลังพลสำรองจะได้เข้ารับการศึกษากับการปฐมพยาบาล และได้รับประกาศนียบัตรการศึกษาการปฐมพยาบาล (AFPS - ATTESTATION DE FORMATION AUX PREMIERS SECOURS) อีกด้วย)

5. ระบบการบรรจุและใช้กำลังพลสำรอง

ระบบการบรรจุและใช้กำลังพลสำรองของสาธารณรัฐฝรั่งเศส แบ่งตามประเภทกำลังพล ดังนี้

5.1 การบรรจุกำลังพลสำรองปฏิบัติการ ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้สมัครและความต้องการของ ทอ.ฝศ. (BUREAU AIR INFORMATION) หรือฝ่ายบุคคลของฐานทัพอากาศที่ใกล้ที่อยู่ของผู้สมัครมากที่สุด โดยหลักการสำคัญ ดังนี้

5.1.1 การเสริมกำลังในกองทัพ และมีส่วนร่วมในการจัดการกับการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย

5.1.2 การเสริมสร้างกำลังเป็นรายบุคคลของหน่วยปฏิบัติ

5.1.3 เพื่อแก้ไขภารกิจที่เร่งด่วน

5.1.4 การใช้ความชำนาญ ความเชี่ยวชาญพิเศษในทักษะของพลเรือน

5.1.5 เป็นตัวแทนของกำลังพลสำรองพลเรือนที่จะส่งไปปฏิบัติการกิจ

5.1.6 การทำงานในงานด้านการฝึกและงานด้านข้อมูล

ในกองทัพอากาศสาธารณรัฐฝรั่งเศสตั้งแต่มีกำลังพลสำรองปฏิบัติการ กำลังพลสำรอง

เป็นส่วนหนึ่งที่อยู่รวมอยู่ในเหล่าทัพ โดยไม่มีหน่วยกำลังพลสำรอง กำลังพลสำรองจะถูกบรรจุเป็นรายบุคคลในหน่วยปฏิบัติการที่ใกล้ภูมิลำเนา หรือบางครั้งถูกส่งไปต่างประเทศเพื่อแก้ปัญหาภารกิจตามความชำนาญ และความเชี่ยวชาญในทักษะของพลเรือน เป็นตัวแทนกำลังพลสำรองของพลเรือนที่จะส่งไปปฏิบัติการกิจซึ่งมีส่วนร่วมในภารกิจด้านการฝึกและงานด้านข้อมูล

กำลังพลสำรองและกระบวนการเปลี่ยนแปลงของกองทัพอากาศสาธาณรัฐฝรั่งเศสเพิ่มเติมตามความมุ่งหมายของแผนและเพิ่มประสิทธิภาพของโครงสร้างกระทรวงกลาโหม กองทัพต้องพัฒนาหลักเหตุผล การจ้างงานภายนอก และร่วมสนับสนุนในกระบวนการ คือ การทบทวนนโยบายทั่วไป ถึงกระนั้น วัตถุประสงค์ของการเพิ่มจำนวนกำลังพลสำรองมีอยู่ในโครงการของ กท.ฝศ. ดังนี้ กระบวนการพัฒนาตามหลักเหตุผล การจ้างงานภายนอก และการแบ่งปันการสนับสนุนระหว่างเหล่าทัพและงานภาครัฐ ลक्षणทัพอากาศและกำลังพลในหน่วยสนับสนุนทั่วไป ผลกระทบต่อกำลังพลสำรองปฏิบัติการ คือ ปรับตัวให้เข้ากับการปฏิบัติงาน ผ่านการทดสอบและปรับตัวให้เข้ากับพื้นที่ และความต้องการของกองบัญชาการและฐานทัพอากาศ

ลำดับความเร่งด่วนของการจ้างงาน โดยทั่วไปภารกิจของกำลังพลสำรองประกอบด้วย การเสริมกำลังของ ทอ.ฝศ. เพื่อสร้างโอกาสในการแก้ไขปัญหาในทุกภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากรัฐ เช่น เพิ่มประสิทธิภาพในกำลังบัญชาการกองทัพอากาศสาธาณรัฐฝรั่งเศส มีส่วนร่วมภารกิจในหน่วยของกองทัพอากาศสาธาณรัฐฝรั่งเศสทั้งในและนอกประเทศ มีส่วนร่วมในงานสาธารณะและภารกิจช่วยเหลือประชาชน มีส่วนร่วมในภารกิจมาตรการการป้องกัน

การพิจารณาการจ้างงานกำลังพลสำรอง มีวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนและการปฏิบัติ มีลำดับความเร่งด่วนในการบรรจุในหน่วยสนับสนุน คือ โครงสร้างการบังคับบัญชาและการฝึก การบังคับบัญชา การติดต่อสื่อสาร และการควบคุมการป้องกันฐานบิน

5.2 การบรรจุกำลังพลสำรองพลเรือน ผู้สมัครจะต้องติดต่อหน่วยงานสารสนเทศของ ทอ.ฝศ. หรือฝ่ายบุคคลของฐานทัพอากาศที่อยู่ใกล้ที่อยู่ของผู้สมัครมากที่สุด โดยจะต้องระบุกิจกรรมที่ตนมีความสามารถและพร้อมจะปฏิบัติการใน ทอ.ฝศ. ให้ชัดเจน ซึ่งกำลังพลสำรองพลเรือนของ ทอ.ฝศ. จะต้องสามารถเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ได้โดยมีรายละเอียด ดังนี้

5.2.1 ให้ความช่วยเหลือในขั้นตอนการรับสมัครข้าราชการประจำของ ทอ.ฝศ. หรือกองกำลังสำรอง

5.2.2 ช่วยในการปรับตัวของข้าราชการทหารในสถานการณ์ต่าง ๆ

5.2.3 ให้ความช่วยเหลือในฝ่ายการศึกษาและข้อมูลของกองกำลังของ ทอ.ฝศ. ในการให้ความรู้และข้อมูลในด้านที่ไม่เกี่ยวกับการทหาร เช่น การช่วยเหลือทางการศึกษาและทหารชั้นประทวน, การเตรียมการสอบเทียบระดับความรู้, การจัดงานสัมมนาหรือให้

ความช่วยเหลือแก่สถาบันการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ในถิ่นทุรกันดาร

5.2.4 การสัมมนาทางทหาร ซึ่งจัดขึ้น โดยศูนย์การศึกษาและข้อมูลของกรมการกำลังพลสำรอง ทอ.ฝศ.

6. สิทธิและผลประโยชน์ของกำลังพลสำรอง

6.1 การศึกษาวิชาทหารขั้นต้นของกำลังพลสำรอง (FMIR - LA FORMATION MILITAIRE INITIALE DE RESERVISTE) นั้นมีวัตถุประสงค์ให้ผู้เข้ารับการศึกษาได้ทำความรู้จักกับ ทอ.ฝศ. โดยมีการจ่ายเบี้ยเลี้ยงให้ และ ทอ.ฝศ.เปิดโอกาสให้ชาว ฝศ. ทั้งชายและหญิงที่บรรลุนิติภาวะแล้วสมัครใจเช่นสัญญาเข้ารับราชการในกองกำลังพลสำรอง (ESR – ENGAGEMENT A SERVER DANS LA RESERVE) เป็นระยะเวลา 1 ปี โดยมีระยะเวลาปฏิบัติการ 30 วัน ที่จะได้รับเงินค่าตอบแทน สำหรับกำลังพลสำรองปฏิบัติการมีระยะเวลาสัญญา 12 เดือน มีค่าตอบแทนที่จ่ายให้ในรูปแบบเหมารวม (ORORATS) ตามจำนวนวันทำการที่ได้เข้าปฏิบัติงานจริง และได้รับผลตอบแทนอื่น ๆ ตามที่ข้าราชการใน ทอ.ฝศ. ที่ติดยศเดียวกันได้รับ ส่วนกำลังพลสำรองพลเรือนมีระยะเวลาสัญญา 30 วัน มีค่าตอบแทน 10,000 ยูโร และได้ยศเป็นทหารชั้นประทวนและเพื่อให้บรรลุนิติภาวะของทางราชการ กำลังพลสำรองที่สามารถเรียกมารับ ราชการได้ตลอดเวลา ต้องได้รับการสนับสนุนจากนายจ้าง ความมุ่งหมายดังกล่าว กฎหมายและผู้เกี่ยวข้องจำเป็นต้องสนับสนุนและปกป้องกำลังพลสำรอง รวมทั้งนายจ้างด้วย

6.2 กำหนดสิทธิและหน้าที่ขั้นพื้นฐานของทั้งกำลังพลสำรองและนายจ้าง รวมทั้งผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้

6.2.1 เมื่อกำลังพลสำรองปฏิบัติการถูกเรียกพล พวกเขาจะได้รับสิทธิเหมือนกำลังประจำการในชั้นยศและระดับประเภทเดียวกัน เช่น การจ้างงาน การฝึก ค่าใช้จ่ายและอากรณัณฑ์เหมือนกำลังประจำการ

6.2.2 เบี้ยเลี้ยงตามชั้นยศ

6.2.3 กำลังพลสำรองปฏิบัติการจะได้รับเงินค่าโดยสารยานพาหนะ

6.2.4 กำลังพลสำรองได้รับการลดหย่อนภาษีเงินได้

6.3 สิทธิประโยชน์และหน้าที่ของกำลังพลสำรองและนายจ้าง

6.3.1 สิทธิประโยชน์ของกำลังพลสำรอง ได้แก่ ทำสัญญาในการเป็นกำลังพลสำรองสามารถลางานมาราชการได้ 5 วัน/ปี ได้รับการปกป้องสถานภาพจากนายจ้าง (ได้รับเงินเดือนตามปกติ)

6.3.2 หน้าที่ของกำลังพลสำรอง ได้แก่ แจ้งนายจ้างว่าตนสมัครใจเป็นกำลังพลสำรองของกองทัพ ทำข้อตกลงในการลางานมาราชการ 5 วัน/ปี หลีกเลี่ยงข้อขัดแย้ง

ด้านจริยธรรมและหลักเหตุผล

6.3.3 สิทธิประโยชน์ของนายจ้าง ได้แก่ รับผิดชอบต่อตกลงหรือปฏิเสธการลางานมาราชการของกำลังพลสำรอง 5 วัน/ปี รับผิดชอบต่อตกลงก่อนการเรียกพล 1 เดือนตามข้อตกลงกับกำลังพลสำรอง การลดหย่อนภาษีและกองทุนสาธารณะ มีส่วนร่วมในการป้องกันประเทศโดยการทำข้อตกลงกับ กท.

6.3.4 หน้าที่ของนายจ้าง ได้แก่ งดการไล่ออกหรือลงโทษเมื่อกำลังพลสำรองลามาราชการ รักษาสิทธิของกำลังพลสำรอง (ให้ค่าตอบแทนตามปกติ) ให้เหตุผลสนับสนุนกรณีไม่ยอมรับข้อตกลงการลามาราชการของกำลังพลสำรอง ระยะเวลา 5 วัน/ปี

6.3.5 ค่าตอบแทนต่าง ๆ เหมือนกับทหารประจำการ โดยในกรณียศเท่ากัน กำลังพลสำรองกับกำลังประจำการจะได้รับสิทธิทุกอย่างเหมือนกัน รวมถึงค่ารักษาพยาบาลของครอบครัว ซึ่งจะได้รับสิทธิเหมือนทหารประจำการเช่นเดียวกัน แต่ทั้งนี้ กำลังพลสำรองจะได้รับจากรัฐบาลเหมือนกับประชาชน เนื่องจากรัฐบาลสาธารณรัฐฝรั่งเศสมีความเห็นว่าเป็นการสร้างแรงจูงใจอย่างหนึ่ง ทั้งนี้ สาธารณรัฐฝรั่งเศสมีการประกันสังคมจึงไม่มีปัญหาเรื่องช่องว่างเนื่องจากในช่วง 30 วัน ที่เป็นกำลังพลสำรองจะได้ประกันสังคมจากกองทัพ ในส่วน 300 กว่าวันที่เหลือ กำลังพลสำรองจะได้ประกันสังคมจากบริษัท ดังนั้น จึงไม่มีช่องว่างระหว่างการทำงานให้กับกองทัพหรือบริษัท อาจกล่าวได้ว่า รัฐบาลสาธารณรัฐฝรั่งเศสมีความพยายามจะดำเนินการให้ทุกอย่างต่อเนื่อง โดยให้สิทธิของกำลังพลสำรองเท่ากับทหารประจำการทุกประการ

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาระบบกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศรองรับพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.2558” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (QUALITATIVE RESEARCH) ที่มีกรอบแนวคิดของการวิจัยดัง แผนภาพที่ 2-1 กรอบแนวความคิดของการวิจัย



สรุป

ผู้วิจัยได้สรุปข้อมูลต่าง ๆ ของระบบกำลังพลสำรองของมิตรประเทศ ทั้งสิ้น 7 ประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่และไอร์แลนด์เหนือ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี รัฐอิสราเอล เครือรัฐออสเตรเลีย สาธารณรัฐสิงคโปร์ และสาธารณรัฐฝรั่งเศส

1. สหรัฐอเมริกา

ระบบการผลิตพลทหารกองหนุน รับสมัครจากชายและหญิงที่มี คุณสมบัติครบถ้วนเข้ารับการฝึกขั้นต้น ชาย 12 สัปดาห์ หญิง 8 สัปดาห์ นายทหารประทวนกองหนุนได้จากการเลื่อนยศพลทหารกองหนุนที่เติบโตขึ้นมาตามแนวทางรับราชการ นายทหารสัญญาบัตรกองหนุนได้จากแหล่งผลิตในทุกรัฐ ใช้เวลาศึกษา 2 - 4 ปี กำลังพลสำรองพร้อมรบจะอยู่ในระบบ 8 ปี บรรจุอยู่ในหน่วยทหารกองหนุน และหน่วยรักษาดินแดน สามารถเรียกเข้าปฏิบัติหน้าที่ได้ทันที การเรียกเข้ามารับการฝึกไม่ค่อยมีปัญหา เพราะเป็นการอาสาสมัครและมีการทำสัญญาการฝึกในรอบ 1 ปี จะแบ่งเป็นการฝึกเฉพาะวันเสาร์ - อาทิตย์ 24 วัน ฝึกภาคสนาม 14 วัน อัตราส่วนการบรรจุกำลังพลประจำการต่อกำลังพลสำรอง 44:52 สิทธิของกำลังพลสำรองจะมีรายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน 4,500 - 56,000 บาท, สามารถเลื่อนยศได้ถึงพลโท, มีทุนการศึกษาให้, เมื่อรับราชการครบตามสัญญา มีโบนัสให้ (ประมาณ 60,000 บาทขึ้นไป) ได้รับการยกเว้น/ลดหย่อนภาษีบางประเภท ได้รับการประกันชีวิตระหว่างถูกเรียกเข้ามารับราชการทหารหน่วยงานเดิม ไม่ว่าจะ เป็นภาครัฐและเอกชนต้องสงวนตำแหน่งไว้ให้ ที่สำคัญยิ่ง คือ ประชาชน องค์กรภาคเอกชน ภาครัฐบาลและรัฐสภา ให้การสนับสนุนระบบกำลังพลสำรองของประเทศ

2. สหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่และไอร์แลนด์เหนือ

ระบบการผลิตพลทหารกองหนุน รับสมัครจากบุคคลพลเรือนเข้ารับการฝึกเบื้องต้น 20 - 31 วัน (แล้วแต่ภารกิจของหน่วย) นายทหารประทวนกองหนุนได้จากการเลื่อนยศพลทหารกองหนุนขึ้นมาตามแนวทางรับราชการ นายทหารสัญญาบัตรกองหนุนได้จากนักศึกษาวิชาทหารในมหาวิทยาลัย 19 แห่ง วงรอบการบรรจุกำลังพลสำรองจะอยู่ในระบบ 12 ปี (บรรจุในหน่วยกองหนุนและดำรงสภาพเป็นกำลังพลสำรองรายบุคคล) การเรียกเข้ารับการฝึก จะเรียกเฉพาะกำลังพลสำรองที่อยู่ในวงรอบการบรรจุการฝึกในรอบ 1 ปี จะแบ่งการฝึกแบบไม่ ต่อเนื่อง 12 - 15 วัน และฝึกภาคสนามแบบต่อเนื่อง 4- 15 วัน (แล้วแต่ภารกิจของหน่วย) สิทธิของกำลังพลสำรองการสมัครเข้ารับราชการครั้งแรก มีสิทธิเลือกเข้ารับราชการครั้งแรกเป็นระยะเวลา

3 ปี หลังจากนั้นถ้าประสงค์จะอยู่ต่อ ก็ให้ต่ออายุได้ครั้งละ 2 - 4 ปี ระหว่างเรียกเข้ารับการฝึก จะได้รับเงินค่าพาหนะเดินทาง เงินค่าตอบแทนประจำวัน และเงินโบนัส

3. สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

ระบบการผลิตพลทหารกองหนุน ใช้การเกณฑ์เช่นเดียวกับไทย โดยชายเยอรมัน อายุ 18 ปีบริบูรณ์ จะต้องเข้ารับราชการทหาร 15 เดือน แล้วปลดเป็นกองหนุน นายทหารประทวน กองหนุนได้จากพลทหารกองหนุนที่เลื่อนฐานะขึ้นตามแนวทางรับราชการ (ฝึกศึกษาประมาณ 6 เดือน) นายทหารสัญญาบัตรกองหนุนได้จากนายทหารประทวนกองหนุนที่เลื่อนขึ้นมาตามแนวทางรับราชการ (ฝึกศึกษาประมาณ 6 - 7 เดือน) วงรอบการบรรจุกำลังพลสำรองจะอยู่ในระบบ 6-8 ปี การเรียกเข้ารับราชการและเข้ารับการฝึก สามารถกระทำได้รวดเร็ว (มีความพร้อมรบภายใน 72 ชั่วโมง) การฝึกในรอบ 1 ปี จะทำการฝึกเป็นบุคคล 28 วัน ฝึกเป็นหน่วย 6 - 12 วัน อัตราส่วนการบรรจุในเขตหน้าบรรจุกำลังประจำการ ร้อยละ 90 กำลังพลสำรอง ร้อยละ 10 ในเขตหลังบรรจุกำลังพลประจำการ ร้อยละ 10 กำลังพลสำรอง ร้อยละ 90 สิทธิของกำลังพลสำรองจะได้รับการเลื่อนยศสูงขึ้นตามผลการฝึกศึกษาและผลการปฏิบัติงาน ได้รับเบี้ยเลี้ยงสนามระหว่างการฝึก

4. รัฐอิสราเอล

ระบบการผลิตพลทหารกองหนุน ใช้กฎหมายบังคับทั้งชายและหญิง โดยชายหญิงทุกคนที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ จะต้องเข้ารับราชการทหาร ชาย 3 ปี หญิง 2 ปี แล้ว ปลดเป็นกองหนุน นายทหารประทวนกองหนุนได้จากพลทหารกองหนุนที่เลื่อนฐานะขึ้นมาตามแนวทางรับราชการ นายทหารสัญญาบัตรกองหนุนได้จากนายทหารประทวนกองหนุนที่ผ่านการทดสอบ ไอคิวและความรู้ความสามารถแล้ว เข้าศึกษาในหลักสูตร โรงเรียนทหาร 3 - 5 เดือน วงรอบกำลังพลสำรองชายจะอยู่ในระบบถึงอายุ 55 ปี หญิง 34 ปี จึงพ้นราชการ การเรียกพล/ระดมพลสามารถทำให้มีความพร้อมรบได้ภายใน 18 - 24 ชั่วโมง (ถือว่าดีที่สุดในโลก) การฝึกในรอบ 1 ปี จะทำการฝึก 42 - 60 วัน เน้นเฉพาะการปฏิบัติในสนามรบต้องเข้ารับการศึกษาศูนย์ตามแนวทางรับราชการ เช่นเดียวกับกำลังประจำการ อัตราส่วนการบรรจุกำลังในหน่วยรบ จะบรรจุกำลังทหารประจำการต่อกำลังพลสำรองประมาณ 30 : 70 ในหน่วยกองหนุน 5 : 95 สิทธิของกำลังพลสำรอง ได้รับการเลื่อนยศเลื่อนตำแหน่งตามผลการศึกษา การปฏิบัติงาน และประสบการณ์ ได้รับเบี้ยเลี้ยง เงินเดือนจากบริษัท ห้างร้าน หน่วยงานที่ตนเองทำงานอยู่ระหว่างถูกเรียกเข้ารับราชการทหาร บริษัท, ห้างร้าน จะได้รับเงินคืนจากระบบประกันสังคมที่กำลังพล สำรองเป็นสมาชิกอยู่

5. เครือรัฐออสเตรเลีย

ระบบการผลิตพลทหารกองหนุน รับสมัครจากบุคคลพลเรือนอายุ 17 - 24 ปี เข้ารับการฝึกเบื้องต้นนายทหารประทวนกองหนุน คัดเลือกจากพลทหารกองหนุนที่มีผลการ

ปฏิบัติงานดี เข้ารับการศึกษาดูตามแนวทางรับราชการแล้วเลื่อนฐานะ นายทหารสัญญาบัตร กองหนุนได้มาจาก 2 ทางคือ รับเข้ามาโดยตรง พวกเหล่าพิเศษ เช่น แพทย์ นักกฎหมาย (อบรม 14 วัน) อีกทางหนึ่งคือได้จากหน่วยฝึกนักเรียนทหาร 8 แห่ง ระยะเวลาศึกษา 3 ปี การฝึกในรอบ 1 ปี 26 วัน นายทหารสัญญาบัตรกองหนุนต้องเข้ารับการศึกษาดูตามแนวทางรับราชการจนถึงระดับวิทยาลัยการทัพ อัตราส่วนการบรรจุกำลังพลประจำการต่อกำลังพลสำรองสำหรับหน่วยประจำการ 25 : 75 หน่วยกองหนุน 10 : 90 สิทธิของกำลังพลสำรองระหว่างเข้ารับการฝึกหรือประจำการ จะได้รับเบี้ยเลี้ยงตามชั้นยศ (ร้อยละ 85 ของเบี้ยเลี้ยงทหารประจำการ) ค่าพาหนะเดินทาง ค่าเช่าที่พักระหว่างเดินทาง ได้รับการลดหย่อนภาษีเงินได้ มีสิทธิเลื่อนยศถึงพลตรี

6. สาธารณรัฐสิงคโปร์

ระบบการผลิตพลทหารกองหนุนและนายทหารประทวนกองหนุน ใช้กฎหมายบังคับ ชายอายุ 18 ปี ต้องเข้ารับใช้ชาติ 2 ปี แล้วปลดเป็นพลทหารกองหนุนจนถึงอายุ 34 ปี อีกส่วนหนึ่งต้องเข้ารับราชการ 2 ปี 6 เดือน แล้วปลดเป็นนายทหารประทวนกองหนุน จนถึงอายุ 34 ปี นายทหารสัญญาบัตรกองหนุนได้จากการคัดเลือกนายทหารประทวนกองหนุน ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามกำหนดและจะอยู่ในระบบถึงอายุ 50 ปี วงรอบการบรรจุกำลังพลสำรองจะอยู่ในระบบ 13 ปี การเรียกกำลังพลสำรองเข้ารับการฝึกหรือเข้าประจำการ มุ่งหมายที่จะให้มีความพร้อมรบภายใน 30 ชั่วโมง การฝึกในรอบ 1 ปี 21 วัน จำนวน 13 ปี แบ่งการฝึกเป็น 2 ภาค 4 ปีแรกเป็นการฝึกเบื้องต้นและตำแหน่งหน้าที่ 9 ปีต่อมาจะเป็นการฝึกเบื้องต้นสูงและการฝึกเป็นหน่วย การบรรจุจะมีกำลังพลประจำการ 1 กองพล กำลังพลสำรอง 2 กองพล สิทธิของกำลังพลสำรอง จะได้รับสิทธิพิเศษในการบรรจุเข้าทำงานบริษัท ห้างร้าน ก่อนผู้อื่น ถ้าทำงานแล้วถูกเรียกเข้าประจำการ รัฐจะออกค่าใช้จ่ายให้กับบริษัท, ห้างร้าน และจะได้รับเบี้ยเลี้ยงระหว่างเข้าประจำการ

บทที่ 3

วิเคราะห์ระบบกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศ

เอกสารวิจัย เรื่อง “แนวทางการพัฒนาระบบกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศ รองรับพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.2558” ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจาก 2 แหล่ง ได้แก่ 1) ข้อมูลปฐมภูมิ (PRIMARY DATA) จากการสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงาน และผู้ที่เคยปฏิบัติงานเกี่ยวกับกิจการกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศ ได้แก่ ผู้อำนวยการกองกำลังพลสำรองและการสัสดี สำนักนโยบายและบริหารกำลังพล กรมกำลังพลทหารอากาศ รองผู้อำนวยการกองกำลังพลสำรองและการสัสดี ฯ และผู้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับกิจการกำลังพลสำรองในระดับหัวหน้าแผนก 2) ข้อมูลทุติยภูมิ (SECONDARY DATA) จาก เอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับระบบกำลังพลสำรองของกองทัพไทย ได้แก่ พระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.2558 กฎกระทรวง กิจการกำลังพลสำรอง พ.ศ.2559 ข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยกิจการกำลังพลสำรอง พ.ศ.2559 แผนแม่บทการพัฒนาระบบกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศ พ.ศ.2546 ระบบกำลังพลสำรองกองทัพอากาศของไทยและมิตรประเทศ 3 ประเทศ คือ สหรัฐอเมริกา เครือรัฐออสเตรเลีย และสาธารณรัฐสิงคโปร์ ตลอดจนประสบการณ์จากการปฏิบัติงานของผู้วิจัยที่เคยปฏิบัติงานเกี่ยวกับกิจการกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศ โดยแบ่งระบบการพัฒนาระบบกำลังพลสำรอง ออกเป็น 6 ระบบ ได้แก่ ระบบการผลิตกำลังพลสำรอง ระบบควบคุมกำลังพลสำรอง ระบบการเรียกพลและระดมพล ระบบการฝึกศึกษากำลังพลสำรอง ระบบการบรรจุและการใช้กำลังพลสำรอง และระบบการให้สิทธิและผลประโยชน์ของกำลังพลสำรองโดยนำข้อมูลทั้งหมดมาดำเนินการวิจัยเชิงเปรียบเทียบ (COMPARATIVE ANALYSIS) โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (CONTENT ANALYSIS) โดยสรุปตามหัวข้อ ดังนี้

1. เปรียบเทียบระบบกำลังพลสำรองของประเทศไทยกับมิตรประเทศ
2. วิเคราะห์ระบบกำลังพลสำรองของประเทศไทยกับมิตรประเทศ
3. สรุประบบกำลังพลสำรองของประเทศไทยกับมิตรประเทศ

เปรียบเทียบระบบกำลังพลสำรองของประเทศไทยกับมิตรประเทศ

เพื่อศึกษารูปแบบการดำเนินการพัฒนาระบบกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศ โดยศึกษาเปรียบเทียบระบบกำลังพลสำรองของประเทศไทยและมิตรประเทศ 3 ประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา เครือรัฐออสเตรเลีย และสาธารณรัฐสิงคโปร์ โดยรวบรวมข้อมูลการดำเนินการทั้งสิ้น 6 ระบบ ได้แก่

1. ระบบผลิตกำลังพลสำรอง
2. ระบบการควบคุมกำลังพลสำรอง
3. ระบบการเรียกพลหรือระดมพล
4. ระบบการฝึกศึกษากำลังพลสำรอง
5. ระบบการบรรจุและใช้กำลังพลสำรอง และ
6. ระบบการให้สิทธิและผลประโยชน์ของกำลังพลสำรอง ตามตารางเปรียบเทียบระบบกำลังพลสำรองของประเทศไทยกับมิตรประเทศดัง ตารางที่ 3-1

ตารางที่ 3-1 ตารางเปรียบเทียบระบบกำลังพลสำรองของประเทศไทยกับมิตรประเทศ (ต่อ)

ประเด็น	ประเทศไทย	สหรัฐอเมริกา	เครือรัฐออสเตรเลีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์
1. ระบบผลิตกำลังพลสำรอง - กำลังหลัก (Total Force)	- ประเทศไทยใช้กฎหมายบังคับ - กำลังสำรอง แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ 1. พลทหารกองหนุน 2. นายทหารประทวนกองหนุน 3. นายทหารสัญญาบัตรกองหนุน	- สหรัฐอเมริกา ใช้กฎหมายควบคุมกำลังสำรอง - กำลังสำรอง แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ 1. พลทหารกองหนุน 2. นายทหารประทวนกองหนุน 3. นายทหารสัญญาบัตรกองหนุน	- เครือรัฐออสเตรเลียใช้ระบบอาสาสมัคร - กำลังพลสำรองแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ 1. พลทหารกองหนุน 2. นายทหารประทวนกองหนุน 3. นายทหารสัญญาบัตรกองหนุน	- สาธารณรัฐสิงคโปร์ใช้กฎหมายบังคับ 1. ชาย 18 ปีบริบูรณ์ ต้องรับใช้ชาติแบบใดแบบหนึ่ง คือทหารประจำการ สมาชิกกองกำลังป้องกันประชาชน หรือสมาชิกหน่วยระวังเหตุ หรือตำรวจพิเศษ 2. นายทหารประทวนกองหนุน 3. นายทหารสัญญาบัตรกองหนุน 4. ผู้ที่ไม่ถูกเรียกเกณฑ์เป็นทหารประจำการ จะต้องปฏิบัติงานในหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง
- กองหนุน	1. <u>พลทหารกองหนุน</u> เป็นผู้ที่บรรจู่เป็นทหารกองประจำการ 2 ปี (เว้นแต่ผู้ที่ได้รับสิทธิการลดหย่อน) แล้วปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ 1 แยกเป็นชั้นต่าง ๆ เช่นเดียวกับนายทหารประทวนกองหนุน	1. <u>พลทหารกองหนุน</u> รับจากชายหรือหญิงที่มีคุณสมบัติครบถ้วน โดยเข้ารับการฝึกขั้นต้น (ชาย 12 สัปดาห์ หญิง 8 สัปดาห์) และแต่งตั้งเป็นพลทหาร	1. <u>พลทหารกองหนุน</u> ผลิตโดยหน่วยฝึกทั่วประเทศ เป็นการฝึกพื้นฐานและฝึก ชกท. ขั้นต้นของแต่ละคน โดยรับกำลังพลสำรองอายุ 17 – 24 ปี	
	2. <u>นายทหารประทวนกองหนุน</u> ได้มาจากข้าราชการ ทอ. ที่ลาออกจากกองทัพแล้วโดยเมื่ออายุครบ 18 ปีบริบูรณ์ ต้องขึ้นทะเบียนกองประจำการ ในระหว่างรับราชการจะมี 2 สถานะ คือ ข้าราชการประจำการ และทหารกองหนุน เมื่อ	2. <u>นายทหารประทวนกองหนุน</u> ได้จากพลทหารกองหนุนซึ่งเติบโตขึ้นตามแนวทางการรับราชการ จนถึง จ.ส.อ.	2. <u>นายทหารประทวนกองหนุน</u> คัดเลือกจากกำลังพลสำรองประเภทพลทหารที่มีผลการปฏิบัติงานดี สามารถเลื่อนยศได้ถึงนายดาบ	1. <u>นายทหารประทวนกองหนุน</u> เข้ารับราชการ 2 ปี 6 เดือน หลังจากนั้นจะปลดเป็นทหารประทวนกองหนุนจนกระทั่งอายุ 34 ปี

ตารางที่ 3-1 ตารางเปรียบเทียบระบบกำลังพลสำรองของประเทศไทยกับมิตรประเทศ (ต่อ)

ประเด็น	ประเทศไทย	สหรัฐอเมริกา	เครือรัฐออสเตรเลีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์
	<p>ลาออกจากราชการแล้วยังมีความเป็นทหารกองหนุน ทอ. อยู่ โดยเป็นกองหนุนประเภทที่ 1 แยกเป็นชั้นต่าง ๆ คือ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ชั้นที่ 1 เป็นเวลา 7 ปี - ชั้นที่ 2 เป็นเวลา 1๖ ปี - ชั้นที่ 3 เป็นเวลา 6 ปี <p>เมื่อครบ 3 ชั้นแล้วปลดเป็นพันราชการทหารประเภทที่ 1</p>			
	<p>3. นายทหารสัญญาบัตรกองหนุน ได้มาจากข้าราชการ ทอ. ที่ลาออกจากกองทัพแล้ว โดยยังดำรงความเป็นทหารกองหนุนชั้นต่าง ๆ ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - สัญญาบัตรกองหนุน ชั้นยศ ร.ต. - ร.อ. มีอายุจนครบ 55 ปีบริบูรณ์ - สัญญาบัตรกองหนุน ชั้นยศ น.ต. - น.ท. มีอายุจนครบ 6๖ ปีบริบูรณ์ - สัญญาบัตรกองหนุน ชั้นยศ น.อ.ขึ้นไป มีอายุจนครบ 65 ปีบริบูรณ์ <p>- หลังจากนั้นเมื่ออายุเกินที่กำหนดไว้ จะปรับสถานภาพเป็นสัญญาบัตรพันราชการ</p>	<p>3. นายทหารสัญญาบัตรกองหนุน ได้จาก 2 แหล่งผลิต คือ</p> <p>นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจาก</p> <ul style="list-style-type: none"> - หลักสูตร OFFICER CANDIDATE SCHOOL (OCS) ศึกษา 2 ปี และ - หลักสูตร RESERVE OFFICERS TRAINING CORPS (ROTC) ศึกษา 2 - 4 ปี 	<p>3. นายทหารสัญญาบัตรกองหนุน ได้จาก 2 แหล่ง คือ</p> <ul style="list-style-type: none"> (1) การเข้ามาโดยตรงเฉพาะกำลังพลสำรองเหล่าพิเศษ เช่น แพทย์, นักกฎหมาย (ก่อนบรรจุต้องอบรม 14 วัน) (2) มาจากหน่วยฝึกนักเรียนนายทหาร หรือกรมฝึกมหาวิทยาลัย ระยะเวลาศึกษา 3 ปี ซึ่งมีอยู่ 8 แห่งทั่วประเทศ 	<p>2. นายทหารสัญญาบัตรกองหนุน คัดจากนายทหารประทวนกองหนุน</p>

ตารางที่ 3-1 ตารางเปรียบเทียบระบบกำลังพลสำรองของประเทศไทยกับมิตรประเทศ (ต่อ)

ประเด็น	ประเทศไทย	สหรัฐอเมริกา	เครือรัฐออสเตรเลีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์
	<p>4. นักศึกษาวิชาทหาร ในส่วนของ ทอ. ได้เริ่มดำเนินการฝึกเองในปี 2549 โดยทำการตกลงกับ ทบ. ในการกำหนดสถานศึกษาที่จะส่งนักเรียน นักศึกษาเข้าเป็น นศท.ทอ. กำหนดสถานศึกษาในพื้นที่ใกล้เคียงกับที่ตั้งศูนย์ฝึกย่อย นศท.ทอ.(รร.จอ.ยศ.ทอ.) มีจำนวนเหมาะสมกับความต้องการของ ทอ.</p>			<p>3. ผู้ที่ไม่ถูกเรียกเกณฑ์เป็นทหารประจำการ จะต้องปฏิบัติงานในหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง อาทิ กองกำลังป้องกันประเทศ หน่วยระวังเหตุหรือฝ่ายตำรวจพิเศษ โดยไม่ต้องอยู่ที่หน่วยเต็มเวลา</p> <ul style="list-style-type: none"> - ชายทุกคนต้องเป็นทหาร โดยหญิงเข้ามีส่วนร่วมในการป้องกันประเทศ ดังนั้น ชายอายุ 18 ปีบริบูรณ์ ต้องรับใช้ชาติแบบใดแบบหนึ่ง - การเข้าราชการทหาร หมายถึง ผู้ที่ถูกเกณฑ์เข้ารับราชการ 2 ปี แล้วปลดเป็นกำลังพลทหารกองหนุน จนถึงอายุ 34 ปี
<p>2. ระบบการควบคุมกำลังพลสำรอง</p>	<p>1. ประเภทการควบคุมกำลังพลสำรองแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <u>กำลังพลสำรองพร้อมใช้งาน</u> เป็นกำลังพลสำรองที่มีรายชื่ออยู่ในบัญชีบรรจุกำลังคราวละ 6 ปี 2. <u>กำลังพลสำรองเตรียมพร้อม</u> เป็นกำลังพลสำรองพร้อมใช้งานที่ครบระยะเวลาที่กำหนดจะแปลสภาพเป็นกำลังพลสำรองประเภทนี้ได้คราวละไม่ 	<p>1. ประเภทการควบคุมกำลังพลสำรองแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <u>กำลังพลสำรองพร้อมรบ</u> รับจากกำลังพลสำรองอาสาสมัคร มีระยะเวลา 8 ปี เรียกเข้าปฏิบัติหน้าที่ได้ทันที บรรจุอยู่ในหน่วยทหารกองหนุน และหน่วยรักษาดินแดน 2. <u>กำลังพลสำรองเตรียมพร้อม</u> ได้แก่ กำลังพลสำรองพร้อมรบที่ปฏิบัติ 	<p>1. ประเภทการควบคุมกำลังพลสำรองแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ACTIVE ARMY RESERVE คล้ายกับกำลังพลสำรองพร้อมรบ และกำลังพลสำรองเตรียมพร้อมของไทย 2. INACTIVE ARMY RESERVE คล้ายกับกำลังสำรองทั่วไปของไทย 3. หน่วยทหารที่มีกำลังพลสำรองบรรจุอยู่ เป็นผู้ควบคุมกำลังพลของตนโดย 	<p>1. ประเภทการควบคุมกำลังพลสำรองมีกำลังพลสำรองพร้อมรบเท่านั้น</p>

ตารางที่ 3-1 ตารางเปรียบเทียบระบบกำลังพลสำรองของประเทศไทยกับมิตรประเทศ (ต่อ)

ประเด็น	ประเทศไทย	สหรัฐอเมริกา	เครือรัฐออสเตรเลีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์
	เกิน 6 ปี	หน้าที่ไม่ครบ 8 ปี ซึ่งขอเปลี่ยนประเภทเป็นกำลังพลสำรองประเภทนี้ จะถูกเรียกเข้ามารับการฝึกทบทวนระยะหนึ่ง จึงจะออกปฏิบัติหน้าที่ได้ 3. กำลังพลสำรองนอกประจำการ ได้แก่ กำลังพลสำรองที่ปฏิบัติหน้าที่ครบตามสัญญา ขอลาออกแต่ยังมีความรู้ความสามารถที่เป็นประโยชน์ ควบคุมระยะเวลา 3 ชั้น จนถึงอายุ 60 ปี	ใกล้ชิดอย่างต่อเนื่อง 4. ใช้บัญชีบรรจุกำลังและปรับให้ทันสมัยตลอดเวลา	
	<p>2. วิธีการควบคุม</p> <p>- ทอ.(กพส.สนพ.กพ.ทอ.) ควบคุมกำลังพลสำรอง นายทหารสัญญาบัตร กองหนุน และนายทหารประทวน กองหนุน โดยเลือกรายชื่อข้าราชการที่ลาออกเฉพาะผู้ที่ยังอยู่ในชั้นของกองหนุน เก็บบันทึกข้อมูลไว้สำหรับเรียกในยามฉุกเฉินหรือเรียกมาฝึกต่อไป</p> <p>- หน่วยที่บรรจупลทหารกองประจำการ เป็นผู้เก็บบันทึกข้อมูลพลทหารกองหนุนร่วมกับ จทบ.ที่หน่วยนั้นอยู่ในพื้นที่</p>	<p>2. วิธีการควบคุม</p> <p>หน่วยจะติดต่อกับกำลังพลสำรองของหน่วยอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา โดยเน้นกำลังพลสำรองพร้อมรบประจำหน่วย โดยใช้ระบบสารสนเทศอย่างกว้างขวาง</p>		<p>2. วิธีการควบคุม</p> <p>- หน่วยบรรจุกำลังเป็นผู้ควบคุมกำลังพลสำรองในบัญชีบรรจุกำลัง</p> <p>- การเตรียมหมายเรียกพล พร้อมส่งหมายเรียกพลได้ทันที เนื่องจากมีการใส่หีบเก็บไว้ โดยแบ่งพื้นที่ควบคุมเป็น 23 พื้นที่</p>

ตารางที่ 3-1 ตารางเปรียบเทียบระบบกำลังพลสำรองของประเทศไทยกับมิตรประเทศ (ต่อ)

ประเด็น	ประเทศไทย	สหรัฐอเมริกา	เครือรัฐออสเตรเลีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์
	<p>3. ข้อเสนอการควบคุมกำลังพลสำรอง</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทอ.ต้องการแก้ไขกฎหมายการเปลี่ยนเลขประจำตัวกำลังพลสำรองที่ขึ้นทะเบียนทหารกับ ทบ. (หมายเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยเลข 1) แล้วภายหลังเข้ารับราชการให้มีเลขประจำตัวเป็น ทอ. (หมายเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยเลข 3) เมื่อลาออกแล้วให้เป็นกำลังพลสำรอง ทอ. เพื่อให้ตรงความต้องการและไม่สับสนเวลาเรียกพล 	<p>3. ลักษณะการควบคุม</p> <p>สหรัฐอเมริกา ใช้ระบบอาสาสมัคร แทนระบบการเกณฑ์ทหาร ใช้กฎหมายควบคุมให้ประชาชนอายุครบ 18 ปี ต้องไปลงทะเบียนไว้</p>		<p>3. ลักษณะการควบคุม</p> <p>มีการควบคุมลงไปถึงทุกตำบล มีหัวหน้ากลุ่มรับผิดชอบกำลังพลสำรอง ประมาณ 20 – 30 คน</p> <p>4. พื้นที่ควบคุม</p> <p>มีศูนย์รวบรวมกำลังพลสำรองประมาณ 10 - 20 หน่วย มีเจ้าหน้าที่ประมาณ 15 - 20 คน เตรียมการทางธุรการให้เรียบร้อย</p>
<p>3. ระบบการเรียกพลหรือระดมพล</p>	<p>- ทอ.ดำเนินการเรียกพลเป็นประจำทุกปี โดยปัจจุบันเน้นให้ทหารกองหนุนมีชั่วโมงการฝึกปฏิบัติงานจริงร่วมกับกำลังประจำการ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการทางอากาศ (ถือเป็นการพัฒนาระบบการฝึกศึกษากำลังพลสำรองด้วยเช่นกัน)</p>	<p>แบ่งการดำเนินงานเป็น 2 ช่วง ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <u>ยามปกติ</u> หน่วยเรียกพลเข้าฝึกตามกำหนดเวลา 2. <u>ยามฉุกเฉิน</u> ไม่กำหนดระยะเวลา ระดมพลที่แน่นอน ซึ่งจะออกเป็นกฎหมายบังคับโดยรัฐสภาหรือประธานาธิบดีเป็นผู้มีอำนาจสั่งการ มีระดับของการระดมพลและห้วงเวลาต่าง ๆ กัน จากการระดมพลโดยประธานาธิบดี การระดมพลเป็นส่วนในที่สุด 	<p>- เนื่องจากเป็นพื้นที่ห่างไกลจากภัยคุกคามความมั่นคง จึงสามารถใช้ระยะเวลาในการเตรียมการได้มาก จึงไม่ได้กำหนดเวลาในการระดมพล แต่ ก.ห.อ.ต.กำหนดให้ ทบ.อ.ต. ดำเนินการในเรื่องการระดมพล และมีแผนขยายกำลังยามสงครามอย่างมีขั้นตอน</p>	<p>- ให้กำลังพลสำรองพร้อมรบ ณ ที่ตั้งหน่วยภายใน 30 ชั่วโมง</p> <p>- มีวิธีระดมพล 2 วิธี คือ แบบเปิดเผย และแบบไม่เปิดเผย (ใช้ระบบเรียกพลและระดมพลแบบรัฐอิสราเอล)</p>

ตารางที่ 3-1 ตารางเปรียบเทียบระบบกำลังพลสำรองของประเทศไทยกับมิตรประเทศ (ต่อ)

ประเด็น	ประเทศไทย	สหรัฐอเมริกา	เครือรัฐออสเตรเลีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์
4. ระบบการฝึกศึกษา กำลังพลสำรอง	<p>- ทอ. ฝึกศึกษากำลังพลสำรองระหว่างการเรียกพล เพื่อฝึกวิชาทหาร ให้กำลังพลสำรองได้ทบทวนความรู้ในสายวิชาการที่เคยปฏิบัติงานมา โดยอบรมทบทวนวิชาความรู้ แนะนำอุปกรณ์วิชาการ หรือเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่มีใช้ใน ทอ. และเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันระหว่างกำลังพลสำรองและ จนท. ในแต่ละสายวิชาการ ซึ่งจำเป็น ต้องกระทำอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ในยามปกติ</p>	<p>แบ่งการฝึกเป็น 2 ส่วน ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <u>การฝึกขั้นต้น</u> สำหรับบุคคลที่ไม่เคยเป็นทหารมาก่อน (ชาย 12 สัปดาห์, หญิง 8 สัปดาห์) แล้วจึงเริ่มปฏิบัติงาน 2. <u>การฝึกประจำหน่วย</u> ใน 1 ปี กำลังพลสำรองต้องฝึกกับหน่วยรวม 48 ครั้ง ครั้งละ 4 ชม. เฉพาะวันเสาร์และอาทิตย์ (2 ชั่วโมง/ วัน) เท่ากับปีละ 24 วัน และฝึกประจำปี 2 สัปดาห์ <p>- สรุปว่า กำลังพลสำรองประจำหน่วย จะได้รับการฝึกปีละ 38 วัน หรือมีเวลาฝึกบินเป็น 1 ใน 6 ของกำลังประจำการ</p>	<p>แบ่งการฝึกเป็น 3 ประเภท ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <u>สถานที่ฝึก</u> ประมาณ 259 แห่ง 2. <u>ระยะเวลาการฝึก</u> ใช้เวลาวันหยุด ประกอบด้วย การฝึกชกท. ฝึกเป็นบุคคล และฝึกเป็นหน่วย ปีละประมาณ 26 วัน แบ่งเป็นฝึกภาคสนาม 14 วัน (ต่อเนื่อง) ฝึกเวลากลางคืนและฝึกร่วมกับกำลังประจำการเป็นครั้งคราว 3. <u>แนวทางการเคลื่อนยศ</u> ฝึกเพื่อเคลื่อนยศตามแนวทางรับราชการนายทหารสัญญาบัตรในหลักสูตรต่าง ๆ จนถึงระดับ รร.สธ. ทหาร และ วทบ. 	<p>รายละเอียดการฝึก ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <u>ระยะเวลาการฝึก</u> เข้ารับการฝึกทบทวนปีละไม่น้อยกว่า 21 วัน โดยห้วงปีแรกจะเข้ารับการฝึก 14 – 21 วัน 1 ครั้ง และเรียกพลเพื่อตรวจสอบ 1 ครั้ง 2. <u>ระยะเวลาที่เป็นกำลังพลสำรองของหน่วย 13 ปี</u> จะแบ่งการฝึกเป็น 2 ขั้นตอน คือ <ol style="list-style-type: none"> 1. ฝึกระดับบุคคลเบื้องต้นหรือฝึกตามตำแหน่งหน้าที่ 4 ปี 2. การฝึกระดับสูงหรือฝึกเป็นหน่วย 9 ปี ซึ่ง ผบ.หน่วย ตั้งแต่ ผบ.พันขึ้นไป และฝ่ายอำนวยการ จะถูกเรียกฝึกเพิ่มเติมไม่น้อยกว่า ปีละ 2 ครั้ง <ul style="list-style-type: none"> - กำลังพลสำรองเมื่อครบวาระ 13 ปี จะไม่ถูกเรียกอีก แต่เป็นกำลังพลเสริมให้กับหน่วยที่ขาดอัตราได้ทันที - การฝึกระดับกองพัน ความมุ่งหมายในเรื่องผู้นำหน่วยให้สามารถควบคุมการยุทธอย่างมีประสิทธิภาพ - การฝึกระดับกรมและกองทัพบกที่ตั้งปกติ 3 วัน ภาคสนาม 5 วัน โดยทำการ

ตารางที่ 3-1 ตารางเปรียบเทียบระบบกำลังพลสำรองของประเทศไทยกับมิตรประเทศ (ต่อ)

ประเด็น	ประเทศไทย	สหรัฐอเมริกา	เครือรัฐออสเตรเลีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์
				ฝึกพร้อมกันทั้ง 1 กองพันหนุน และ 2 กองพัน โครง
5. ระบบการบรรจุและใช้กำลังพลสำรอง	<p>1. ทอ. จะบรรจุกำลังพลสำรองในส่วนกำลังรบ (กองบิน) ก่อน เมื่อปฏิบัติการกิจจะใช้กำลังประจำการที่มีรายชื่อบรรจุหน่วยบินไปปฏิบัติภารกิจกับหน่วยบินตามการวางกำลังที่กำหนด</p> <p>2. ธรรมชาติของกำลังทางอากาศจะใช้กำลังพลไม่มากนักและทำการรบนอกพื้นที่เป็นหลัก ทำให้อัตรากาสูญเสียกำลังประจำการน้อยมากเมื่อเทียบกับเหล่าทัพอื่น ดังนั้น จึงใช้รูปแบบของการใช้กำลังประจำการที่มีอยู่ในปัจจุบันปฏิบัติภารกิจก่อน หากจำเป็นจะเรียกใช้กำลังพลสำรองให้หน่วยบินเพื่อเสริมกำลังประจำการ ทดแทนการสูญเสีย และขยายกำลังจัดตั้งหน่วยใหม่</p>	<p>- กท.สรอ. ได้อนุมัติให้บรรจุกำลังพลสำรองประจำหน่วยเป็นปี ๆ ไป โดยในจำนวนนี้ได้อนุมัติบรรจุกำลังพลสำรองให้ไปปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา เช่นเดียวกับกำลังประจำการประมาณร้อยละ 0.8 – 5.7 ของอัตราเต็ม</p> <p>สรุปอัตราส่วนการบรรจุกำลังของสรอ. ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. หน่วยประจำการ ร้อยละ 51 2. หน่วยกองหนุน ร้อยละ 20 3. หน่วยกำลังรักษาดินแดน ร้อยละ 29 4. การบรรจุกำลังประจำการ : กำลังพลสำรอง เป็น 51 : 49 	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีกำลังพลสำรองประมาณ 3 ใน 4 ของกำลัง ทบ.อด. 2. ทบ.อด. มี 3 กองพล ได้แก่ กองพล 1 (ประจำการ) ส่วนกองพล 2 , 3 เป็นกองพลที่ประกอบด้วยกำลังพลสำรองเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 90 เป็นกำลังพลสำรอง) พล.1 มีบางหน่วยเป็นหน่วยที่ประกอบด้วยกำลังพลสำรองเกือบทั้งหมด พล.2 และ พล.3 มีกำลังพลประจำการโครงการจำนวนหนึ่งเพื่อช่วยเหลือหน่วยให้ปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้วยความเรียบร้อย 	<p>- สาธารณรัฐสิงคโปร์ มีนโยบายป้องกันตนเอง โดยหวังเวลาเข้าศึกจนกว่าจะได้รับความช่วยเหลือจากภายนอก</p> <p>ประเทศ เครือจักรภพ</p> <p>มีกำลัง 3 กองพล เป็นกำลังประจำการ 1 กองพล (พล.3) กำลังพลสำรอง 2 กองพล (พล.6 และ พล.9) มี 1 กองพลน้อย ยานเกราะเป็นกำลังประจำการ มีหน่วยสนับสนุนการรบต่าง ๆ 17 กองพัน เป็นกำลังพลสำรอง และมี พล.6 และ พล.9 บรรจุกำลังประจำการเฉพาะนายทหารที่สำคัญ ๆ เพื่อให้สามารถดำเนินการฝึกได้ตามกำหนด</p> <p>- การบรรจุอยู่ในระบบกำลังสำรอง มีดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. พลทหารและนายทหารประทวน อายุประมาณ 34 ปี เมื่อฝึกครบวาระ 13 ปี หลังจากนั้นเป็นกำลังสำรองเสริมให้กับหน่วยที่ขาดอัตรา 2. นายทหารสัญญาบัตรกองหนุน อายุประมาณ 40 - 50 ปี (ตามชั้นยศ)

ตารางที่ 3-1 ตารางเปรียบเทียบระบบกำลังพลสำรองของประเทศไทยกับมิตรประเทศ (ต่อ)

ประเด็น	ประเทศไทย	สหรัฐอเมริกา	เครือรัฐออสเตรเลีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์
<p>6. สิทธิประโยชน์ของกำลังพลสำรอง</p>	<p>- สิทธิประโยชน์อื่นที่กำหนดในหมวด 8 ของระเบียบ กห.ว่าด้วยสิทธิประโยชน์ของกำลังพลสำรอง พ.ศ.2559 ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <u>เครื่องแต่งกาย</u> ได้แก่ กำลังพลสำรองที่เข้ารับการเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหาร เพื่อปฏิบัติราชการ และเพื่อทดลองความพร้อม ได้รับจ่ายเครื่องแต่งกายตามความจำเป็น 2. <u>คะแนนเพิ่มพิเศษกรณีสอบบรรจุเข้าเป็นทหารประจำการ</u> ปัจจุบัน ทอ. ยังไม่มีระเบียบรองรับการเพิ่มคะแนนพิเศษให้กับกำลังพลสำรอง กรณีสอบบรรจุเข้าเป็นทหารประจำการ แต่ กพ.ทอ.เห็นควรพิจารณาคะแนนเพิ่มพิเศษให้กับทหารกองหนุนที่สำเร็จหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหารเป็นกรณีพิเศษ เพื่อใช้ในการสอบบรรจุเข้าเป็นทหารประจำการ เนื่องจากปัจจุบันพลทหารกองหนุนได้รับคะแนนเพิ่มพิเศษกรณีสอบบรรจุเข้าเป็นทหารประจำการ จึง 	<p>- กำลังพลสำรองได้รับสิทธิผลประโยชน์มาก ทำให้มีผู้เข้าร่วมปฏิบัติการถึง 2 ใน 3 ของกำลังทหารสหรัฐอเมริกา</p> <p>- สิทธิและผลประโยชน์ได้จาก 2 แห่ง คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <u>รัฐบาลกลาง</u> อาทิ <ol style="list-style-type: none"> 1. รายได้ต่อปี (1,340 - 17,146 เหรียญ) ยศ พลฯ – พล.ท. (2) สามารถเลื่อนยศได้ถึง พล.ท. (ตำแหน่ง ผบ.พล. หรือเทียบเท่า) 3. ผู้ร่วมโครงการ OCS และ ROTC ได้รับทุนการศึกษา และได้เครดิตเข้ามหาวิทยาลัยหรือได้รับเบี้ยเลี้ยง (4) ได้สิทธิการรักษาพยาบาล, การใช้ร้านค้าสวัสดิการ ทั้งตัวเองและครอบครัว 5. รับราชการครบตามสัญญาได้รับโบนัส (1,500 เหรียญขึ้นไป) 6. รับราชการครบ 20 ปี ได้รับบำนาญ 7. ผู้บรรจุในตำแหน่งพิเศษ เช่น นักบิน, แพทย์ จะได้รับเงิน 	<p>- ได้รับเบี้ยเลี้ยงในช่วงที่เข้ารับการฝึก หรือเรียกเข้าประจำการตามชั้นยศ ประมาณร้อยละ 85 ของกำลังประจำการ</p> <p>- ได้รับสิทธิค่าเดินทาง, ค่าพาหนะเหมาะสม, ค่าเช่าที่พักชั่วคราวระหว่างเข้ารับการฝึก</p> <p>- ได้รับการแจกจ่ายเครื่องแต่งกาย เช่นเดียวกับกำลังประจำการ</p> <p>- ปฏิบัติงานนอกประเทศได้รับสิทธิ เช่นเดียวกับกำลังประจำการ</p> <p>- กำลังพลสำรองพร้อมรบ ได้รับการลดหย่อนภาษีรายได้ (ตั้งแต่ปี 1987)</p> <p>- ได้รับการเลื่อนยศสูงขึ้นตามแนวทางการรับราชการ นายทหารประทวนถึงนายดาบ , นายทหารสัญญาบัตร ถึง พล.ต. (ผบ.พล.2, พล.3 และ จก.กสร.ทบ.อด.)</p>	<p>- กำลังพลสำรองที่มีชื่อบรรจุในหน่วย และถูกเรียกเข้ารับการฝึกประจำปี จะได้รับสิทธิพิเศษในการบรรจุตำแหน่งงานในวงการพลเรือนก่อนผู้อื่น</p> <p>- ระหว่างถูกเรียกพล รัฐบาลออกค่าฝึกงานให้เจ้าของกิจการหรือนายจ้างของกำลังพลสำรอง 2 ปี</p> <p>3) ได้รับเบี้ยเลี้ยงระหว่างเข้ารับการเรียกพล</p>

ตารางที่ 3-1 ตารางเปรียบเทียบระบบกำลังพลสำรองของประเทศไทยกับมิตรประเทศ (ต่อ)

ประเด็น	ประเทศไทย	สหรัฐอเมริกา	เครือรัฐออสเตรเลีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์
	<p>เห็นควรนำเรื่องนี้เข้าสู่การพิจารณาในการประชุม กกส.</p> <p>3. การรับเงินช่วยเหลือกรณีเสียชีวิต พิกัด หรือทุพพลภาพ กำลังพลสำรองที่เสียชีวิตในระหว่างเข้ารับการเรียกพล กองทัพจะช่วยเหลือค่าทำศพในวงเงินไม่เกิน 5,000 บาท ตามข้อบังคับกระทรวงกลาโหม ว่าด้วยเงินช่วยเหลือในการทำศพ พ.ศ.2541 โดยจ่ายเป็นค่าจัดการศพขั้นต้นรายละไม่เกิน 2,000 บาท และจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในพิธีฌาปนกิจศพรายละไม่เกิน 3,000 บาท สำหรับมาตรการช่วยเหลือเมื่อกำลังพลสำรองพิการ หรือทุพพลภาพยังไม่มีระเบียบรองรับ</p>	<p>ค่าตอบแทนพิเศษ (8) ได้รับการแจกจ่ายเครื่องแต่งกายเช่นเดียวกับกำลังประจำการ</p> <p>2. มลรัฐ อาทิ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ยกเว้นภาษีต่อใบอนุญาตขับขี่รถยนต์ 2. ทุนการศึกษาเพิ่มเติม 3 การประกันชีวิตตามวงเงินที่กำหนด 4. การลดหย่อนภาษี 5. ระหว่างออกปฏิบัติหน้าที่ มีกฎหมายให้หน่วยงานเดิมต้องสงวนตำแหน่งไว้ให้ 6. ได้รับการสนับสนุนจากองค์กรต่าง ๆ ซึ่งจัดตั้งขึ้นสำหรับกิจการกำลังสำรองอีกมากมาย 		

ตารางที่ 3-2 ตารางวิเคราะห์ผลการศึกษาระบบกำลังพลสำรองของประเทศไทยกับมิตรประเทศ (ต่อ)

วิเคราะห์ระบบกำลังพลสำรองของประเทศไทยและมิตรประเทศ

จากการรวบรวมข้อมูลระบบการพัฒนาระบบกำลังพลสำรองดัง (ตารางที่ 3-1) ผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์การดำเนินการทั้ง 6 ระบบ โดยสรุปรายละเอียด การวิเคราะห์และสรุปผลการศึกษาระบบกำลังพลสำรองของประเทศไทยกับมิตรประเทศได้ดัง ตารางที่ 3-2

ตารางที่ 3-2 ตารางวิเคราะห์ผลการศึกษาระบบกำลังพลสำรองของประเทศไทยกับมิตรประเทศ

ระบบกำลังพลสำรอง	วิเคราะห์ผลการศึกษา
1. ระบบผลิตกำลังพลสำรอง	<p>1. ระบบผลิตกำลังพลสำรอง</p> <p>1.1 <u>กองทัพไทยใช้ระบบการเกณฑ์ในพลทหาร</u> การศึกษาทั่วไปของประชาชนที่เข้ารับการฝึกหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร (รต.) ปี 3 และ 4 เป็น นายทหารประทวน และปีที่ 5 เป็น นายทหารสัญญาบัตร</p> <p>1.2 <u>ระบบการผลิตกำลังพลสำรองของทุกประเทศได้จากพลทหารทั้งสิ้น</u> ไม่ว่าจะ เป็นจากระบบการเกณฑ์ หรือระบบอาสาสมัคร จากนั้นจึงให้การศึกษาในสายอาชีพ ทหาร วัตถุประสงค์ฝึกและการศึกษา เพื่อเลื่อนชั้นยศเป็น นายทหารประทวน และสัญญาบัตรต่อไป โดยสรุประบบผลิตกำลังพลสำรอง แบ่งเป็น 3 ประเภท ดังนี้</p> <p>1.2.1 <u>พลทหาร</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ประเทศที่ใช้การเกณฑ์กำลังพลมาเป็นพลทหารในกองทัพมีอยู่ 2 ประเทศ คือ สาธารณรัฐ สิงคโปร์ และประเทศไทย - ประเทศที่ใช้ระบบอาสาสมัครเข้ามาเป็นพลทหารในกองทัพ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา และเครือรัฐออสเตรเลีย <p>1.2.2 <u>นายทหารประทวน</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - สหรัฐอเมริกา เครือรัฐออสเตรเลีย และสาธารณรัฐสิงคโปร์ มีแหล่งกำเนิดมาจากพลทหารกองหนุนที่ได้รับการเรียกพล เข้ารับการฝึก และศึกษาในวิชาชีพทหาร ตามที่กองทัพกำหนด เลื่อนชั้นยศขึ้นมาเป็นนายทหารประทวน - กองทัพไทย มีแหล่งกำเนิดจากข้าราชการชั้นประทวนที่ลาออกจากกองทัพไปแล้วและจากนิสิต นักศึกษาที่ได้รับการเข้าฝึกอบรมหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร (รต.) และสำเร็จการฝึกอบรมในชั้นปีที่ 3 เป็น สิบเอก ชั้นปีที่ 4 เป็นจ่าสิบเอก <p>1.2.3 <u>นายทหารสัญญาบัตร</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - สหรัฐอเมริกา ได้มาจาก นักศึกษาที่สำเร็จหลักสูตร OFFICER CANDIDATE SCHOOL 2 ปี หรือ RESERVE OFFICER TRAINING CORP ใช้เวลา 2 – 4 ปี

ตารางที่ 3-2 ตารางวิเคราะห์ผลการศึกษาระบบกำลังพลสำรองของประเทศไทยกับมิตรประเทศ (ต่อ)

	<p>- เครื่องรัฐออสเตรเลีย ได้จาก 2 แหล่ง คือ 1) เข้ามาโดยตรงเฉพาะกำลังพลสำรองเหล่าพิเศษ เช่น แพทย์, นักกฎหมาย 2) จากหน่วยฝึกนักเรียนทหาร ระยะเวลา 3 ปี</p> <p>- สาธารณรัฐสิงคโปร์ นายทหารประทวนกองหนุนที่มีคุณสมบัติ</p> <p>- กองทัพไทย ได้จากข้าราชการชั้นสัญญาบัตรที่ลาออกจากกองทัพเป็นกองหนุนของกองทัพและจาก นิสิต นักศึกษา ที่สำเร็จการฝึกหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร (รค.) ชั้นปีที่ 5</p>
<p>2. ระบบการควบคุมกำลังพลสำรอง</p>	<p>1. การแบ่งระบบการควบคุมกำลังพลสำรอง ตามการแบ่งกำลังพลสำรองของแต่ละประเทศ</p> <p>1.1 เครื่องรัฐออสเตรเลีย แบ่งกำลังพลสำรองออกเป็น 3 ประเภท คือ กำลังพลสำรองขั้นต้น กำลังพลสำรองพร้อมรบ กำลังพลสำรองเตรียมพร้อม/ กำลังพลสำรองทั่วไป</p> <p>1.2 สหรัฐอเมริกา แบ่งกำลังพลสำรองออกเป็น 3 ประเภท คือ กำลังพลสำรองพร้อมรบ กำลังพลสำรองเตรียมพร้อม และกำลังพลสำรองนอกประจำการ</p> <p>1.3 สาธารณรัฐสิงคโปร์ มีเพียงกำลังพลสำรองพร้อมรบเท่านั้น</p> <p>1.4 กองทัพไทย แบ่งกำลังพลสำรองออกเป็น 2 ประเภท คือ กำลังพลสำรองพร้อมใช้งาน กำลังพลสำรองเตรียมพร้อม</p> <p>2. ระบบการควบคุมกำลังพลสำรอง</p> <p>2.1 <u>กำลังพลสำรองขั้นต้น</u> เครื่องรัฐออสเตรเลีย ใช้หน่วยรับการบรรจุเป็นผู้ควบคุม</p> <p>2.2 <u>กำลังพลสำรองพร้อมรบ/พร้อมใช้งาน</u></p> <p>2.2.1 กองทัพไทย และเครื่องรัฐออสเตรเลีย ใช้หน่วยรับการบรรจุเป็นผู้ควบคุม</p> <p>2.2.2 สหรัฐอเมริกา ใช้หน่วยทหารกองหนุน และหน่วยกำลังรักษาดินแดนเป็นหน่วยควบคุม โดยใช้ระบบสารสนเทศ</p> <p>2.2.3 สาธารณรัฐสิงคโปร์ ใช้กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และบัญชีบรรจุกำลังร่วมกับฝ่ายปกครอง</p> <p>2.3 <u>กำลังพลสำรองเตรียมพร้อม/ กำลังพลสำรองทั่วไป</u></p> <p>2.3.1 กองทัพไทย ใช้หน่วยรับการบรรจุ เป็นหน่วยควบคุม</p> <p>2.3.2 เครื่องรัฐออสเตรเลีย ใช้หน่วยรับการบรรจุเป็นผู้ควบคุม โดยใช้ระบบสารสนเทศ</p> <p>2.3.3 สหรัฐอเมริกา ใช้หน่วยทหารกองหนุน และหน่วยกำลังรักษาดินแดนเป็นหน่วยควบคุม โดยใช้ระบบสารสนเทศ</p>
<p>3. ระบบการเรียกพล</p>	<p>1 ระบบการเรียกพลหรือระดมพล แบ่งเป็น 2 ระยะ คือ</p>

ตารางที่ 3-2 ตารางวิเคราะห์ผลการศึกษาระบบกำลังพลสำรองของประเทศไทยกับมิตรประเทศ (ต่อ)

หรือระดมพล	<p>1.1 <u>ยามปกติ</u></p> <p>1.1.1 กองทัพอากาศไทย ให้แต่ละเหล่าทัพออกคำสั่งเรียกกำลังพลสำรองได้เอง แบ่งเป็น เรียกพลเพื่อตรวจสอบ เรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหาร เรียกพลเพื่อทดลองความพร้อมพร้อม</p> <p>1.1.2 สหรัฐอเมริกา ใช้การอาสาสมัคร และทำสัญญา โดยหน่วยเป็นผู้เรียกเข้าฝึกตามตารางกำหนดเวลา</p> <p>1.1.3 เครือรัฐออสเตรเลีย และสาธารณรัฐสิงคโปร์ ไม่มีการเรียกพลในยามปกติ เนื่องจากการบรรจุกำลังส่วนใหญ่ใช้กำลังพลสำรองบรรจุเป็นหลัก อยู่แล้ว</p> <p>1.2 <u>ยามสงคราม</u> ใช้การระดมพลโดยออกเป็นกฎหมายจากผู้ปกครองประเทศ</p> <p>1.2.1 กองทัพอากาศไทย ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา โดยมี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นผู้ดำเนินการ</p> <p>1.2.2 สหรัฐอเมริกา และเครือรัฐออสเตรเลีย ใช้กฎหมายบังคับผ่านรัฐสภา และประธานาธิบดี มีการดำเนินการทดแทนกำลัง และขยายกำลัง</p> <p>1.2.3 สาธารณรัฐสิงคโปร์ ใช้ 2 ระบบ คือ (1) ระบบเปิดเผยใช้ประกาศทางสื่อสาธารณะทุกชนิด (2) ระบบไม่เปิดเผย จ่ายคำสั่งเรียกพลถึงตัวกำลังพลสำรองทุกคนใช้ ศูนย์ เรียกพลและระดมพลในพื้นที่เป็นผู้ดำเนินการ ทั้ง 2 ระบบนี้ สาธารณรัฐสิงคโปร์ ใช้เวลา 30 ชั่วโมง</p>
4. ระบบการฝึกศึกษากำลังพลสำรอง	<p>1 <u>การฝึกขั้นต้น</u></p> <p>1.1 กองทัพอากาศไทย ฝึกอบรม 80 ชม.ต่อปี แล้วจึงเข้ากองหนุนของแต่ละเหล่าทัพ</p> <p>1.2 สหรัฐอเมริกา กรณีบุคคลที่ไม่เคยเป็นทหาร ชาย 12 สัปดาห์ หญิง 8 สัปดาห์ แล้วจึงปฏิบัติหน้าที่ตามหน่วย</p> <p>1.3 สหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่และไอร์แลนด์เหนือ ฝึกเบื้องต้น 14 วัน ฝึกในสนาม 16 วัน</p> <p>1.4 สาธารณรัฐสิงคโปร์ ปีแรกทำการฝึก 14 – 21 วัน และทำการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ</p> <p>2 <u>การฝึกกำลังพลสำรองพร้อมรบ (การฝึกประจำหน่วย/ การฝึกประจำปี)</u></p> <p>2.1 กองทัพอากาศไทย เข้ารับการฝึกวิชาทหารปีละไม่เกิน 60 วัน ณ หน่วยฝึกกำลังพลสำรอง หรือหน่วยรับการบรรจุ</p> <p>2.2 สหรัฐอเมริกา มีการฝึกประจำหน่วย 38 วัน ในวงรอบ 1 ปี แบ่งเป็น</p> <p>(1) ฝึกกับหน่วย 48 ครั้ง ๆ ละ 4 ชั่วโมง (เฉพาะเสาร์ – อาทิตย์) เท่ากับ 24 วัน</p> <p>(2) ฝึกประจำปี (ภาคสนาม) 2 สัปดาห์ (14 วัน) โดยดูผลการฝึก และการอบรม เพื่อ</p>

ตารางที่ 3-2 ตารางวิเคราะห์ผลการศึกษาระบบกำลังพลสำรองของประเทศไทยกับมิตรประเทศ (ต่อ)

	<p>พิจารณาเดือนยศตามลำดับชั้นจากพลทหาร ถึงจ่าสิบเอก</p> <p>2.3) สหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่และไอร์แลนด์เหนือ ประกอบด้วย</p> <p>(1) กำลังสำรองรักษาดินแดน (TA)</p> <p>(2) หน่วยอิสระ ฝึกประจำปีในที่ตั้งอย่างน้อย 12 วัน (ไม่ต่อเนื่อง) และฝึกภาค สนาม 15 วัน (ต่อเนื่อง)</p> <p>(3) หน่วยชำนาญการพิเศษ ฝึกประจำปีในที่ตั้ง 15 วัน (ต่อเนื่อง) และฝึกภาคสนาม 4 วัน</p> <p>(4) กำลังสำรองบุคคล อาทิ REGULAR RESERVE ฝึกประจำปี 15 วัน LONG TERM RESERVE (LTR) ปกติจะไม่เรียกฝึก ARMY PENSIONERS ปกติจะไม่เรียกฝึก</p> <p>2.4 เครือรัฐออสเตรเลีย ฝึกปีละ 26 วัน เป็นการฝึกชำนาญการทหาร ฝึกบุคคล ฝึกเป็นหน่วย ใช้เวลาวันหยุด 12 วัน และฝึกภาคสนาม 14 วันต่อเนื่อง ซึ่งนำผลการฝึกพิจารณาเดือนยศ จนถึงระดับ รร.สธ. และ วิทยาลัยการทัพ</p> <p>2.5 สาธารณรัฐสิงคโปร์ ฝึกทบทวนปีละไม่น้อยกว่า 21 วัน ระยะเวลาการเป็นกำลังพลสำรองของหน่วย 13 ปี แบ่งการฝึกเป็น</p> <p>(1) ฝึกระดับบุคคลเบื้องต้นหรือฝึกตามตำแหน่ง 4 ปี</p> <p>(2) ฝึกระดับสูงหรือฝึกเป็นหน่วย 9 ปี สำหรับ ผบ.หน่วย ผบ.พัน. และฝ่ายอำนวยการ จะถูกเรียกฝึกเพิ่มเติม</p>
<p>5. ระบบการบรรจุและใช้กำลังพลสำรอง</p>	<p>1. ระบบการบรรจุและใช้กำลังพลสำรอง</p> <p>1.1 กองทัพบกไทย กำหนดตำแหน่ง พลทหาร ส.ต. – พ.ต. ตามบัญชีบรรจุกำลัง</p> <p>1.2 กองทัพอากาศไทย จะบรรจุกำลังพลสำรองในส่วนกำลังรบ (กองบิน) ก่อน โดยใช้รูปแบบการใช้กำลังประจำการที่มีอยู่ในปัจจุบันก่อน หากจำเป็นจะเรียกใช้กำลังพลสำรองให้กับ หน่วยบิน โดยมีตำแหน่ง พลทหาร – น.ต. ตามบัญชีบรรจุกำลัง</p> <p>1.3 สหรัฐอเมริกา บรรจุกำลังพลสำรองประจำหน่วยเป็นปี ๆ ไปตามปีงบประมาณ โดยกำหนดอัตราส่วนการบรรจุเป็นกำลังประจำการ : กำลังพลสำรอง เป็น 51: 49</p> <p>1.4 เครือรัฐออสเตรเลีย บรรจุกำลังพลสำรอง 3 ใน 4 ของกำลังพลทั้งหมด ประกอบด้วย พล.1 เป็นกำลังประจำการ พล.2 และ พล.3 เป็นกำลังพลสำรอง</p> <p>1.5 สาธารณรัฐสิงคโปร์ พล.3 เป็นกำลังประจำการ พล.6 และ พล.9 เป็นกำลังพลสำรอง</p> <p>2. การใช้งาน</p> <p>2.1 ยามปกติ</p> <p>(1) กองทัพไทย กำลังจะเริ่มการใช้งานในยามปกติเช่นเดียวกัน</p>

ตารางที่ 3-2 ตารางวิเคราะห์ผลการศึกษาระบบกำลังพลสำรองของประเทศไทยกับมิตรประเทศ (ต่อ)

	<p>(2) สหรัฐอเมริกา ทำงานร่วมกับกำลังประจำการแบบเต็มเวลา ร้อยละ 0.8 - 5.7 หมุนเวียนการปฏิบัติงานตามตารางสัมพันธ์กับการเรียกพลโดยใช้ระบบสารสนเทศผ่านเว็บไซต์ เพื่อกำหนดเวลาเอง</p> <p>(3) เครือรัฐออสเตรเลีย และสาธารณรัฐสิงคโปร์ ใช้งานในยามปกติ เนื่องจากได้บรรจุกำลังพลสำรอง ตามบัญชีบรรจุกำลังอยู่แล้ว</p> <p><u>2.2 ยามสงคราม</u></p> <p>(1) กองทัพอไทย ใช้กำลังพลสำรองพร้อมใช้งานบรรจุให้กับหน่วยที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยฝึกกำลังพลสำรองนั้น กรณี ทดแทนกำลัง ใช้กำลังพลสำรองเตรียมพร้อมที่ผ่านการฝึกจากหน่วยฝึกกำลังพลสำรองแต่ละกองพล ให้กับ ร้อย.กท.พล. และ กำลังพลสำรองเตรียมพร้อมที่เหลือจากการสนับสนุนให้ ร้อย.กท.พล.บรรจุให้กับ พัน.กทท.ทก. กรณีขยายกำลัง ใช้กำลังพลสำรอง 3 ชั้นปีและกำลังพลสำรองทั่วไป บรรจุให้กับ ศฝ.กทท.ทก. , พัน.ร.สำรอง และหน่วยอื่น ๆ ของ พล.ร.หนุณ (หน่วยทางบัญชี)</p> <p>(2) สหรัฐอเมริกา ตามที่ได้รับการฝึก เนื่องจากกำลังพลสำรองจะได้รับการฝึกปฏิบัติ งานจริงไปทั่วโลกในรูปแบบของ โครงการฝึกร่วม/ผสมกับมิตรประเทศ ทั่วทุกภูมิภาค ตามการบรรจุกำลังประจำการ : กำลังพลสำรอง เป็น 51:49 สำหรับภายในประเทศเป็นกองกำลังประจำรัฐแต่ละรัฐ (NATIONAL GUARD)</p> <p>(3) เครือรัฐออสเตรเลีย และสาธารณรัฐสิงคโปร์ ใช้งานตามที่บรรจุกำลังพลสำรองไว้ในแต่ละหน่วย</p>
--	---

ตารางที่ 3-2 ตารางวิเคราะห์ผลการศึกษาระบบกำลังพลสำรองของประเทศไทยกับมิตรประเทศ (ต่อ)

สรุประบบกำลังพลสำรองของประเทศไทยและมิตรประเทศ

จากการวิเคราะห์ระบบกำลังพลสำรองของประเทศไทยและมิตรประเทศดัง ตารางที่ 3-2 ทำให้สามารถสรุปผลการศึกษาระบบกำลังพลสำรองของประเทศไทยกับมิตรประเทศดัง ตารางที่ 3-1

ตารางที่ 3-3 ตารางสรุปผลการศึกษาระบบกำลังพลสำรองของประเทศไทยกับมิตรประเทศ

ระบบกำลังพลสำรอง	สรุปผลการศึกษา
1. ระบบผลิตกำลังพลสำรอง	<p>นอกเหนือจากข้าราชการที่ลาออกจากกองทัพซึ่งไม่สามารถควบคุมและกำหนดจำนวนได้แล้ว ปัจจุบัน กองทัพอากาศได้ฝึกนักศึกษาวิชาทหารส่วน ทอ. โดยเริ่มปีการศึกษา 2549 เป็นปีแรก เพื่อให้ตรงตามความต้องการของกองทัพอากาศ ดังนั้น ระบบการผลิตกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศ สามารถสรุปการดำเนินการได้ ดังนี้</p> <p>1.1 ระบบการผลิตกำลังพลสำรองควรมาจากอาสาสมัครเข้ามาเป็นทหาร โดยฝึกพื้นฐานการเป็นทหารแล้วแยกเหล่าตามพื่นความรู้ที่มีให้เหมาะสมกับความต้องการ ของกองทัพ</p> <p>1.2 ระหว่างเป็นกองหนุน (กำลังพลสำรอง) ควรให้การศึกษา การฝึกและปฏิบัติหน้าที่จริงร่วมกับกำลังประจำการ ในช่วงที่ได้รับการเรียกพลตามกฎหมาย โดยนำผลการฝึกศึกษา และการปฏิบัติงานมาพิจารณาในการเลื่อนชั้นยศและตำแหน่ง เป็นกำลังพลสำรอง ประเภทนายทหารประทวน และนายทหารสัญญาบัตร ต่อไป</p> <p>1.3 กำลังพลประเภทพลทหาร เมื่อปลดประจำการแล้ว เป็นพลทหารกองหนุนในระบบกำลังพลสำรอง ของ ทอ.</p> <p>1.4 ให้การฝึกและศึกษาแก่กำลังพลสำรอง ระหว่างเป็นกำลังพลสำรองในเหล่าที่ได้รับการบรรจุ แล้ววัดผลการศึกษาและการฝึกเพื่อเลื่อนชั้นยศเป็น นายทหารประทวน และ นายทหารสัญญาบัตรต่อไป</p>
2. ระบบการควบคุมกำลังพลสำรอง	<p>2.1 หน่วยควบคุมควรมี 2 หน่วย ได้แก่</p> <p>2.1.1 หน่วยที่ได้รับการบรรจุตามบัญชีบรรจุกำลัง ควบคุมกำลังพลสำรอง</p>

ตารางที่ 3-2 ตารางวิเคราะห์ผลการศึกษาระบบกำลังพลสำรองของประเทศไทยกับมิตรประเทศ (ต่อ)

	<p>พร้อมใช้งานให้มีขีดความสามารถปฏิบัติงานร่วมกับกำลังประจำการได้ตั้งแต่ภาวะปกติ โดยเป็นหน่วยรับผิดชอบโดยตรงในการเรียกพล</p> <p>2.1.2 หน่วยส่วนกลางกองทัพ (กรมกำลังพลทหารอากาศ หรืออาจตั้งหน่วยใหม่ขึ้นมารับผิดชอบ) ควบคุมกำลังพลสำรองเตรียมพร้อม ให้เตรียมกำลังส่วนนี้เป็นกำลังพลสำรองพร้อมใช้งาน โดยเร็ว และสามารถเรียกพลเข้าฝึกตามกฎหมายตั้งแต่ภาวะปกติ โดยเป็นหน่วยรับผิดชอบ</p> <p>2.2 ฝ่ายปกครอง มีหน้าที่ดำเนินคดีตามกฎหมายกับกำลังพลสำรองตามที่หน่วยควบคุมแจ้งกรณีกำลังพลสำรองไม่มารายงานตัวเมื่อมีการเรียกพล</p> <p>2.3 ควรใช้ระบบสารสนเทศในระบบควบคุมกำลังพลสำรองโดยตรง เพื่อควบคุมจำนวนและประชาสัมพันธ์กับกำลังพลสำรอง</p> <p>2.4 หน่วยควบคุมควรเป็นหน่วยในส่วนกลาง (กรมกำลังพลทหารอากาศ หรือหน่วยที่ตั้งใหม่) มีหน้าที่ควบคุมกำลังพลสำรองในภาพรวมทั้งหมด เพื่อความเป็นมาตรฐานเดียวกัน เนื่องจากเป็นกองทัพเทคนิค</p> <p>2.5 กรมยุทธการทหารอากาศ ควรมีการพิจารณาปรับปรุงบัญชีบรรจุกำลังตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป</p>
<p>3. ระบบการเรียกพล หรือระดมพล</p>	<p>3.1 ควรใช้ระบบสารสนเทศดำเนินการ โดยเปิดเว็บไซต์ กำหนดตารางเวลาการศึกษา การเรียกพล (ให้มาปฏิบัติงานร่วมกับกำลังประจำการ) โดยให้กำลังพลสำรองเป็นผู้กำหนดและเลือกวันที่จะมาฝึกเองโดยบันทึกวันดังกล่าวผ่านเว็บไซต์</p> <p>3.2 หน่วยควบคุมกำลังพลสำรอง (ส่วนกลาง) จัดทำเว็บไซต์ตามข้อ 1 และควบคุมตารางการศึกษา และการปฏิบัติงาน (เป็นผู้ส่งกำลังพลสำรองไปปฏิบัติงานตามตำแหน่งที่บรรจุ) ให้มีความพร้อมรบ ตลอดจนตรวจสอบกำลังพลสำรองที่ไม่ลงกำหนดเวลาการศึกษาในแต่ละปี เพื่อแจ้งให้ฝ่ายปกครองดำเนินการตามกฎหมาย</p>
<p>4. ระบบการศึกษา กำลังพลสำรอง</p>	<p>ตามข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการเตรียมพล พ.ศ.2515 สามารถเรียกพลเพื่อฝึกได้ ปีละไม่เกิน 60 วัน แต่ตามความเป็นจริงไม่สามารถทำได้ เนื่องจากกำลังพลสำรองมีงานประจำอยู่ สรุปได้ว่า ระบบการศึกษากำลังพลสำรองของ ทอ.ควรดำเนินการ โดยหน่วยควบคุม(ส่วนกลาง) ดังนี้</p> <p>4.1 จัดการศึกษาอบรมในวิชาเหล่าที่กำลังพลสำรองบรรจุ 80 ชั่วโมง อบรมวันละ 4 ชั่วโมง 20 วัน (เสาร์ – อาทิตย์และวันหยุดราชการ) ใช้ระบบสารสนเทศช่วยจัดตารางอบรม โดยกำลังพลสำรองเป็นผู้เลือกและกำหนดวันเวลาการศึกษาเองทางเว็บไซต์</p> <p>4.2 ดำเนินการฝึกร่วมกับกำลังประจำการ หรือหน่วยฝึกต่อเนื่อง 10 วันทำการ โดยหน่วยควบคุมกำลังพลสำรอง (ส่วนกลาง) แจ้งขอเว้นการปฏิบัติงานประจำกับหน่วยงานที่</p>

ตารางที่ 3-2 ตารางวิเคราะห์ผลการศึกษาระบบกำลังพลสำรองของประเทศไทยกับมิตรประเทศ (ต่อ)

	<p>กำลังพลสำรองทำงานประจำอยู่ ซึ่งกำลังพลสำรองเป็นผู้เลือกและกำหนดวันฝึกพร้อมกับกำลังประจำการตามหน่วยที่ได้รับการบรรจุเองทางเว็บไซต์</p> <p>4.3 นำผลการฝึกอบรม และการปฏิบัติการฝึก พิจารณาเดือนยศ ตามสายงานเป็นประทวน และสัญญาบัตร ตามลำดับ</p> <p>4.4 หน่วยควบคุมระบบกำลังพลสำรอง รายงานชื่อกำลังพลสำรองที่ไม่ลงแจ้งการฝึกศึกษาทางเว็บไซต์แต่ละปี ให้กับฝ่ายปกครอง ดำเนินคดีกับกำลังพลสำรองที่หลีกเลี่ยงการฝึกและศึกษาตามกฎหมาย</p> <p>4.5 ควรนำระบบสารสนเทศมาใช้งานอย่างเต็มรูปแบบเพื่ออำนวยความสะดวกให้กำลังพลสำรอง และสามารถควบคุมกำลังพลสำรองได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p>
<p>5. ระบบการบรรจุและใช้กำลังพลสำรอง</p>	<p>5.1 ควรพิจารณาบรรจุกำลังพลสำรองตามบัญชีบรรจุอัตรากำลังในแต่ละหน่วย โดยกรมยุทธการทหารอากาศ ควรทำอัตราบัญชีบรรจุกำลังที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์</p> <p>5.2 เมื่อมีกำลังพลสำรองเพิ่มขึ้น ควรพิจารณาขยายการบรรจุกำลังพลสำรองอย่างค่อยเป็นค่อยไปตามความพร้อม (อย่างน้อย ร้อยละ 50 ของกำลังพลทั้งหมด) เพื่อลดจำนวนกำลังประจำการลง</p> <p>5.3 การใช้งาน ในยามปกติ และยามสงครามต้องใช้กำลังพลสำรองเป็นกำลังรบหลักเช่นเดียวกับกำลังประจำการ โดยภารกิจที่สำคัญ ใช้กำลังประจำการ ซึ่งในยามปกติกำลังพลสำรองต้องหมุนเวียนกันมาปฏิบัติงานร่วมกับกำลังประจำการให้กับกองทัพอากาศตามตารางในเว็บไซต์ที่หน่วยควบคุมกำลังพลสำรองกำหนด</p>

ตารางที่ 3-3 ตารางสรุปผลการศึกษาระบบกำลังพลสำรองของประเทศไทยกับมิตรประเทศ (ต่อ)

สรุประบบกำลังพลสำรองของประเทศไทยและมิตรประเทศ

จากการวิเคราะห์ระบบกำลังพลสำรองของประเทศไทยและมิตรประเทศดัง ตารางที่ 3-2 ทำให้สามารถสรุปผลการศึกษาระบบกำลังพลสำรองของประเทศไทยกับมิตรประเทศดัง ตารางที่ 3-3

ตารางที่ 3-3 ตารางสรุปผลการศึกษาระบบกำลังพลสำรองของประเทศไทยกับมิตรประเทศ

ระบบกำลังพลสำรอง	สรุปผลการศึกษา
1. ระบบผลิตกำลังพลสำรอง	<p>นอกเหนือจากข้าราชการที่ลาออกจากกองทัพซึ่งไม่สามารถควบคุมและกำหนดจำนวนได้แล้ว ปัจจุบัน กองทัพอากาศได้ฝึกนักศึกษาวิชาทหารส่วน ทอ. โดยเริ่มปีการศึกษา 2549 เป็นปีแรก เพื่อให้ตรงตามความต้องการของกองทัพอากาศ ดังนั้น ระบบการผลิตกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศ สามารถสรุปการดำเนินการได้ ดังนี้</p> <p>1.1 ระบบการผลิตกำลังพลสำรองควรมาจากอาสาสมัครเข้ามาเป็นทหาร โดยฝึกพื้นฐานการเป็นทหารแล้วแยกเหล่าตามพื้นฐานความรู้ที่มีให้เหมาะสมกับความต้องการ ของกองทัพ</p> <p>1.2 ระหว่างเป็นกองหนุน (กำลังพลสำรอง) ควรให้การศึกษา การฝึกและปฏิบัติหน้าที่จริงร่วมกับกำลังประจำการ ในช่วงที่ได้รับการเรียกพลตามกฎหมาย โดยนำผลการฝึกศึกษา และการปฏิบัติงานมาพิจารณาในการเลื่อนชั้นยศและตำแหน่ง เป็นกำลังพลสำรอง ประเภทนายทหารประทวน และนายทหารสัญญาบัตร ต่อไป</p> <p>1.3 กำลังพลประเภทพลทหาร เมื่อปลดประจำการแล้ว เป็นพลทหารกองหนุนในระบบกำลังพลสำรอง ของ ทอ.</p> <p>1.4 ให้การฝึกและศึกษาแก่กำลังพลสำรอง ระหว่างเป็นกำลังพลสำรองในเหล่าที่ได้รับการบรรจุ แล้ววัดผลการศึกษาและการฝึกเพื่อเลื่อนชั้นยศเป็น นายทหารประทวน และ นายทหารสัญญาบัตรต่อไป</p>
2. ระบบการควบคุมกำลังพลสำรอง	<p>2.1 หน่วยควบคุมควรมี 2 หน่วย ได้แก่</p> <p>2.1.1 หน่วยที่ได้รับการบรรจุตามบัญชีบรรจุกำลัง ควบคุมกำลังพลสำรองพร้อมใช้งานให้มีขีดความสามารถปฏิบัติงานร่วมกับกำลังประจำการได้ตั้งแต่ภาวะปกติ โดยเป็นหน่วยรับผิดชอบโดยตรงในการเรียกพล</p> <p>2.1.2 หน่วยส่วนกลางกองทัพ (กรมกำลังพลทหารอากาศ หรืออาจตั้งหน่วยใหม่ขึ้นมารับผิดชอบ) ควบคุมกำลังพลสำรองเตรียมพร้อม ให้เตรียมกำลังส่วนนี้เป็นกำลังพลสำรองพร้อมใช้งาน โดยเร็ว และสามารถเรียกพลเข้าฝึกตามกฎหมายตั้งแต่ภาวะปกติ โดยเป็นหน่วยรับผิดชอบ</p>

ตารางที่ 3-3 ตารางสรุปผลการศึกษาระบบกำลังพลสำรองของประเทศไทยกับมิตรประเทศ (ต่อ)

	<p>2.2 ฝ่ายปกครอง มีหน้าที่ดำเนินคดีตามกฎหมายกับกำลังพลสำรองตามที่หน่วยควบคุมแจ้งกรณีกำลังพลสำรองไม่มารายงานตัวเมื่อมีการเรียกพล</p> <p>2.3 ควรใช้ระบบสารสนเทศในระบบควบคุมกำลังพลสำรองโดยตรง เพื่อควบคุมจำนวนและประชาสัมพันธ์กับกำลังพลสำรอง</p> <p>2.4 หน่วยควบคุมควรเป็นหน่วยในส่วนกลาง (กรมกำลังพลทหารอากาศ หรือหน่วยที่ตั้งใหม่) มีหน้าที่ควบคุมกำลังพลสำรอง ในภาพรวมทั้งหมด เพื่อความเป็นมาตรฐานเดียวกัน เนื่องจากเป็นกองทัพเทคนิค</p> <p>2.5 กรมยุทธการทหารอากาศ ควรมีการพิจารณาปรับปรุงบัญชีบรรจุกำลังตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป</p>
<p>3. ระบบการเรียกพลหรือระดมพล</p>	<p>3.1 ควรใช้ระบบสารสนเทศดำเนินการโดยเปิดเว็บไซต์ กำหนดตารางเวลาการศึกษา การเรียกพล (ให้มาปฏิบัติงานร่วมกับกำลังประจำการ) โดยให้กำลังพลสำรองเป็นผู้กำหนดและเลือกวันที่จะมาฝึกเอง โดยบันทึกวันดังกล่าวผ่านเว็บไซต์</p> <p>3.2 หน่วยควบคุมกำลังพลสำรอง (ส่วนกลาง) จัดทำเว็บไซต์ตามข้อ 1 และควบคุมตารางการศึกษา และการปฏิบัติงาน (เป็นผู้ส่งกำลังพลสำรองไปปฏิบัติงานตามตำแหน่งที่บรรจุ) ให้มีความพร้อมรบ ตลอดจนตรวจสอบกำลังพลสำรองที่ไม่ลงกำหนดเวลาการฝึกในแต่ละปี เพื่อแจ้งให้ฝ่ายปกครองดำเนินการตามกฎหมาย</p>
<p>4. ระบบการฝึกศึกษากำลังพลสำรอง</p>	<p>ตามข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการเตรียมพล พ.ศ.2515 สามารถเรียกพลเพื่อฝึกได้ ปีละไม่เกิน 60 วัน แต่ตามความเป็นจริงไม่สามารถทำได้ เนื่องจากกำลังพลสำรองมีงานประจำอยู่ สรุปได้ว่า ระบบการฝึกศึกษากำลังพลสำรองของ ทอ.ควรดำเนินการ โดยหน่วยควบคุม(ส่วนกลาง) ดังนี้</p> <p>4.1 จัดการศึกษาอบรมในวิชาเหล่าที่กำลังพลสำรองบรรจุ 80 ชั่วโมง อบรมวันละ 4 ชั่วโมง 20 วัน (เสาร์ – อาทิตย์และวันหยุดราชการ) ใช้ระบบสารสนเทศช่วยจัดตารางอบรม โดยกำลังพลสำรองเป็นผู้เลือกและกำหนดวันเวลาการฝึกเองทางเว็บไซต์</p> <p>4.2 ดำเนินการฝึกร่วมกับกำลังประจำการ หรือหน่วยฝึกต่อเนื่อง 10 วันทำการ โดยหน่วยควบคุมกำลังพลสำรอง (ส่วนกลาง) แจ้งขอเว้นการปฏิบัติงานประจำกับหน่วยงานที่กำลังพลสำรองทำงานประจำอยู่ ซึ่งกำลังพลสำรองเป็นผู้เลือกและกำหนดวันฝึกร่วมกับกำลังประจำการตามหน่วยที่ได้รับการบรรจุเองทางเว็บไซต์</p> <p>4.3 นำผลการฝึกอบรม และการปฏิบัติการฝึก พิจารณาเลื่อนยศ ตามสายงานเป็นประทวน และสัญญาบัตร ตามลำดับ</p> <p>4.4 หน่วยควบคุมระบบกำลังพลสำรอง รายงานชื่อกำลังพลสำรองที่ไม่ลงแจ้งการศึกษาทางเว็บไซต์แต่ละปี ให้กับฝ่ายปกครอง ดำเนินคดีกับกำลังพลสำรองที่หลีกเลี่ยงการฝึกและศึกษาตามกฎหมาย</p>

ตารางที่ 3-3 ตารางสรุปผลการศึกษาระบบกำลังพลสำรองของประเทศไทยกับมิตรประเทศ (ต่อ)

	<p>4.5 ควรนำระบบสารสนเทศมาใช้งานอย่างเต็มรูปแบบเพื่ออำนวยความสะดวกให้กำลังพลสำรอง และสามารถควบคุมกำลังพลสำรองได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p>
<p>5. ระบบการบรรจุและใช้กำลังพลสำรอง</p>	<p>5.1 ควรพิจารณาบรรจุกำลังพลสำรองตามบัญชีบรรจุอัตรากำลังในแต่ละหน่วย โดยกรมยุทธการทหารอากาศ ควรทำอัตราบัญชีบรรจุกำลังที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์</p> <p>5.2 เมื่อมีกำลังพลสำรองเพิ่มขึ้น ควรพิจารณาขยายการบรรจุกำลังพลสำรองอย่างค่อยเป็นค่อยไปตามความพร้อม (อย่างน้อย ร้อยละ 50 ของกำลังพลทั้งหมด) เพื่อลดจำนวนกำลังประจำการลง</p> <p>5.3 การใช้งาน ในยามปกติ และยามสงครามต้องใช้กำลังพลสำรองเป็นกำลังรบหลักเช่นเดียวกับกำลังประจำการ โดยภารกิจที่สำคัญ ใช้กำลังประจำการ ซึ่งในยามปกติกำลังพลสำรองต้องหมุนเวียนกันมาปฏิบัติงานร่วมกับกำลังประจำการให้กับกองทัพอากาศตามตารางในเว็บไซต์ที่หน่วยควบคุมกำลังพลสำรองกำหนด</p>

บทที่ 4

แนวทางการพัฒนาระบบกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศ

จากการวิเคราะห์ระบบกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศของไทยและมิตรประเทศ ในบทที่ 3 ซึ่งได้ทำการเปรียบเทียบระบบกำลังพลสำรองของไทยกับมิตรประเทศ วิเคราะห์ระบบกำลังพลสำรองของไทยกับมิตรประเทศ และสรุประบบกำลังพลสำรองของไทยกับมิตรประเทศ สามารถตอบวัตถุประสงค์ในการวิจัยระบบกำลังพลสำรองของไทยและมิตรประเทศ แต่เพื่อให้สามารถตอบวัตถุประสงค์อีกประการ คือ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาระบบกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศ รองรับพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.2558 ได้อย่างครอบคลุมมากขึ้น ดังนั้น เนื้อหาในบทที่ 4 นี้ จึงได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศ ตามหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. แนวทางการใช้ระบบกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศ
2. ผลการดำเนินการของกองทัพอากาศ ตาม พ.ร.บ.กำลังพลสำรอง พ.ศ.2558
3. การเปรียบเทียบแนวทางการใช้ระบบกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศของไทยและมิตรประเทศ
4. สรุปแนวทางการพัฒนาระบบกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศ

แนวทางการใช้ระบบกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศ

เพื่อให้การพัฒนากิจการกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ของกองทัพ จำเป็นอย่างยิ่งต้องดำเนินการในทุกกระบวนการของระบบกำลังพลสำรองควบคู่กันไป โดยประกอบด้วย ระบบย่อย 5 ระบบ ดังนี้ ระบบการผลิตกำลังพลสำรอง ระบบการควบคุมกำลังพลสำรอง ระบบการเรียกพลหรือระดมพลระบบการฝึกศึกษากำลังพลสำรอง และระบบการบรรจุและการใช้กำลังพลสำรอง รายละเอียด ดังนี้

1. ระบบการผลิตกำลังพลสำรอง

กำลังพลสำรองของ ทอ. ในปัจจุบัน ประกอบด้วย นายทหารสัญญาบัตรกองหนุน นายทหารประทวนกองหนุน จ.ต.กองประจำการกองหนุน พลทหารกองหนุนประเภทที่ 1 และ 2 นักศึกษาวิชาทหารในส่วนของกองทัพอากาศ (นศท.ทอ.) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- 1.1 นายทหารสัญญาบัตรกองหนุน ได้มาจากข้าราชการ ทอ. ที่ลาออกจากกองทัพแล้ว โดยยังดำรงความเป็นทหารกองหนุนในชั้นต่าง ๆ ได้แก่

1.1.1 สัญญาบัตรกองหนุนชั้นยศ ร.ต.-ร.อ.มีอายุจนครบ 55 ปีบริบูรณ์

1.1.2 สัญญาบัตรกองหนุนชั้นยศ น.ต.-น.ท.มีอายุจนครบ 60 ปีบริบูรณ์

1.1.3 สัญญาบัตรกองหนุนชั้นยศ น.อ.ขึ้นไป มีอายุจนครบ 65 ปีบริบูรณ์

และหลังจากอายุเกินที่กำหนดไว้ จะปรับสถานภาพเป็นสัญญาบัตรพันราชการ

1.2 นายทหารประทวนกองหนุน ได้มาจากข้าราชการ ทอ. ที่ลาออกจากกองทัพแล้ว โดยยังดำรงความเป็นทหารกองหนุนในชั้นต่าง ๆ โดยที่เมื่ออายุครบ 18 ปีบริบูรณ์ ต้องขึ้นทะเบียนกองประจำการ ในระหว่างรับราชการจะมี 2 ฐานะ คือ ข้าราชการประจำการ และทหารกองหนุน เมื่อลาออกจากราชการแล้วยังมีความเป็นทหารกองหนุน ทอ.อยู่ โดยเป็นกองหนุนประเภทที่ 1 แยกเป็นชั้นต่าง ๆ คือ ชั้นที่ 1 เป็นเวลา 7 ปี ชั้นที่ 2 เป็นเวลา 10 ปี ชั้นที่ 3 เป็นเวลา 6 ปี ซึ่งเมื่อครบ 3 ชั้นแล้ว ปลดเป็นพันราชการทหารประเภทที่ 1

1.3 พลทหารกองหนุน เป็นผู้ที่ยังบรรจุเป็นทหารกองประจำการ 2 ปี (เว้นแต่ผู้ที่ได้รับสิทธิการลดหย่อน) แล้วปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ 1 แยกเป็นชั้นต่าง ๆ เช่นเดียวกับนายทหารประทวนกองหนุน

1.4 นักศึกษาวิชาทหาร ในส่วนของกองทัพอากาศ ได้เริ่มดำเนินการฝึกเองในปี พ.ศ.2549 โดยทำการตกลงกับ กองทัพบกในการกำหนดสถานศึกษาที่จะส่งนักเรียน นักศึกษา เข้าเป็น นศท.ทอ. กำหนดสถานศึกษาสายเทคนิคในพื้นที่ใกล้เคียงกับที่ตั้งศูนย์ฝึกย่อย นศท.ทอ. (รร.จอ.ยศ.ทอ.) มีจำนวนเหมาะสมกับความต้องการของ ทอ. และงบประมาณที่ได้รับ ปัจจุบันได้แก่ วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจะวิทยา วิทยาลัยเทคนิคมินบุรี และวิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เนื่องจาก ทอ. ต้องการกำลังพลสำรองเหล่าสนับสนุนการปฏิบัติทางอากาศ จึงรับนักศึกษาตามสาขาที่เรียนมาฝึกให้เป็นเหล่าเทคนิคของ ทอ. ได้แก่ สาขาช่างยนต์มาฝึกเป็นช่างอากาศยานช่างไฟฟ้า ช่างอิเล็กทรอนิกส์เป็นช่างสื่อสาร และสรรพาวุธอิเล็กทรอนิกส์ และช่างก่อสร้าง หรือวิศวกรรมโยธาเป็นช่างโยธา ทั้งนี้ ทอ.จัดตั้งศูนย์ฝึกย่อยที่ รร.จอ.ยศ.ทอ.ดำเนินการฝึกวิชาทหารทุกชั้นปี โดย ศทย.อย. และสายวิทยาการของ ทอ. ฝึกอบรมภาควิชาการและฝึกปฏิบัติจำนวน 4 เหล่าทหาร โดยแยกฝึกในเหล่าสนับสนุนการปฏิบัติทางอากาศ คือ เหล่า ชอ., ส., สพ. และ ชย.

2. ระบบการควบคุมกำลังพลสำรอง

ทอ.(กพส.สนพ.กพ.ทอ.) นำรายชื่อข้าราชการที่ลาออกและผู้สำเร็จการศึกษาจาก นศท.ทอ.มาคัดเลือกเฉพาะผู้ที่ยังเป็น นายทหารสัญญาบัตรกองหนุนและนายทหารประทวนกองหนุน เก็บบันทึกข้อมูลไว้สำหรับเรียกมาใช้งานในยามฉุกเฉินหรือเรียกมาฝึกเพื่อให้พร้อมปฏิบัติงานต่อไป ส่วนพลทหารกองหนุน หน่วยที่บรรจุพลทหารกองประจำการเป็นผู้เก็บบันทึกข้อมูลร่วมกับ จทบ. ที่หน่วยนั้นอยู่ในพื้นที่ ซึ่ง ทอ. ต้องการแก้ไขกฎหมายการเปลี่ยนเลขประจำตัว

กำลังพลสำรองที่ขึ้นทะเบียนทหารกับ ทบ.(หมายเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยเลข 1) แล้วภายหลังเข้ารับราชการทหารอากาศ ให้มีเลขประจำตัวเป็น ทอ.(หมายเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยเลข 3) เมื่อลาออกแล้วให้เป็นกำลังพลสำรองของ ทอ. เนื่องจากตรงตามความต้องการและไม่สิ้นเปลืองเวลาเรียกพล

ส่วนการพัฒนาบบกำลังพลด้านการควบคุมและติดต่อสื่อสารกับกำลังพลสำรองใช้ระบบคอมพิวเตอร์มาพัฒนาระบบฐานข้อมูล การประชาสัมพันธ์ การติดต่อประสาน การรับฟังความคิดเห็นทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งในอนาคตต้องมีโฮมเพจเพื่อติดต่อสื่อสารกับทหารกองหนุนอีกช่องทางหนึ่ง ซึ่งสำหรับการพัฒนาระบบการบรรจุและการใช้งาน จำเป็นต้องมีการกำหนดโครงสร้างหน่วยกำลังพลสำรอง และจัดทำเป็นบัญชีบรรจุกำลังพลสำรองได้ถึงระดับกองบินฝูงบินหรือหน่วยบินต่าง ๆ ทั่วประเทศ ต่อไป

3. ระบบการเรียกพลหรือระดมพล

ทอ. มีหลักนิยมและธรรมชาติของการใช้กำลังทางอากาศของ ทอ.แตกต่างจากเหล่าทัพอื่น กำลังพลสำรองที่จำเป็นในการเรียกพลฯ จึงได้แก่ น.ประทวนกองหนุนในเหล่าสนับสนุนการปฏิบัติทางอากาศ และพลทหารกองหนุน การเรียกพลของ ทอ.จึงเป็นไปตามเหล่าทหาร มิใช่เรียกพลเป็นหน่วย ยกตัวอย่างเช่น เรียก น.ประทวนกองหนุนเหล่า ชอ. ณ บน.23 ที่ผ่านมา ทอ.ทำการเรียกพลอย่างต่อเนื่องมาทุกปี ตามงบประมาณที่ได้รับและเปลี่ยนหน่วยรับพลไปทุกปีเพื่อเป็นการฝึกหน่วยต่างๆ ของ ทอ.ให้สามารถเป็นหน่วยรับพลได้เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินหรือมีความจำเป็นต้องเรียกพล ถ้า พ.ร.บ.กำลังพลสำรอง ฯ กำหนดให้เรียกพลตามบัญชีบรรจุกำลังของหน่วยจะทำให้ไม่สะดวกต่อการเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหาร (ทบทวนความรู้ตามสายวิชาการ) และตาม พรบ.กำลังพลสำรอง ฯ กำหนดให้ เหล่าทัพเป็นผู้ดำเนินการออกคำสั่งเรียกพลเองโดยไม่ต้องผ่าน มท. ทำให้การเรียกพลสะดวกรวดเร็ว อ่อนตัวต่อการปฏิบัติและประหยัดงบประมาณได้ด้วย

4. ระบบการฝึกศึกษากำลังพลสำรอง

ทอ. ดำเนินการฝึกศึกษากำลังพลสำรองระหว่างการเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหารให้กำลังพลสำรองได้ทบทวนความรู้ในสายวิชาการที่ตนเองได้เคยปฏิบัติงานมา โดยจัดเจ้าหน้าที่ในแต่ละสายวิชาการเดินทางไปทำหน้าที่หน่วยรับพล ร่วมกับผู้บรรยายของหน่วยรับพล ทำการอบรมทบทวนวิชาความรู้ แนะนำอุปกรณ์ วิทยาการหรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่มีใช้ใน ทอ. รวมทั้งเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันระหว่างกำลังพลสำรองและเจ้าหน้าที่ในแต่ละสายวิชาการซึ่งกระทำอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ในยามปกติ

การพัฒนาระบบกำลังสำรองด้านการฝึกศึกษากำลังพลสำรอง โดย ทอ.ทำการเรียกพลเป็นประจำทุกปี อย่างเข้มข้นและต่อเนื่อง โดยปัจจุบันเน้นให้ทหารกองหนุนมีชั่วโมงการฝึกปฏิบัติงานจริงร่วมกับกำลังประจำการ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการทางอากาศ

5. ระบบการบรรจุและใช้กำลังพลสำรอง

ทอ.จะบรรจุกำลังพลสำรองในส่วนกำลังรบ (กองบิน) ก่อน เมื่อปฏิบัติการกิจจะใช้กำลังประจำการที่มีรายชื่อบรรจุหน่วยบินไปปฏิบัติการกิจกับหน่วยบินตามการวางกำลังที่กำหนด ซึ่งกำลังทางอากาศจะใช้กำลังพลทำการรบจำนวนไม่มากนักและทำการรบนอกพื้นที่เป็นหลัก ทำให้อัตราการสูญเสียกำลังประจำการน้อยมากเมื่อเทียบกับเหล่าทัพอื่น ดังนั้นแนวความคิดในการสู้รบจึงเป็นไปในรูปแบบของการใช้กำลังประจำการที่มีอยู่ในปัจจุบันปฏิบัติการกิจก่อน แต่หากมีความจำเป็นจะเรียกใช้กำลังพลสำรองให้หน่วยบิน เพื่อเสริมกำลังประจำการทดแทนการสูญเสีย และขยายกำลังจัดตั้งหน่วยใหม่

ผลการดำเนินการของกองทัพอากาศ ตาม พ.ร.บ.กำลังพลสำรอง พ.ศ.2558

กองทัพอากาศได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการดำเนินการตาม พ.ร.บ.กำลังพลสำรอง พ.ศ.2558 ดังนี้ เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ พ.ร.บ.กำลังพลสำรอง พ.ศ.2558 กำหนด และเพื่อให้การเตรียมการใช้กำลังพลสำรองเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพสูงสุด ทั้งนี้ ในการขับเคลื่อนกิจการกำลังพลสำรองตาม พ.ร.บ.กำลังพลสำรอง พ.ศ.2558 ในส่วนของ ทอ. มีการดำเนินการที่สำคัญ ประกอบด้วย การดำเนินการจัดทำโครงสร้างกำลังพลสำรอง และการจัดทำบัญชีบรรจุกำลัง การรับสมัคร และคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นกำลังพลสำรอง วิธีการปฏิบัติในการเรียกกำลังพลสำรองเข้ารับราชการทหาร รวมถึงหลักเกณฑ์และวิธีการให้สิทธิประโยชน์อื่น รายละเอียดดังนี้

1. การดำเนินการจัดทำโครงสร้างกำลังพลสำรอง และการจัดทำบัญชีบรรจุกำลัง

1.1 ผบ.ทอ.ได้อนุมัติหลักการเกี่ยวกับการจัดทำอัตรารองรับการจัดทำบัญชีบรรจุกำลังพลสำรองในส่วนของ ทอ. (เมื่อ 17 ต.ค.59) ให้ กพ.ทอ. และ ยก.ทอ. ร่วมพิจารณาอัตรารองรับการจัดทำบัญชีบรรจุกำลัง โดยพิจารณาจัดทำให้ครบตามอัตราเต็ม ตามอัตรา ทอ.52 และบรรจุกำลังพลสำรองชั้นยศไม่เกิน น.ต. แล้วให้ กพ.ทอ.ดำเนินการจัดทำบัญชีบรรจุกำลัง ซึ่งปัจจุบันได้ดำเนินการเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว

1.2 ทอ.ได้กำหนดภารกิจของกำลังพลสำรอง และหน่วยกำลังพลสำรองของ ทอ. ดังนี้

กลุ่มที่ 1 สนับสนุนการใช้กำลังทางอากาศ และการพัฒนากำลังทางอากาศตามยุทธศาสตร์ ทอ. ทุกมิติ โดยกำหนดอัตรามาจาก หน่วย หน.สายวิทยาการ จำนวน 13 หน่วย

กลุ่มที่ 2 การปฏิบัติการทางทหารและการดำเนินการตามนโยบายรัฐบาล เพื่อใช้ปฏิบัติการทางทหารทั้งในยามปกติ และยามสงคราม รวมทั้ง เมื่อเกิดสาธารณภัยต่าง ๆ การสนับสนุนภารกิจตามนโยบายรัฐบาล โดยกำหนดอัตราจาก กองบิน, รร.การบิน และ อย. ซึ่ง กพ.ทอ., ยก.ทอ.และสายวิทยาการที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันพิจารณากำหนดอัตรารองรับการจัดทำบัญชีบรรจุกำลังเสร็จสิ้นแล้ว ยก.ทอ. ได้ขออนุมัติแก้ไขอัตรา ทอ.52 โดยกำหนดไว้ในตอนที่ 4 คำชี้แจงทำอัตราให้ตำแหน่งที่เป็นอัตรารว่างของหน่วยที่ไม่ได้บรรจุข้าราชการทหารชั้นยศ น.ต. ลงมา กำหนดเป็นอัตรากำลังพลสำรอง โดยในการบรรจุกำลังพลสำรองให้เป็นไปตามที่ ทอ.กำหนด

1.3 การจัดทำบัญชีบรรจุกำลัง เนื่องจากเป็นการเตรียมพร้อมรองรับการจัดทำบัญชีบรรจุกำลัง กพ.ทอ. ได้ดำเนินการปรับแก้ไขระเบียบ ทอ.ว่าด้วยการจัดทำบัญชีบรรจุกำลัง พ.ศ.2539 เพื่อรองรับ พ.ร.บ.กำลังพลสำรอง พ.ศ.2558 และข้อบังคับ กท.ว่าด้วยการเตรียมพล พ.ศ.2515 ซึ่ง ผบ.ทอ.อนุมัติแล้วเมื่อ 30 ม.ค.60 และดำเนินการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนากิจการกำลังพลสำรองของ ทอ. พ.ศ.2560 – 2564 ซึ่ง ผบ.ทอ.อนุมัติแล้วเมื่อ 6 ก.พ.60 และได้จัดทำอัตรารองรับการจัดทำบัญชีบรรจุกำลังแล้วเสร็จ โดยได้ดำเนินการนำรายชื่อผู้สมัคร และผู้รับการคัดเลือกบรรจุลงในอัตราที่กำหนดในบัญชีบรรจุกำลัง โดยพิจารณาถึงประสิทธิภาพ และขีดความสามารถของกำลังพลเป็นปัจจัยหลัก เพื่อความเหมาะสมและเพิ่มพูนขีดความสามารถของหน่วยในการปฏิบัติการทางทหารตามที่ ทอ.กำหนด ทั้งนี้ดำเนินการจัดทำบัญชีบรรจุกำลังในครั้งแรกแล้วเสร็จเมื่อ ก.ย.60

2. การรับสมัคร และคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นกำลังพลสำรอง

2.1 ทอ.ประชาสัมพันธ์กับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อรับสมัครบุคคลเป็นกำลังพลสำรอง ดังนี้

2.1.1 กลุ่มทหารกองหนุน (นศท.ทอ.) ประชาสัมพันธ์ช่วงการฝึกภาคสนาม และภาคที่ตั้งปกติ สอดแทรกในการฝึกอบรม และใช้ช่องทาง Facebook และเว็บไซต์ เน้นผู้จบชั้นปีที่ 3 - 5 เนื่องจากมีสิทธิประโยชน์จูงใจคนกลุ่มนี้ให้สมัครใจ เช่น การได้รับค่าตอบแทน การเลื่อนยศ และสิทธิประโยชน์อื่น ๆ รวมถึงสามารถบรรจุรายชื่อในบัญชีบรรจุกำลังได้ตามคุณวุฒิ ซึ่งแตกต่างจากบัญชีบรรจุกำลังทหารกองหนุนที่ถูกระงับตามชั้นยศเดิม

2.1.2 กลุ่มผู้มีความรู้ความชำนาญเฉพาะทาง (พลเรือน) โดยประชาสัมพันธ์ผ่านสายวิทยาการ ซึ่งบุคคลกลุ่มนี้ควรพิจารณาสิทธิประโยชน์ที่ได้รับเพิ่มเติมเพื่อเป็นการจูงใจ ตลอดจนสิทธิประโยชน์ให้กับนายจ้างเพื่อเป็นการชดเชยค่าจ้างที่ต้องจ่ายในช่วงที่มีการเรียกกำลังพลสำรองรับราชการทหาร

2.1.3 กลุ่มทหารหญิงที่ลาออกจากราชการ ประสานกับเจ้าตัวโดยตรงเพื่อให้ ข้อมูลเกี่ยวกับหน้าที่ของกำลังพลสำรอง และสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ

2.1.4 กลุ่มลูกเสืออากาศ ประสานผ่านศูนย์ประสานงานลูกเสืออากาศ โดยใช้ สื่อประเภทแผ่นพับเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับหน้าที่ของกำลังพลสำรอง และสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ

2.2 การรับสมัครบุคคลเข้าเป็นกำลังพลสำรองของ ทอ. ได้เริ่มรับสมัครหลังจาก การจัดทำอัตรารองรับการจัดทำบัญชีบรรจุกำลังเสร็จสิ้นแล้ว ได้ดำเนินการขออนุมัติ ผบ.ทอ. เมื่อ มิ.ย.60 และได้เริ่มรับสมัครบุคคลเข้าเป็นกำลังพลสำรอง มีระยะเวลาการรับสมัครตั้งแต่ ก.ค.- ก.ย.60 กรรมวิธีในการดำเนินการรับสมัครดำเนินการตามกรอบหลักเกณฑ์การรับสมัครบุคคล เข้าเป็นกำลังพลสำรองที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ กท.ว่าด้วยกิจการกำลังพลสำรอง พ.ศ.2559 โดยมี คณะกรรมการรับสมัครและคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นกำลังพลสำรองของ ทอ. เป็นผู้รับผิดชอบ ดำเนินการ

2.3 การคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นกำลังพลสำรองของ ทอ. เริ่มคัดเลือกจากทหาร กองหนุนที่ลาออกจากราชการ และทหารกองหนุนที่ ทอ. ผลิตเอง ทั้งนี้ได้ดำเนินการบรรจุกำลังพล สำรองตามหลักเกณฑ์และวิธีการบรรจุรายชื่อกำลังพลสำรองในบัญชีบรรจุกำลังตามที่กำหนดไว้ใน ข้อบังคับ กท. ว่าด้วยกิจการกำลังพลสำรอง พ.ศ.2559 ลงในตำแหน่งที่เหมาะสม โดยการดำเนินการ ของคณะกรรมการรับสมัครและคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นกำลังพลสำรองของ ทอ.

3. วิธีการปฏิบัติในการเรียกกำลังพลสำรองเข้ารับราชการทหาร

3.1 ทอ.ได้ทดลองเรียกกำลังพลสำรองครั้งแรกในเดือน พ.ค.61 เป็นเหล่าทหาร ช่างอากาศจำนวน 15 คนโดยเทียบเคียงรูปแบบและวิธีปฏิบัติในการเรียกกำลังพลสำรองตามข้อบังคับ กท.ว่าด้วยการเตรียมพล พ.ศ.2515

3.2 รูปแบบการเรียกกำลังพลสำรองในปี 62 เน้นการดำเนินการที่สอดคล้องกับ เป้าหมายของ พ.ร.บ. กำลังพลสำรอง พ.ศ.2558 โดยวางแผนเรียกกำลังพลสำรองประเภทพลทหาร ที่บรรจุในหน่วยกำลังพลสำรองสำหรับ เพื่อฝึกวิชาทหาร จำนวน 2 หน่วย ๆ ละ 50 คน (กองบินใน พื้นที่ภาคใต้ 1 หน่วยและภาคเหนือ 1 หน่วย)มีระยะเวลาการเรียกพล 5 วัน

3.3 การเรียกพลในปีถัดไป กท.ทอ.จะร่วมหารือกับสายวิทยาการและ หน่วยกำลังพลสำรองเพื่อกำหนดแนวทางการเรียกกำลังพลสำรองที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะ ทาง และการเรียกกำลังพลสำรองที่บรรจุในการปฏิบัติภารกิจทางทหารและการดำเนินการ ตามนโยบายรัฐบาล

4. หลักเกณฑ์และวิธีการให้สิทธิประโยชน์อื่น

สิทธิประโยชน์อื่นที่กำหนดในหมวด 8 ของระเบียบ กท.ว่าด้วยสิทธิประโยชน์ของกำลังพลสำรอง พ.ศ.2559 มีดังนี้

4.1 เครื่องแต่งกาย (แนวทางการปฏิบัติ) กำลังพลสำรองที่เข้ารับการเรียกพลเพื่อตรวจสอบไม่ได้รับจ่ายเครื่องแต่งกาย กำลังพลสำรองที่เข้ารับการเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหารเพื่อปฏิบัติราชการ และเพื่อทดลองความพร้อม ได้รับจ่ายเครื่องแต่งกายตามความจำเป็น

4.2 คณะแนบเพิ่มพิเศษกรณีสอบบรรจุเข้าเป็นทหารประจำการ โดยปัจจุบัน ทอ. ยังไม่มีระเบียบรองรับการเพิ่มคณะแนบพิเศษให้กับกำลังพลสำรอง กรณีสอบบรรจุเข้าเป็นทหารประจำการ ทั้งนี้ในโอกาสหน้า กท.ทอ. ควรพิจารณาคณะแนบเพิ่มพิเศษให้กับกำลังพลสำรองที่สำเร็จหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหารและกำลังพลสำรองที่เป็นพลเรือนเป็นกรณีพิเศษ เพื่อใช้ในการสอบบรรจุเข้าเป็นทหารประจำการ เนื่องจากปัจจุบันพลทหารกองหนุนได้รับคณะแนบเพิ่มพิเศษกรณีสอบบรรจุเข้าเป็นทหารประจำการ จึงเห็นควรนำเรื่องนี้เข้าสู่การพิจารณาในการประชุม คคส. เพื่อพิจารณากำหนดแนวทางให้เหล่าทัพดำเนินการให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันภายใน กท.

4.3 การรับเงินช่วยเหลือกรณีเสียชีวิต พิกัด หรือทุพพลภาพ กำลังพลสำรองที่เสียชีวิตในระหว่างเข้ารับการเรียกพล กองทัพจะช่วยเหลือค่าทำศพในวงเงินไม่เกิน 5,000 บาท ตามข้อบังคับ กท.ว่าด้วยเงินช่วยเหลือในการทำศพ พ.ศ.2541 โดยจ่ายเป็นค่าจัดการศพขั้นต้นรายละไม่เกิน 2,000 บาท และจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในพิธีฌาปนกิจศพ รายละไม่เกิน 3,000 บาท สำหรับมาตรการช่วยเหลือเมื่อกำลังพลสำรองพิกัด หรือทุพพลภาพยังไม่มียะเยียบรองรับ

การเปรียบเทียบแนวทางการใช้ระบบกำลังพลสำรองของ ทอ.ของไทยและมิตรประเทศ

1. ระบบผลิตกำลังพลสำรอง กำลังพลสำรองของ ทอ.ได้มาจากข้าราชการสังกัด ทอ. ทั้งทหารชั้นประทวนและสัญญาบัตรที่ลาออกจากราชการแล้วปลดเป็นกองหนุนของ ทอ. (ตามชั้นยศที่ลาออก) และ นศท.ทอ. ในขณะที่ระบบการผลิตกำลังพลสำรองของประเทศต่าง ๆ (สหรัฐอเมริกา เครือรัฐออสเตรเลีย และสาธารณรัฐสิงคโปร์) ได้จากพลทหารทั้งสิ้น ไม่ว่าจะมาจากระบบการเกณฑ์ หรือระบบอาสาสมัคร

2. ระบบการควบคุมกำลังพลสำรอง ทอ.เริ่มใช้บัญชีบรรจุกำลังพล ซึ่งยังไม่ทราบถึงปัญหาข้อขัดข้องที่จะตามมา ทั้งนี้ ทอ.ให้กรมกำลังพลทหารอากาศ เป็นหน่วยควบคุม

กำลังพลสำรอง ในขณะที่มิตรประเทศใช้หน่วยกำลังพลสำรองเป็นผู้ควบคุม ร่วมกับใช้ระบบสารสนเทศในการอำนวยความสะดวก

3. ระบบการเรียกพลหรือระดมพล ในช่วงที่ผ่านมา ทอ.มีการเรียกพลทุกปี เพื่อฝึกวิชาทหารอย่างเข้มงวดและต่อเนื่อง โดยเรียกพลผ่านสัสดี กองทัพบก และฝ่ายปกครอง แต่เนื่องด้วยหมายเรียกพลจากสัสดีและฝ่ายปกครองมักไปถึงกำลังพลสำรองล่าช้ากว่าจดหมายราชการจาก ทอ.ในขณะที่มิตรประเทศใช้ระบบสารสนเทศในการเรียกพล

4. ระบบการฝึกและศึกษากำลังพลสำรอง การฝึกอบรมกำลังพลสำรองของ ทอ. ที่ผ่านมาเป็นไปตามงบประมาณที่ได้รับในแต่ละปี เนื่องจากมีภารกิจหลักที่มีความจำเป็นกว่าเช่น การจัดหาเครื่องบิน ในขณะที่ในมิตรประเทศ มีการฝึกอบรมต่อเนื่องเป็นเวลา 20 – 60 วัน ตลอดจนนำผลการฝึกอบรมมาพิจารณาการเลื่อนยศด้วย

5. ระบบการบรรจุและการใช้กำลังพลสำรอง ทอ.ใช้กำลังประจำการเป็นหลัก โดย ทอ.จะบรรจุกำลังพลสำรองในส่วนกำลังรบ (กองบิน) ก่อน โดยใช้รูปแบบการใช้กำลังประจำการที่มีอยู่ในปัจจุบันก่อน หากจำเป็นจะเรียกใช้กำลังพลสำรองให้หน่วยบินและขยายกำลัง จัดตั้งหน่วยใหม่ ซึ่งการบรรจุกำลังพลสำรองในมิตรประเทศใช้การบรรจุกำลังพลสำรองเป็นกำลังส่วนใหญ่ของกำลังพลทั้งหมด โดยมีการดำเนินงานประจำปี ตามปีงบประมาณ และมีการกำหนด อัตราส่วนการบรรจุที่ชัดเจนมีการใช้งานตั้งแต่ในยามปกติ ต่างจาก กองทัพอากาศ ที่ยังไม่มีมีการใช้งานในยามปกติเช่นเดียวกัน

สรุป

จากผลการวิจัยระบบกำลังพลสำรองของ ทอ.ไทยและมิตรประเทศ พบว่า ปัจจุบันการใช้ระบบกำลังพลสำรองของ ทอ.ยังมีการดำเนินงานบางส่วนที่อาจต้องพัฒนาและปรับปรุง เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินงานและสภาพปัญหาที่มีโอกาสจะเกิดขึ้น

1. การเร่งจัดทำบัญชีบรรจุกำลังพลและแผนขยายการบรรจุกำลังพลสำรอง โดยกรมยุทธการทหารอากาศ รับผิดชอบในการจัดทำบัญชีบรรจุกำลังพลเรียบร้อยแล้ว แต่ควรมีการจัดทำแผนขยายการบรรจุกำลังพลสำรองเพิ่มขึ้นตามความเหมาะสม เพื่อเป้าหมายในการปรับลดกำลังพลของ ทอ.ในอนาคต

2. การจัดตั้งหน่วยงานเพื่อรับผิดชอบกิจการกำลังพลสำรองโดยตรง มีหน้าที่กำกับดูแลและพัฒนาาระบบกำลังพลสำรองของ ทอ. อาทิ ตั้งเป็นกรมกำลังพลสำรองทหารอากาศ หรือ หน่วยบัญชาการกำลังพลสำรองทหารอากาศ

แนวทางการพัฒนาในระบบย่อยทั้ง 5 ระบบซึ่งสามารถสรุปแนวทางการพัฒนาระบบกำลังพลสำรองของ ทอ.ได้ ดังนี้

ระบบการผลิตกำลังพลสำรอง

1. กำลังพลสำรองมาจากการเกณฑ์ หรือการอาสาสมัคร ซึ่งจะทำให้ได้กำลังพลทหารประจำการที่มีการศึกษา ตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาถึงระดับปริญญาในสาขาต่าง ๆ จากนั้นจึงแยกพื้นฐานความรู้ให้เหมาะสมกับเหล่าสายวิทยาการที่จะบรรจุลงในแต่ละตำแหน่ง โดยให้ฝึกวิชาทหารเบื้องต้นก่อน เพื่อให้ทราบถึง กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และแบบธรรมเนียมทหาร เป็นเวลา 3 เดือน และแยกบรรจุลงในแต่ละตำแหน่งตามเหล่าที่กำหนดไว้ในเบื้องต้น เพื่อฝึกความชำนาญร่วมกับกำลังประจำการ เป็นเวลา 1 ปี 6 เดือน แล้วจึงบรรจุเป็นกำลังพลสำรองของ ทอ. ตามเกณฑ์อายุของประเภทกองหนุนต่อไป

2. กำลังพลประเภทพลทหาร เมื่อปลดประจำการแล้ว เป็นพลทหารกองหนุนในระบบกำลังพลสำรอง ของ ทอ. โดย กรมกำลังพลสำรองทหารอากาศ หรือหน่วยบัญชาการกำลังพลสำรองทหารอากาศ เป็นผู้ควบคุมยอดของแต่ละสายวิทยาการ รวมทั้งดำเนินการทั้ง 5 ระบบ

3. การดำเนินการฝึกศึกษาแก่กำลังพลสำรอง รวมถึงวัดผลการศึกษาและการฝึกความชำนาญทหารอากาศตามสายวิทยาการที่ได้บรรจุ เพื่อพิจารณาเลื่อนชั้นยศตามระยะเวลาที่กำหนดให้เป็นกำลังพลสำรองประเภทนายทหารประทวน และนายทหารสัญญาบัตรต่อไป

ซึ่งหากดำเนินการพัฒนาปรับปรุงระบบการผลิตกำลังพลสำรองของ ทอ.ได้ดังที่กล่าวมาในเบื้องต้นนี้ จะทำให้กำลังพลสำรองของ ทอ. ในแต่ละประเภทเป็นกำลังพลสำรองที่มีประสิทธิภาพทั้งประเภทพลทหารกองหนุน นายทหารประทวนกองหนุน และนายทหารสัญญาบัตรกองหนุน

ระบบการควบคุมกำลังพลสำรอง

หากเกิดสงครามจะต้องมีกำลังพลสำรองที่พร้อมทำการรบ โดยบรรจุตามบัญชีบรรจุกำลังพล และกองหนุนอีกจำนวนหนึ่งฝึกเพิ่มเติมให้พร้อมรบ เพื่อเป็นกำลังหนุนในการรบ โดยการทดแทนกำลัง และการขยายกำลัง ซึ่งมีกรมกำลังพลทหารอากาศ หรือหน่วยบัญชาการกำลังพลสำรอง เป็นหน่วยควบคุมระบบกำลังพลสำรองโดยไม่ผ่านสัสดี ทบ.และฝ่ายปกครองอีก โดยควรดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การนำระบบสารสนเทศมาใช้ในระบบควบคุม อาทิ ควบคุมยอดกำลังพลสำรอง แต่ละสายวิทยาการ ควบคุมการเลื่อนชั้นยศในแต่ละชั้นยศ ติดต่อประสานและประชาสัมพันธ์กับกำลังพลสำรอง การให้การศึกษ และการเรียกพลเพื่อฝึกปฏิบัติงาน โดยจัดทำเว็บไซต์เพื่อให้กำลังพลสำรองสามารถเลือกวันเวลาในการเข้ารับการเรียกพลเองได้

2. การควบคุมการศึกษาอบรมกำลังพลสำรอง ตลอดจนออกคำสั่งให้กำลังพลสำรองแต่ละคนสามารถไปฝึกปฏิบัติงานในตำแหน่งที่ได้รับการบรรจุตามอัตราบัญชีบรรจุกำลังพลที่กำหนด โดยหมุนเวียนเป็นวงรอบในแต่ละปีตั้งแต่ภาวะปกติ

3. การส่งรายชื่อกำลังพลสำรองที่ชัดเจนคำสั่งการเรียกพลในวงรอบปีให้ฝ่ายปกครองดำเนินคดีตามกฎหมาย ฐานหลีกเลี่ยงการเรียกพล

ระบบการเรียกพลหรือระดมพล

1. ภาวะปกติ ในระบบควบคุมการเรียกพลจะใช้ระบบสารสนเทศ โดยเปิดเว็บไซต์กำหนดตารางเวลาการศึกษาอบรมและการฝึกปฏิบัติงาน เรียกว่า “ตารางการเรียกพล” เพื่อให้กำลังพลสำรองสามารถมาปฏิบัติงานร่วมกับกำลังประจำการได้ ซึ่งกำลังพลสำรองจะเป็นผู้กำหนดวันที่จะเข้ารับการฝึกอบรม เข้ารับการฝึกปฏิบัติงานด้วยตนเอง โดยบันทึกวันที่เข้ารับการฝึกอบรมผ่านเว็บไซต์ เพื่อการหมุนเวียนกันมาปฏิบัติงานตั้งแต่ภาวะปกติ เป็นวงรอบของแต่ละปี

2. ภาวะสงคราม ดำเนินการประกาศผ่านสื่อทุกประเภทที่มีอยู่ โดยใช้กฎหมายบังคับประกาศเป็นพระราชบัญญัติการระดมพล ซึ่งกำลังพลสำรองของ ทอ.ทุกคนจะต้องมารายงานตัวที่กรมกำลังพลทหารอากาศ หรือหน่วยบัญชาการกำลังพลสำรองทหารอากาศ เพื่อจัดสรรกำลังพลสำรองให้หน่วยที่ได้รับการบรรจุตามบัญชีบรรจุกำลังพล ส่วนกำลังพลสำรองทั่วไปที่เหลือจะดำเนินการฝึกให้มีความพร้อมรบ เพื่อทดแทนกำลังและเตรียมการขยายกำลังต่อไป

ระบบการฝึกและศึกษากำลังพลสำรอง

1. การเรียกพลสามารถเรียกพลเพื่อฝึกได้ไม่เกินปีละ 60 วัน ตามข้อบังคับ กท. พ.ศ.2515 แต่ในความเป็นจริงนั้นไม่สามารถกระทำได้ เนื่องจากกำลังพลสำรองส่วนใหญ่มีงานประจำ ดังนั้น ระบบการฝึกและศึกษากำลังพลสำรองของ ทอ. จึงต้องนำระบบสารสนเทศมาใช้ในระบบควบคุมกำลังพลสำรองให้สอดคล้องกับระบบการเรียกพลหรือระดมพล ดังนี้

1.1 การจัดการศึกษาอบรมในวิชาเหล่าสายวิทยาการที่กำลังพลสำรองบรรจุจำนวน 80 ชั่วโมงต่อปี อบรมวันละ 4 ชั่วโมง ในวันเสาร์และอาทิตย์ คิดเป็นเวลา 20 วัน (10 สัปดาห์) โดยแต่ละคนจะทำการฝึกปีเว้นปีหรือตามงบประมาณที่ได้รับ และใช้ระบบสารสนเทศช่วยจัดตารางศึกษาอบรมผ่านเว็บไซต์เพื่อให้กำลังพลสำรองเป็นผู้รับผิดชอบตนเองในการกำหนดวันเวลาในการฝึก

1.2 การฝึกพร้อมกับกำลังประจำการ โดยกำหนดตามเหล่าสายวิทยาการของกำลังพลสำรองอย่างต่อเนื่อง 10 วันทำการหรือตามงบประมาณที่ได้รับ โดยกำลังพลสำรองสามารถเลือกเวลาการเข้ารับการฝึกตามตารางการฝึกที่กำหนดผ่านทาง เว็บไซต์

1.3 นอกเหนือจากการฝึกตามสายวิทยาการแล้ว ในส่วนของพลทหารกองหนุน ยังให้มีการฝึกบรรเทาสาธารณภัยและการควบคุมฝูงชนด้วย เนื่องจากถ้ามีเหตุจำเป็นและรัฐบาล สั่งการให้กองทัพออกปฏิบัติงานในลักษณะดังกล่าว ทอ.จะ ได้มีความพร้อมในการปฏิบัติ

1.4 การพิจารณาเลื่อนยศและตำแหน่ง โดยหน่วยรับผิดชอบที่ได้จัดตั้งขึ้นนำผล การศึกษาอบรม และการปฏิบัติภารกิจไปพิจารณาเลื่อนยศและตำแหน่ง ตามกรอบเวลาที่ กระทรวงกลาโหมกำหนด

ระบบการบรรจุและการใช้กำลังพลสำรอง

1. ระบบการบรรจุ

1.1 กรมยุทธการทหารอากาศ จัดทำแผนขยายการบรรจุกำลังพลสำรองในหน่วย ขึ้นตรง กองทัพอากาศ เพื่อเตรียมความพร้อมหากมีความจำเป็นต้องขยายอัตรากำลังพลสำรอง

1.2 กรมกำลังพลทหารอากาศหรือหน่วยกำลังพลสำรองที่จัดตั้งขึ้นใหม่พิจารณา บรรจุกำลังพลสำรองพร้อมรบตามบัญชีบรรจุกำลัง ในอัตรา ทอ. ที่กำหนด ตามความสมัครใจก่อน หากยังไม่ได้ครบตามจำนวนจึงเกณฑ์กองหนุนที่มีความรู้ความสามารถตามที่ ทอ.ต้องการ เข้าเป็นกำลังพลสำรองบรรจุในบัญชีบรรจุกำลัง

2. การใช้งาน

2.1 ยามปกติและยามสงคราม ต้องใช้กำลังพลสำรองได้เหมือนกัน โดยภารกิจ และหน่วยงานที่สำคัญ ให้กำลังประจำการเป็นหน่วยรับผิดชอบ และให้กำลังพลสำรองรับผิดชอบ ในหน้าที่ที่มีความสำคัญน้อยกว่า

2.2 ยามปกติ ใช้กำลังพลสำรองปฏิบัติในกองทัพอากาศ ร่วมกับกำลังประจำการ โดยหมุนเวียนกันเข้ามาฝึกปฏิบัติงานร่วมกับกำลังประจำการในสายวิทยาการที่กำลังพลสำรอง บรรจุ กำหนดตามตารางการศึกษาอบรม และการฝึกปฏิบัติ ตามเว็บไซต์ที่กำหนด ซึ่ง ทอ.สามารถ ใช้ประโยชน์จากการนี้ในการลดกำลังพลประจำการลงได้

2.3 นอกเหนือจากการปฏิบัติงานตามสายวิทยาการแล้ว หากมีความจำเป็น หรือมีเหตุฉุกเฉินสามารถใช้กำลังพลสำรองปฏิบัติตามนโยบายรัฐบาลในการบรรเทาสาธารณภัย หรือการควบคุมฝูงชนได้ด้วย

หาก ทอ.สามารถพัฒนาและปรับปรุงระบบกำลังพลสำรองทั้ง 5 ระบบย่อยได้ ตามแนวทางการพัฒนา ระบบกำลังพลสำรองของ ทอ.ที่ผู้วิจัยได้ศึกษา จนกระทั่งสรุปเป็น ข้อเสนอแนะที่กล่าวมาในเบื้องต้นนี้ จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินการในระบบ กำลังพลสำรองของกองทัพอากาศอย่างยิ่ง

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศ รองรับพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.2558 ฉบับนี้ เป็นแนวคิดที่เกิดจากการรวบรวมข้อมูลของผู้วิจัย เนื่องจากกองทัพอากาศได้เริ่มมีการดำเนินการเกี่ยวกับกิจการกำลังพลสำรองมาเมื่อปี พ.ศ.2516 ตลอดระยะเวลา 45 ปี กองทัพอากาศ มีการพัฒนาและปรับปรุงระบบกำลังพลสำรองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีระบบย่อย 5 ระบบ คือ ระบบการผลิตกำลังพลสำรอง ระบบการควบคุมกำลังพลสำรอง ระบบการเรียกพลและระดมพล ระบบการฝึกศึกษากำลังพลสำรอง ระบบการบรรจุและการใช้กำลังพลสำรอง แต่หลังจากมีพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.2558 ออกมาซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงระบบกำลังพลสำรองครั้งใหญ่ของประเทศ กองทัพอากาศจึงจำเป็นต้องมีแนวทางการพัฒนาระบบกำลังพลสำรองรองรับพระราชบัญญัตินี้ให้เหมาะสมกับการใช้กำลังทางอากาศ ให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนสามารถใช้กำลังพลสำรองได้ทั้งยามปกติ และยามสงคราม ซึ่งกรอบการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขึ้นตามระบบย่อยทั้ง 5 ระบบที่กล่าวไว้ในเบื้องต้น โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (QUALITY RESEARCH) แบบพรรณนา โดยเก็บข้อมูลจาก 2 แหล่ง ได้แก่ 1) ข้อมูลปฐมภูมิ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสัมภาษณ์แบบเปิด สัมภาษณ์เชิงลึก (INDEPTH INTERVIEW) ผู้ทรงคุณวุฒิ และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกิจการกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศ โดยใช้แบบสอบถามแบบปลายเปิด (OPEN-ENDED QUESTIONNAIRES) สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกิจการกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศ รวมถึงผู้ที่เคยปฏิบัติงาน 2) ข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเอกสารที่เกี่ยวข้องจากแหล่งปฐมภูมิต่างๆ จากนั้นจึงนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ จนกระทั่งสามารถสรุปผลการวิจัยได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยที่ได้กำหนดไว้ในเบื้องต้น โดยพบว่า ในปัจจุบันประเทศไทยไม่น่าจะมีการระดมพลขนาดใหญ่ขนาดต้องใช้กำลังพลสำรองเข้ามาทำการรบ เนื่องจากกองทัพอากาศรบด้วยเครื่องบิน หากนักบินเสียชีวิตหมายความว่าต้องสูญเสียเครื่องบินด้วยแน่นอน รวมทั้งประเทศไทยไม่สามารถผลิตเครื่องบินใช้เองได้ อีกทั้งกองทัพอากาศมีนักบินส่วนกลางที่ทำงานในหน่วยงานต่างๆ ในกองทัพจำนวนมาก จึงไม่มีความจำเป็นต้องมีกำลังพลสำรองประเภทนักบินส่วนเหล่าอื่นๆ อยู่ในที่ตั้งปกติ การสูญเสียจะเกิดขึ้นได้น้อยมาก จึงมีความจำเป็นน้อยมากที่

จะต้องเรียกกำลังพลสำรองมาใช้ แต่กองทัพอากาศก็จำเป็นต้องฝึกกำลังสำรองเหล่านี้ไว้ด้วยเพื่อเตรียมการหากเกิดเหตุฉุกเฉินกว่าที่คาดการณ์เอาไว้ ในทางกลับกัน ภัยคุกคามที่คาดว่าจะเกิดขึ้นกับประเทศเราก็คือภัยพิบัติที่เกิดจากธรรมชาติที่เชื่อได้ว่าจะรุนแรงและบ่อยครั้งขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งเกิดจากภาวะโลกร้อน และโลกขาดสมดุลย์จากฝีมือมนุษย์ ระบบกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศจึงต้องการพัฒนาอย่างจริงจัง เพื่อให้สามารถตอบสนองการปฏิบัติได้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการบรรเทาสาธารณภัยในรูปแบบต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นแล้วรัฐบาลขอให้กองทัพออกช่วยเหลือประชาชนเนื่องจากกองทัพมีจำนวนกำลังพลและยุทธโศปกรณ์ที่สามารถนำมาใช้ช่วยเหลือประชาชนได้ดี อีกทั้งปัญหาการเมืองของไทยที่ผ่านมามีความแตกแยกทางความคิดรุนแรงอย่างที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนมีการชุมนุมประท้วงทำลายทรัพย์สินของชาติ และกระทบกับความมั่นคงของชาติอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จนทำให้ทหารจำเป็นต้องเข้ามาปกครองประเทศ ซึ่งหลังจากให้มีการเลือกตั้งแล้วก็ยังไม่แน่ว่าจะมีความสงบเรียบร้อยหรือยังมีประชาชนออกมาชุมนุมใหญ่ทำลายทรัพย์สินอีกหรือไม่ ซึ่งที่ผ่านมาเมื่อมีการชุมนุมขนาดใหญ่และเกิดความวุ่นวายขึ้นจนเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้ รัฐบาลก็จะให้ทหารเข้าควบคุมสถานการณ์ แต่หากมีความวุ่นวายจนต้องใช้กำลังทหารมักถูกโจมตีว่าเอาภาษีประชาชนมาซื้อปืนเพื่อทำร้ายประชาชน ทำให้ทหารเป็นคู่อริโดยตรงกับประชาชน และถูกเกลียดชังจากประชาชน หากเราสามารถเรียกกำลังพลสำรองที่เป็นประชาชนเข้ามาร่วมกับกำลังประจำการได้ กำลังพลสำรองเหล่านี้ซึ่งเป็นประชาชนจะเป็นกระบอกเสียงให้ทหารว่านโยบายจริงๆ เป็นอย่างไร และที่จำเป็นต้องใช้กำลังเนื่องจากเหตุใด ดังนั้น จึงสรุปในภาพรวมได้ว่า ระบบกำลังพลสำรองของ ทอ. ที่ดำเนินการมาตั้งแต่ ปี พ.ศ.2515 จนกระทั่งถึงปัจจุบัน ปี 2561 เป็นระยะเวลากว่า 46 ปี นั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบกำลังพลสำรองทั้ง 5 ระบบย่อย ตามประเด็นที่ได้กล่าวมาในเบื้องต้น เพื่อให้การจัดการกำลังพลสำรองของ ทอ. เกิดประสิทธิภาพและประโยชน์สูงสุดต่อประเทศ

ข้อเสนอแนะ

จากสรุปผลการวิจัย พบว่า การดำเนินการ ระบบกำลังพลสำรองของ ทอ. หลังจากมีพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.2558 ยังขาดการพัฒนาทั้ง 5 ระบบย่อยให้เห็นเป็นรูปธรรม ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการดำเนินการในระบบกำลังพลสำรองของ ทอ. ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้เสนอแนวทางการพัฒนาระบบกำลังพลสำรองของ ทอ. ได้แก่

1. การจัดตั้งหน่วยงานรับผิดชอบกิจการกำลังพลสำรองโดยตรง

ควรจัดตั้งหน่วยงานรับผิดชอบกิจการกำลังพลสำรองโดยตรง โดยจัดตั้งเป็นกรมกำลังพลสำรองทหารอากาศ หรือหน่วยบัญชาการกำลังพลสำรองทหารอากาศ ให้มีหน้าที่กำกับ ดูแล และพัฒนาระบบกำลังพลสำรอง ทอ. ทั้ง 5 ระบบ ซึ่งมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1.1 ระบบการผลิตกำลังพลสำรอง

1.1.1 กำหนดหน่วยงานหลักในการรับผิดชอบดูแลการฝึกอบรมนักศึกษาวิชาทหารในส่วนของกองทัพอากาศ ซึ่งมีส่วนของทุกสายวิทยาการ เพื่อให้สามารถทุ่มเทการฝึกอบรมได้เต็มที่ไม่มีงานรับผิดชอบหลักอื่น เนื่องจากที่ผ่าน สายวิทยาการต่างๆ มีงานประจำอยู่แล้ว และต้องแบ่งเวลามาทำการฝึกให้ นักศึกษาวิชาทหารในส่วนของกองทัพอากาศ ซึ่งใช้งานหลัก ทำให้ไม่สามารถทุ่มเทเวลาได้เต็มที่ รวมทั้งทำให้ไม่มีการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน และการประเมินค่ามา 12 ปีแล้ว ซึ่งควรมีการประเมินค่าและปรับปรุงหลักสูตรทุกๆ 5 ปี

1.1.2 ควรประชาสัมพันธ์สถานศึกษาในความรับผิดชอบให้มีผู้เข้ารับการฝึกนศท.ทอ. ได้ตามจำนวนที่ ทอ. ต้องการ และควรประสาน ทบ.หาสถานศึกษาสำรองไว้ด้วย ถ้ามีสถานศึกษาใดปิดกิจการอีก

1.2 ระบบการควบคุมกำลังพลสำรอง

กรมกำลังพลสำรองทหารอากาศ หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบกำลังพลสำรองที่จัดตั้งขึ้นใหม่ เป็นหน่วยที่สามารถควบคุมระบบกำลังพลสำรอง ซึ่งจะเตรียมกำลังสำรองพร้อมรบ โดยบรรจุตามบัญชีบรรจุกำลังพล และกองหนุนอีกจำนวนหนึ่งฝึกเพิ่มเติม เพื่อเป็นกำลังหนุนในการรบ ทั้งนี้ ควรดำเนินการควบคุมกำลังพลสำรอง ดังนี้

1.2.1 การจัดตั้งหน่วยงานส่วนกลางเป็นผู้รับผิดชอบควบคุมกำลังพลสำรอง อาทิ จัดตั้งกรมกำลังพลสำรองทหารอากาศ หรือหน่วยตั้งใหม่อื่น เพื่อควบคุมกำลังพลพร้อมรบกำลังพลสำรองเตรียมพร้อม ให้สามารถเตรียมกำลังเป็นกำลังสำรองพร้อมรบโดยเร็ว และมีมาตรฐานเดียวกัน

1.2.2 การนำระบบสารสนเทศมาใช้ในระบบการควบคุมกำลังพลสำรอง แต่ละเหล่าสายวิทยาการ โดยควบคุมการเลื่อนชั้นยศ การติดต่อประสานงาน โดยไม่ต้องผ่านฝ่ายปกครอง ซึ่งจะเพิ่มประโยชน์ต่อการประชาสัมพันธ์กับกำลังพลสำรอง ทั้งการให้การฝึกศึกษา และการเรียกพลเพื่อฝึกปฏิบัติงาน โดยกำลังพลสำรองสามารถเลือกวันเวลาในการเข้ารับการศึกษาได้เองผ่านเว็บไซต์ของ ทอ.

1.2.3 ประธาน ทบ.(นรค.) เพื่อขอแก้ไขเลขประจำตัวทหารให้ตรงตามสังกัดจริง เช่นสังกัดทอ. ต้องมีเลขประจำตัว เลข 3 เพื่อไม่ให้สับสนเวลาที่ต้องการใช้งานจริง และไม่สับสนจำนวนกำลังพลสำรองที่แท้จริงด้วย

1.2.4 กพ.ทอ.ต้องทำการแก้ไขเหล่าทหารของกำลังพลสำรองให้ตรงตามความสามารถในปัจจุบัน เนื่องจากที่ผ่านมาเคยเรียกพลเหล่าช่างอากาศ แต่หลังจากลาออกจากกองทัพไปแล้วไปเป็นนักบินบริษัทการบิน รวมทั้งควรบันทึกความสามารถพิเศษต่างๆไว้ด้วย เช่นพูดภาษาฝรั่งเศสได้ หรือมีความสามารถพิเศษทางไซเบอร์ หากมีความจำเป็นต้องใช้งานจะได้เรียกเข้ามาใช้งานได้ตามความต้องการ

1.3 ระบบการเรียกพลหรือระดมพล

ระบบการเรียกพลหรือระดมพลสามารถแบ่งเป็น 2 ช่วงเวลา ได้แก่

1.3.1 ภาวะปกติ ใช้ระบบสารสนเทศควบคุมการเรียกพล โดยกำหนดตารางเรียกพล ซึ่งเป็นตารางในการฝึกศึกษา และการฝึกปฏิบัติงานร่วมกับกำลังประจำการที่ดำเนินการผ่านเว็บไซต์ ซึ่งกำลังพลสำรองสามารถกำหนดวันเข้ารับการฝึกอบรม และเข้ารับการฝึกปฏิบัติงานเองได้ผ่านเว็บไซต์ โดยหมุนเวียนกันเป็นวงรอบของแต่ละปี ในส่วนของการเรียกพลเพื่อปฏิบัติราชการให้วางแผนเรียกพลในตำแหน่งพิเศษที่ขาดแคลน

1.3.2 ภาวะสงคราม มีการบังคับใช้กฎหมาย โดยประกาศเป็นพระราชกฤษฎีกาการระดมพลผ่านสื่อทุกประเภท ซึ่งกำลังพลสำรองทุกคนของ ทอ. ต้องมารายงานตัวที่กรมกำลังพลทหารอากาศ หรือหน่วยบัญชาการกำลังพลสำรองทหารอากาศ หรือหน่วยกำลังพลสำรอง ที่จัดตั้งไว้ เพื่อจัดสรรกำลังพลสำรองให้แก่หน่วยที่ได้รับบรรจุตามบัญชีบรรจุกำลังพล ส่วนกำลังพลสำรองเตรียมพร้อมที่เหลือนั้นจะดำเนินการฝึกให้พร้อมรบเพื่อทดแทนกำลังและขยายกำลังต่อไป

1.4 ระบบการฝึกและศึกษากำลังพลสำรอง

ตามข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการเตรียมพล พ.ศ.2515 การเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหารนั้น สามารถเรียกพลได้ไม่เกิน 60 วันต่อปี แต่ในความเป็นจริงไม่สามารถทำเช่นนั้นได้ เนื่องจากกำลังพลสำรองส่วนใหญ่มีงานประจำ ทำให้ไม่สะดวกในการเข้าร่วมการฝึก ดังนั้น ระบบการฝึกและศึกษากำลังพลสำรองของ ทอ. จึงควรปรับให้สอดคล้องกับระบบการเรียกพลหรือระดมพล เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์มากขึ้น ดังนี้

1.4.1 การจัดวันและเวลาในการฝึกศึกษาที่สะดวกต่อกำลังพลสำรอง โดยจัดการฝึกศึกษาในวิชาเหล่าสายวิทยาการที่กำลังพลสำรองบรรจุในวันเสาร์และอาทิตย์เป็นเวลาทั้งสิ้น 80 ชั่วโมง วันละ 4 ชั่วโมง ใช้เวลา 20 วัน (10 สัปดาห์) โดยหน่วยที่ได้จัดตั้งขึ้นใหม่

เป็นหน่วยรับผิดชอบในการจัด และแสดงตารางฝึกศึกษาผ่านเว็บไซต์เพื่อความสะดวกของกำลังพลสำรองในการกำหนดวันเวลาศึกษาอบรมผ่านเว็บไซต์ด้วยตนเอง

1.4.2 การจัดการฝึกพร้อมกับกำลังประจำการ ตามบัญชีบรรจุกำลังพล หรือตามที่หน่วยที่ได้จัดตั้งขึ้นใหม่กำหนดตามเหล่าสายวิทยาการของกำลังพลสำรองอย่างต่อเนื่อง 10 วันทำการ โดยกำลังพลสำรองสามารถเลือกวันและเวลาการเข้ารับการฝึกตามตารางการฝึกที่กำหนดผ่านทางเว็บไซต์

1.4.3 การนำผลการฝึกศึกษาและการฝึกปฏิบัติงานมาพิจารณาเลื่อนชั้นยศ และตำแหน่งโดยหน่วยรับผิดชอบที่ได้จัดตั้งขึ้น ตามกรอบเวลาที่ กท. กำหนด จากพลทหารกองหนุน เป็นนายทหารประทวนกองหนุน และเป็นนายทหารสัญญาบัตรกองหนุน ตามลำดับ ในขณะที่ หน่วยควบคุมระบบกำลังพลสำรองต้องแจ้งรายชื่อกำลังพลสำรองให้แก่ฝ่ายปกครอง ดำเนินคดีกับกำลังพลสำรองที่หลีกเลี่ยงการฝึกศึกษาตามกฎหมาย

1.4.4 ทำหลักสูตรการฝึกบรรเทาสาธารณภัยและควบคุมฝูงชน และมีการประเมินการฝึก เพื่อให้การฝึกมีมาตรฐานสามารถตรวจสอบได้

1.5 ระบบการบรรจุและการใช้กำลังพลสำรอง

1.5.1 ระบบการบรรจุ โดยหน่วยควบคุมกำลังพลสำรองที่จัดตั้งขึ้นใหม่พิจารณาบรรจุกำลังพลสำรองพร้อมรบตามบัญชีบรรจุกำลัง ในอัตรา ทอ. ที่กำหนด และหากมีกำลังพลสำรองเตรียมพร้อมในเหล่าสายวิทยาการต่างๆ ที่หน่วยควบคุมกำหนดเหลือมากพออาจขยายอัตราการบรรจุกำลังพลสำรอง ตามแผนการบรรจุที่กรมยุทธการทหารอากาศกำหนดอย่างค่อยเป็นค่อยไป เพื่อประหยัดงบประมาณและลดจำนวนกำลังประจำการลง โดยควรบรรจุตามความรู้ความสามารถจริงของกำลังพลสำรองในปัจจุบัน เช่น เคยเป็นช่างอากาศแต่ลาออกไปเป็นนักบินก็ต้องบรรจุเป็นนักบิน

1.5.2 การใช้งานกำลังพลสำรอง ในภาวะปกติ และภาวะสงคราม ทอ. ต้องใช้กำลังพลสำรอง โดยให้กำลังประจำการรับผิดชอบหลัก ภารกิจและหน่วยงานที่สำคัญ ส่วนกำลังพลสำรองรับผิดชอบในภารกิจที่มีความสำคัญรองลงมา

อย่างไรก็ตาม หาก ทอ. สามารถพัฒนาระบบกำลังพลสำรองทั้ง 5 ระบบย่อยตามแนวทางการพัฒนาที่ผู้วิจัยเสนอแนะไว้ในเบื้องต้นได้ อาจก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมากต่อ ทอ. ในอนาคต

2. การเตรียมกำลังพลสำรองในการปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือสงคราม

(Military Operations Other Than War: MOOTW)

มีการคาดการณ์ว่าในอนาคตอีก 20 ปีข้างหน้า ภัยคุกคามความมั่นคงจะเปลี่ยนรูปแบบ จากภัยคุกคามตามแบบ (TRADITIONAL SECURITY: TS) เป็นภัยคุกคามไม่ตามแบบ (NON-TRADITIONAL SECURITY: NTS) ซึ่งจะส่งผลให้ไม่ปรากฏสงครามขนาดใหญ่ที่ต้องอาศัยกำลังทางอากาศ ในขณะที่ทั่วโลกจะต้องเผชิญกับปัญหาภาวะโลกร้อนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้น จึงมีโอกาสที่จะเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติบ่อยครั้งและรุนแรงมากขึ้น ดังนั้น จึงควรให้ความสำคัญกับการปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือสงคราม (MOOTW) มากขึ้น โดยยึดการปฏิบัติตามนโยบายรัฐบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในด้านการบรรเทาสาธารณภัยที่ไม่อาจคาดการณ์ความเสียหายที่จะเกิดขึ้นได้ รวมถึงความแตกแยกทางความคิดของคนในชาติ เมื่อมีการเลือกตั้ง ก็อาจมีโอกาสดเกิดการชุมนุมขนาดใหญ่ขึ้นอีกเช่นที่ผ่านมา

จากปัญหาที่กล่าวมาในเบื้องต้น ทำให้การเตรียมกำลังพลสำรอง เพื่อเข้าปฏิบัติงานร่วมกับกำลังประจำการถือว่าเป็นภารกิจที่มีสำคัญเร่งด่วน ในการเตรียมแผนงานรองรับ หากมีนโยบายจากรัฐบาลให้ กท. เข้าให้ความช่วยเหลือประชาชนในด้านสาธารณภัยและการควบคุมฝูงชน ที่ออกมาประท้วงทำให้เกิดความเสียหายและกระทบความมั่นคงของประเทศ ทั้งนี้ อุทกภัยครั้งใหญ่ในช่วงปี 2554 ทอ. ได้รับความเสียหายหนักมาก ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้ เนื่องจากกำลังพล ทอ. มีจำนวนน้อยกว่าเหล่าทัพอื่นมาก รวมทั้ง ในช่วงที่เกิดเหตุความขัดแย้ง มีการประท้วงใหญ่ในพื้นที่รับผิดชอบของ ทอ. ทำให้ ทอ. ต้องเข้าควบคุมสถานการณ์ แต่กลับถูกสื่อมวลชนโจมตีว่าทหารทำร้ายประชาชน ดังนั้น หาก ทอ. สามารถใช้กำลังพลสำรองที่เป็นพลเรือนมาทำงานร่วมกับกำลังประจำการ กำลังพลสำรองเหล่านี้จะช่วยเป็นกระบอกเสียงชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานที่ถูกต้อง ซึ่งจะเป็นการช่วยลดกระแสวิพากษ์วิจารณ์ในทางลบว่าทหารทำร้ายประชาชน ดังนั้น ในอนาคตการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อมาฝึกวิชาทหาร น่าจะเพิ่มเติมการฝึกศึกษาเพื่อการปฏิบัติการในการบรรเทาสาธารณภัยและการควบคุมฝูงชนควบคู่กับการเรียกพลตามสายวิทยาการเช่นเดิม

ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาและปรับปรุงระบบกำลังพลสำรองของ ทอ. สามารถตอบสนองต่อภารกิจได้อย่างครอบคลุมนั้น ควรมีการดำเนินการต่อยอดจากการวิจัยครั้งนี้ โดยศึกษาประเด็นต่างๆ เพิ่มเติม ดังนี้

1. ศึกษาการเตรียมกำลังพลสำรองในการปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือสงคราม (MOOTW) เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ความมั่นคงในยุคปัจจุบันที่มีภัยคุกคามความมั่นคงไม่ตามแบบที่รุนแรง บ่อยครั้งมากขึ้น โดยไม่อาจคาดการณ์ระยะเวลาที่เกิดขึ้นได้
2. ศึกษาแรงจูงใจของกำลังพลสำรองตามทฤษฎีแรงจูงใจ และความต้องการของมนุษย์ของ MASLOW เพื่อให้ ทอ. สามารถพัฒนาปรับปรุงระบบการกำลังพลสำรองทั้ง 5 ระบบย่อยให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

บรรณานุกรม

วารสารและหนังสือพิมพ์

วีรวิชัย เลิศไทยตระกูล และอัครวรรณ์ แสงวิภาค. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการให้บริการสายการบินของสายการบินต้นทุนต่ำในประเทศไทย”. วารสารวิชาการศรีปทุมชลบุรี. (28), กรกฎาคม 2556. หน้า 4 - 6.

วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย เอกสารวิจัย

ชูชาติ บุญชัย. “การปรับเงินเพิ่มน้กบินของกองทัพอากาศ”. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, โรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศ, 2535. หน้า 20 - 22.

ปณิตา ปาณะลักษณะ. “การวิเคราะห์กำลังคนด้านน้กบินพาณิชย์ในประเทศไทย”. วิทยานิพนธ์, สาขา วิทยาการจัดการ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2552. หน้า 40 - 45.

กฎหมาย

“กฎกระทรวง กิจการกำลังพลสำรอง พ.ศ.2559”, ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 133 (ตอนพิเศษ), 17 ตุลาคม 2559.

“ข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยกิจการกำลังพลสำรอง พ.ศ.2559”, ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 133, 23 กันยายน 2559. ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 133, 23 กันยายน 2559.

“พระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.2558”, ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 132, 30 ธันวาคม 2558.

“พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.2479”, ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 59 (ฉบับพิเศษ), 20 มิถุนายน 2521.

เอกสารไม่ตีพิมพ์

กลาโหม, กระทรวง. “มติ ค.ร.ม.เมื่อ 30 ต.ค.49 เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวทางในการกำหนดเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษของข้าราชการทหารประเภทต่าง ๆ”. เอกสารประกอบการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ณ ราชนาวิสโมสร กองทัพเรือ. 8 สิงหาคม 2556.

กลาโหม, กระทรวง. “หนังสือ ที่ กท 0201/3659 เรื่อง รายงานผลการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานด้านกำลังพลของหน่วยขึ้นตรงกระทรวงกลาโหม และเหล่าทัพ”. 30 กรกฎาคม 2556.

กลาโหม, กระทรวง. “หนังสือ ที่ กห 0201/4774 เรื่อง รายงานผลการดำเนินการตามแผนงาน
แลกเปลี่ยนข้อมูลด้านทรัพยากรมนุษย์ (การบริหารค่าตอบแทน) กับผู้ช่วยทูตทหาร
ต่างประเทศ”. 24 มกราคม 2556, และ 19 มีนาคม 2556.

กองทัพอากาศ. แผนแม่บทการพัฒนากิจการกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศ (พ.ศ.2560 ถึง 2564). 2560
กองทัพอากาศ.ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ 20 ปี (พ.ศ.2560 ถึง 2579) 2559. หน้า 25.

“ข้อบังคับทหาร ว่าด้วยการแบ่งประเภทนายทหารสัญญาบัตร พ.ศ.2482”. 14 พฤษภาคม 2482.

คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, สำนักงาน. “การประเมินค่างานประกอบการกำหนดตำแหน่ง”.
คู่มือการปฏิบัติงาน. 2552.

“ระเบียบกระทรวงกลาโหม ว่าด้วยสิทธิประโยชน์ของกำลังพลสำรอง พ.ศ.2559”. 25 สิงหาคม 2559.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	พลอากาศตรี วิศรุต สุวรรณเนตร
วัน เดือน ปี เกิด	3 มกราคม 2507
การศึกษา	โรงเรียนเตรียมทหาร รุ่นที่ 23 โรงเรียนนายเรืออากาศ รุ่นที่ 30 โรงเรียนนายทหารผู้บังคับฝูง รุ่นที่ 77 โรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศ รุ่นที่ 42 วิทยาลัยการทัพอากาศ รุ่นที่ 40
ประวัติการทำงานโดยย่อ	รองผู้อำนวยการ สำนักปกครองและพัฒนากำลังพล กรมกำลังพลทหารอากาศ ผู้อำนวยการกองการปกครอง กรมกำลังพลทหารอากาศ ผู้อำนวยการกองกำลังพลสำรอง กรมกำลังพลทหารอากาศ รองผู้อำนวยการกองกำลังพลสำรอง กรมกำลังพลทหารอากาศ นายทหารประสานการประชาสัมพันธ์ กองประชาสัมพันธ์ กรมกิจการพลเรือนอากาศ รอง เสนาธิการ กองพลบินที่ 1 นายทหารคนสนิทของผู้บัญชาการทหารอากาศ นายทหารยุทธการ ฝูงบิน 605 กองบิน 6 กองพลบินที่ 1 กองบัญชาการยุทธทางอากาศ ผู้บังคับหมวดบิน หมวดบิน 3 ฝ่ายยุทธการ ฝูงบิน 605 กองบิน 6 กองพลบินที่ 1 กองบัญชาการยุทธทางอากาศ นักบินประจำหมวด หมวดบิน 3 ฝ่ายยุทธการ ฝูงบิน 605 กองบิน 6 กองพลบินที่ 1 นักบินประจำหมวด หมวดบิน 3 ฝ่ายยุทธการ ฝูงบิน 461 กองบิน 46 ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและบริหารกำลังพล กรมกำลังพลทหารอากาศ
ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและบริหารกำลังพล กรมกำลังพลทหารอากาศ

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา การทหาร

เรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศรองรับพระราชบัญญัติ
กำลังพลสำรอง พ.ศ.2558

ผู้วิจัย พลอากาศตรี วิศรุต สุวรรณเนตร หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 60

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและบริหารกำลังพล กรมกำลังพลทหารอากาศ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์โลกในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยเป็นผลมาจากโลกไร้พรมแดน ประกอบกับประเทศต่าง ๆ ยังคงต้องเผชิญกับ ภัยคุกคามทั้งแบบดั้งเดิมควบคู่ไปกับ ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ รวมถึง สาธารณภัยต่าง ๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ โดยผลกระทบที่ความรุนแรงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้กองทัพต้องนำสรรพกำลังมาบูรณาการอย่างเป็นระบบตั้งแต่ยามปกติ เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ป้องกันประเทศและรักษาความมั่นคงของชาติ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่กระทรวงกลาโหมซึ่งเป็นหน่วยงานที่ได้รับภารกิจในการ พิทักษ์รักษาเอกราชและความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร พัฒนาประเทศ ป้องกันและแก้ไขปัญหจาก ภัยพิบัติ และช่วยเหลือประชาชน จากภารกิจดังกล่าว กระทรวงกลาโหมจึงต้องจัดกำลังพลให้พร้อม ที่จะปฏิบัติหน้าที่ แต่การดำรงสถานภาพกำลังพลเป็นจำนวนมากในภาวะปกติต้องสิ้นเปลือง งบประมาณเกินความจำเป็น จึงต้องลดกำลังพลในยามปกติลง และจัดให้มีกำลังพลสำรองที่เข้มแข็ง สามารถทดแทนกำลังประจำการในยามฉุกเฉินได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยกำลังพลสำรองเหล่านั้น ต้อง ผ่านการฝึกจากกองทัพมาแล้วมีการหมุนเวียนเข้ารับการฝึกทบทวนร่วมกับกำลังประจำการ ด้วยความจำเป็นดังกล่าวจึงมี พระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.2558 มีเจตนารมณ์ที่สำคัญคือให้ มีกฎหมายว่าด้วยกำลังพลสำรอง โดยนำบทบัญญัติของกฎหมายที่มีอยู่เดิม มารวมอยู่ในกฎหมาย ฉบับเดียว ผู้บัญชาการทหารอากาศมีนโยบายให้ดำรงขีดความสามารถในการป้องกันประเทศ และ รักษาความมั่นคงภายใน ควบคู่ไปกับการดำรงขีดความสามารถในการสนับสนุนรัฐบาล เพื่อพัฒนา ประเทศ การช่วยเหลือประชาชน การดำเนินการตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และการ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กำหนดให้กรมกำลังพลทหารอากาศจัดทำบัญชีการบรรจุกำลังพล ทดแทนกำลังประจำการ เพื่อผลิตเปลี่ยนหมุนเวียน ตามภาระงานที่เหมาะสม โดยการเตรียมและ พัฒนากำลังพลสำรอง ให้สามารถสนับสนุนภารกิจป้องกันประเทศ และเผชิญกับภัยคุกคามต่าง ๆ ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในสถานการณ์ปกติและฉุกเฉินต่อไป

ธรรมชาติการใช้กำลังทางอากาศ แตกต่างจากการใช้กำลังของเหล่าทัพอื่น กำลังทางอากาศจะมีขีดความสามารถน้อยกว่าเพียงใดนักบิน และเจ้าหน้าที่สนับสนุนการปฏิบัติการทางอากาศ ซึ่งกำลังพลเหล่านี้จำเป็นต้องนั้น ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งคือมีความรู้ความสามารถเฉพาะทางตลอดจนมีประสบการณ์ในงานนั้น ๆ เพื่อให้อากาศยานสามารถปฏิบัติการกิจตอบสนองความต้องการของกองทัพได้ ทั้งนี้การขยายตัวของธุรกิจการบินในปัจจุบัน ทำให้กำลังพลดังกล่าว เพื่อไปปฏิบัติหน้าที่กับบริษัทเอกชนต่าง ๆ เป็นจำนวนมากจนกระทบกับภารกิจของกองทัพอากาศ

อย่างไรก็ตาม กองทัพอากาศได้มีการดำเนินการในกิจการกำลังพลสำรองเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ.2516 พัฒนาระบบกำลังพลสำรองทั้ง 5 ระบบย่อย คือ ระบบผลิตกำลังพลสำรอง ระบบควบคุมกำลังพลสำรอง ระบบการฝึกศึกษากำลังพลสำรอง และระบบการบรรจุและการใช้กำลังพลสำรอง แต่ในปัจจุบันมีพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.2558 ซึ่งมีการปรับเปลี่ยนระบบกำลังพลสำรองของประเทศอย่างมาก ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นถึงความสำคัญของปัญหาการขาดแคลนกำลังพลในการปฏิบัติการกิจของกองทัพอากาศ จึงดำเนินการศึกษาเพื่อหาแนวทางการพัฒนาระบบกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศให้มีประสิทธิภาพและตรงต่อความต้องการของกองทัพอากาศ โดยศึกษาจากการเก็บรวบรวมข้อมูลในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ ระบบการผลิตกำลังพลสำรอง นำระบบสารสนเทศมาใช้ในการดำเนินการในระบบควบคุม และการใช้งานกำลังพลสำรองทั้งในยามปกติและยามฉุกเฉิน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระบบกำลังพลสำรองของประเทศไทยและของมิตรประเทศ รวมทั้งพระราชบัญญัติ กฎ ระเบียบ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับระบบกำลังพลสำรอง
2. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาระบบกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศ รองรับพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.2558

ขอบเขตของการวิจัย

1. การทำเอกสารวิจัยครั้งนี้จะศึกษาค้นคว้าจาก เอกสารวิจัยส่วนบุคคล เอกสารทางวิชาการ ที่เกี่ยวข้องกับระบบกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศ และกองทัพของมิตรประเทศ แผนแม่บทการพัฒนาระบบกำลังพลสำรองกองทัพอากาศ แผนการดำเนินการระบบกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศ ระเบียบข้อบังคับ พระราชบัญญัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรับราชการทหาร การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร โดยเฉพาะ พระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.2558 รวมทั้งแนวคิดทฤษฎี และข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศ

2. จะทำการวิจัยเฉพาะนโยบายที่เปิดเผยได้เท่านั้น
3. ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยทั้งสิ้น 11 เดือน

วิธีดำเนินการวิจัย

ทำการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาเชิงเปรียบเทียบระหว่างระบบกำลังพลสำรองของมิตรประเทศที่มีสถานะแวดล้อมใกล้เคียงประเทศไทย กับระบบกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศไทย ตลอดจนธรรมชาติและความต้องการของกองทัพอากาศ เพื่อให้สามารถปฏิบัติได้อย่างสอดคล้องตามพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.2558 และเกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อกองทัพอากาศ จนสามารถแปลงไปเป็นแนวทางการพัฒนาระบบกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศได้

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศ รองรับพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.2558 ฉบับนี้ เป็นแนวคิดที่เกิดจากการรวบรวมข้อมูลของผู้วิจัย เนื่องจาก ตลอดระยะเวลา 46 ปี กองทัพอากาศ มีการพัฒนาระบบกำลังพลสำรองอย่างต่อเนื่อง แต่หลังจากมีพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. 2558 กองทัพอากาศจึงจำเป็นต้องมีแนวทางการพัฒนาระบบกำลังพลสำรองรองรับ พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวให้เหมาะสมกับการใช้กำลังทางอากาศให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนสามารถใช้กำลังพลสำรองได้ทั้งยามปกติ และยามสงคราม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภัยคุกคามที่คาดว่าจะเกิดขึ้นกับประเทศเราก็คือภัยภัยที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติที่เชื่อได้ว่ารุนแรงและบ่อยครั้งขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งเกิดจากภาวะโลกร้อน และโลกขาดสมดุลจากฝีมือมนุษย์ กองทัพอากาศจึงต้องการพัฒนาระบบกำลังพลสำรองอย่างจริงจัง เพื่อให้สามารถตอบสนองการปฏิบัติได้จริง ในบรรเทาสาธารณภัยในรูปแบบต่างๆที่อาจจะเกิดขึ้น และรัฐบาลขอให้กองทัพออกช่วยเหลือประชาชน เนื่องจากกองทัพมีจำนวนกำลังพลและยุทธโศปกรณ์ที่สามารถนำมาใช้ช่วยเหลือประชาชนได้ดี อีกทั้งปัญหาการเมืองของไทยที่ผ่านมา มีความแตกแยกทางความคิดรุนแรงอย่างที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน มีการชุมนุมประท้วงทำลายทรัพย์สินของชาติ และกระทบกับความมั่นคงของชาติอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จนทหารต้องเข้ามาปกครองประเทศ ซึ่งหลังจากให้มีการเลือกตั้งแล้วก็ยังไม่แน่ว่าจะมีความสงบเรียบร้อยหรือยังมีประชาชนออกมาชุมนุมใหญ่ทำลายทรัพย์สินอีกหรือไม่ ซึ่งที่ผ่านมาเมื่อมีการชุมนุมขนาดใหญ่และเกิดความวุ่นวายขึ้นจนเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้ รัฐบาลก็จะให้ทหารเข้าควบคุมสถานการณ์ แต่หากมีการวุ่นวายจนต้องใช้กำลัง ทหารมักถูกโจมตีว่าเอาภาษีประชาชนมาซื้อปืนเพื่อทำร้ายประชาชน ทำให้ทหารเป็นคู่อริโดยตรงกับประชาชน และถูกเกลียดชังจากประชาชน หากเราสามารถเรียกกำลังพล

ตำรวจที่เป็นประชาชนเข้าร่วมกับกำลังประจำการได้ กำลังพลตำรวจเหล่านี้ซึ่งเป็นประชาชนจะเป็นกระบอกเสียงให้ทหารว่านโยบายจริงๆเป็นอย่างไร และที่จำเป็นต้องใช้กำลังเนื่องจากเหตุใด ดังนั้น จึงสรุปในภาพรวมได้ว่า ระบบกำลังพลตำรวจของ ทอ. ที่ดำเนินการมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. นั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบกำลังพลตำรวจทั้ง 5 ระบบย่อย ตามประเด็นที่ได้กล่าวมาในเบื้องต้น เพื่อให้การจัดการกำลังพลตำรวจของ ทอ. เกิดประสิทธิภาพและประโยชน์สูงสุดต่อประเทศ

ข้อเสนอแนะ

จากสรุปผลการวิจัย พบว่า การดำเนินการระบบกำลังพลตำรวจของ ทอ. ผู้วิจัยจึงได้เสนอแนวทางการพัฒนาระบบกำลังพลตำรวจของ ทอ. ได้แก่

1. ควรจัดตั้งหน่วยงานรับผิดชอบกิจการกำลังพลตำรวจโดยตรง ให้มีหน้าที่กำกับดูแล และพัฒนาระบบกำลังพลตำรวจ ทอ. ทั้ง 5 ระบบ ซึ่งมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1.1 ระบบการผลิตกำลังพลตำรวจ

1.1.1 กำหนดหน่วยงานหลักในการรับผิดชอบดูแลการฝึกอบรม นศท.ทอ. ซึ่งมีส่วนของทุกสายวิทยาการ

1.1.2 ควรประชาสัมพันธ์สถานศึกษาในความรับผิดชอบให้มีผู้เข้ารับการเข้ารับการศึกษา นศท.ทอ.ได้ตามจำนวนที่ ทอ.ต้องการ

1.2 ระบบการควบคุมกำลังพลตำรวจ

หน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นใหม่ เป็นหน่วยที่สามารถควบคุมระบบกำลังพลตำรวจ ดังนี้

1.2.1 ควบคุมกำลังพลพร้อมรบ กำลังพลสำรองเตรียมพร้อม ให้สามารถเตรียมกำลังเป็นกำลังสำรองพร้อมรบโดยเร็ว และมีมาตรฐานเดียวกัน

1.2.2 นำระบบสารสนเทศมาใช้ในระบบการควบคุมกำลังพลตำรวจแต่ละเหล่าสายวิทยาการ โดยกำลังพลสำรองสามารถเลือกวันเวลาในการเข้ารับการศึกษาได้เองผ่านเว็บไซต์ของ ทอ.

1.2.3 ประสาน ทบ.(นรค.) เพื่อขอแก้ไขเลขประจำตัวทหารให้ตรงตามสังกัดจริง

1.2.4 กพ.ทอ.ทำการแก้ไขเหล่าทหารของกำลังพลตำรวจให้ทันสมัย

1.3 ระบบการเรียกพลหรือระดมพล แบ่งเป็น 2 ช่วงเวลา ได้แก่

1.3.1 ภาวะปกติ ใช้ระบบสารสนเทศควบคุมการเรียกพล โดยกำหนดตารางเรียกพล และการฝึกปฏิบัติงานร่วมกับกำลังประจำการ โดยกำลังพลสำรองสามารถกำหนดวันเข้ารับการศึกษาได้ผ่าน เว็บไซต์ โดยหมุนเวียนกันเป็นวงรอบของแต่ละปี

1.3.2 ภาวะสงคราม โดยประกาศเป็นพระราชกฤษฎีกาการระดมพลผ่านสื่อทุกประเภท ซึ่งกำลังพลสำรองทุกคนของ ทอ. ต้องมารายงานตัวที่หน่วยกำลังพลสำรองที่จัดตั้ง

1.4 ระบบการฝึกและศึกษากำลังพลสำรองควรปรับให้สอดคล้องกับระบบการเรียกพล เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์มากขึ้น ดังนี้

1.4.1 การจัดวันและเวลาในการฝึกศึกษาในวิชาเหล่าสายวิทยาการในวันเสาร์และอาทิตย์ เป็นเวลาดังกล่าว 80 ชั่วโมง วันละ 4 ชั่วโมง ใช้เวลา 20 วัน (10 สัปดาห์)

1.4.2 การจัดการฝึกร่วมกับกำลังประจำการ ตามบัญชีบรรจุกำลังพลอย่างต่อเนื่อง 10 วัน โดยกำลังพลสำรองสามารถเลือกวันและเวลาการเข้ารับการฝึกผ่านทางเว็บไซต์

1.4.3 นำผลการฝึกศึกษาและการปฏิบัติการฝึกปฏิบัติงานมาพิจารณาเลื่อนชั้นยศ

1.4.4 ทำหลักสูตรการฝึกบรรเทาสาธารณภัยและควบคุมฝูงชน และมีการประเมินการปฏิบัติ เพื่อให้การฝึกมีมาตรฐานสามารถตรวจสอบได้

1.5 ระบบการบรรจุและการใช้กำลังพลสำรอง

1.5.1 ควรพิจารณาบรรจุกำลังพลสำรองพร้อมรบตามบัญชีบรรจุกำลัง

1.5.2 การใช้งานกำลังพลสำรอง ให้กำลังประจำการรับผิดชอบ ภารกิจและหน่วยงานที่สำคัญส่วนกำลังพลสำรองรับผิดชอบในภารกิจที่มีความสำคัญรองลงมา

2. การเตรียมกำลังพลสำรองในการปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือสงคราม

มีการคาดการณ์ว่าในอนาคตอีก 20 ปีข้างหน้า ภัยคุกคามจะเปลี่ยนรูปแบบ จากภัยคุกคามตามแบบ เป็นภัยคุกคามไม่ตามแบบ ซึ่งจะส่งผลให้ไม่ปรากฏสงครามขนาดใหญ่ที่ต้องอาศัยกำลังทางอากาศ ในขณะที่ทั่วโลกจะต้องเผชิญกับปัญหาภาวะโลกร้อนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จึงมีโอกาที่จะเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติบ่อยครั้งและรุนแรงมากขึ้น ดังนั้น จึงควรให้ความสำคัญกับการปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือสงคราม มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการบรรเทาสาธารณภัยที่ไม่อาจคาดการณ์ความเสียหายที่จะเกิดขึ้นได้ รวมถึงความแตกแยกทางความคิดของคนในชาติ เมื่อมีการเลือกตั้ง ก็อาจมีโอกาสดเกิดการชุมนุมขนาดใหญ่ขึ้นอีกเช่นที่ผ่านมา

จากปัญหาที่กล่าวมาในเบื้องต้น ทำให้การเตรียมกำลังพลสำรอง เพื่อเข้าปฏิบัติงานร่วมกับกำลังประจำการถือว่าเป็นภารกิจที่สำคัญเร่งด่วน ในการเตรียมแผนงานรองรับการช่วยเหลือประชาชนในด้านสาธารณภัยและการควบคุมฝูงชนที่ออกมาประท้วงทำความเสียหายและกระทบความมั่นคงต่อประเทศ ซึ่งจะเป็นการช่วยลดกระแสวิพากษ์วิจารณ์ในทางลบว่าทหารทำร้ายประชาชน ดังนั้น ในอนาคตการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อมาฝึกวิชาทหาร น่าจะเพิ่มเติมการฝึกศึกษาเพื่อการปฏิบัติการในการบรรเทาสาธารณภัยและการควบคุมฝูงชนควบคู่กับการเรียกพลตามสายวิทยาการเช่นเดิม